INFO

kontaktblad van Hoembeka

1987

2e jaargang

Louis Fl. LAUWERS, voorzitter - Ward DE KEMPENEER, secretaris

INFO

2e JAARGANG, Nr 1.

Januari-Februari 1987.

kontaktblad van Hoembeka

Vooralsnog dit nog.....!

1. Met dit eerste nummer van Info's tweede jaargang wordt tevens ons eerste lustrumjaar ingezet. Op 10 november 1987 zal het immers juist 5 jaar geleden zijn dat de stichters van HOEMBEKA voor de eerste maal in " Den Engel " vergadering hielden.
Dit jaar zijn er niet zo veel manifestaties gepland als tijdens het vorige, maar toch willen we er een even succesrijk jaar van maken.

2. In de eerste dagen van 1987 bereikte ons het spijtige bericht dat onze energieke voorzitter, Louis LAUWERS, zorgen heeft met de gezondheid. Daarom zullen de andere bestuursleden hem bijstaan en bepaalde taken tijdelijk overnemen. We wensen hem allen een flukse beterschap en moge zijn geliefde hobby, de heemkunde, hem spoedig de nodige heilzame ontspanning leveren ! HOEMBEKA duimt !

1. VERSLAG VAN DE JAARVERGADERING — Ward DE KEMPENEER

Op zaterdag 19 december 1986 hield de vereniging zijn statutaire vergadering. Ditmaal niet in de vertrouwde bovenzaal van het gemeentehuis maar in het sportlokaal aan de Eglegem vijver. Misschien een ietwat onwennige omgeving maar de zaal was zo gezellig warm en reeds in stemmige kerstversiering getooid, zodat we ons er dadelijk thuis voelden.

1. De secretaris geeft een bondig overzicht van de prestaties in het voorbije jaar. Deze worden statistisch belicht. Ze verschenen ook in de info nr 7 van 1986.

2. De voorzitter licht het financieel verslag toe. Ondanks de verkoop van het boek aan ongeveer de kostprijs, is de balans gunstiger dan op eind vorig jaar. Het voorlopig saldo is 186.605,- frank. Enkele kleinere rekeningen worden nog verwacht.

3 De verkiezing van de voorzitter:
Unaniem wordt Fl.Louis LAUWERS tot voorzitter herverkozen door handopsteking. Hij zal de kring verder leiden voor een periode van twee jaar.
De verkiezing van 5 bestuursleden:
Worden verkozen door handopsteking : Lieven CUMPS, Paul BEHETS, Stan BEHETS, Jacky DE MAEYER en Raymond LAUWERS.

De voorzitter dankt de vergadering voor het vertrouwen in hem gesteld. Tevens wordt ook nog belicht dat het jaar 86 volledige voldoening heeft gegeven. Het is een zeer druk jaar geworden dat aan alle leden veel inzet heeft gevergd.
Toch is het iedereen duidelijk dat Hoeubeka maar kon worden wat het nu is dank zij de onverdroten werkzaamheid van haar leider. Geen beter representatief leider en moderator kunnen we ons wensen. Ad multos annos !!!

De Algemene Vergadering had meerdere vragen dien diende verduidelijkt te worden. Soms kon het antwoord niet onmiddellijk of niet volledig gegeven worden. In de loop van '87 zullen deze vragen in de Bestuursvergaderingen geklaard worden.

- *Is Hoeubeka een V.Z.W.?*

+ Hoeubeka is een feitelijke vereniging en geen V.Z.W.. De van rechtswege opgelegde administratie voor de V.Z.W. blijkt zeer groot te zijn. Hierdoor wordt dit statuut minder aantrekkelijk. Bij openbare manifestaties worden de risico's door een aparte verzekering afgedekt.

- *Kunnen de bestuursbeslissingen niet op een betere wijze bekend gemaakt worden aan de leden ?*

+ Het bestuur zal het kontakt met de leden verbeteren. Voortaan zullen de besluiten van het bestuur ook in INFO opgenomen worden.

- *Wat met Hoeubekania 3 ?*

+ De planning van de volgende publicaties wordt opgemaakt door het nieuwe bestuur. De resultaten hiervan zullen aan de A.V. worden voorgelegd.

- *Waarom werkt Hoeubeka niet met een redactieraad ?*

+ De werking van de redactie werd in de laatste B.V. geëvalueerd. Er wordt naar gestreefd de onderwerpen voor een volgend boek eerst als thema te brengen op de A.V.. Aldus zal de opinie van de eigen leden een eerste toetssteen zijn waarop correcties en aanvullingen zouden kunnen volgen. Vooralleer de teksten van de volgende artikels worden getypt zal de opsteller gebriefd worden over de conventies van de drukker. De manuscripten zullen vooraf zowel inhoudelijk (historische correctheid, mogelijke tegenspraken, enz.) worden verbeterd als ort- grafisch. Ook de lay-outing wordt vooraf doorgenomen. De samenstelling van een adviesgevende raad is nog niet besproken.

- *Heeft Hoeubeka meerdere bankrekeningen?*

+ De gelden van Hoeubeka zijn verdeeld over 3 bankinstellingen, waarvan de bankverantwoordelijke lid is van de kring. Deze personen hebben de kring ook meermaals belangrijke diensten bewezen.

- *Is er een rekening per deelgroep ?*

+ Er zijn geen deelgroepen. Om practische redenen -om een correcte afrekening te kunnen maken- zijn de verrichtingen van de St.Mettefeesten op een zelfde rekening gebeurd. Nadien worden de gelden toch geglobaliseerd

- *Is sponsoring wel nodig ? Wordt hierdoor geen verplichte wederdienst opgeroepen ?*

+ De sponsoring betreft hier zeer geringe bedragen. De sponsors krijgen de verwachtte reclame (zie o.m. INFO 7, 1986). Er zijn tot heden geen vragen bekend tot wederdienst.

- *Waarom werkt de kring niet met dotaties aan deelgroepen ?*

+ Nogmaals, er zijn geen deelgroepen, wel projectgroepen. Deze kunnen op eenvoudig verzoek voor hun uitgaven vergoed worden.De projectleider brengt de rekening binnen (zo mogelijk met nota of factuur).Er bestaat bovendien een speciaal formulier bij de kring. Deze werkwijze werd reeds medegedeeld. (zie Info '86 nr.30).

- *Waarom wordt er geen begroting opgemaakt ?*

+ Uit ervaring kunnen de kosten voor de grote uitgaven goed ingeschat worden. De kring werkt met overleg en is zuinig. Tot hiertoe zijn er geen activiteiten met groot verlies geregistreerd. Een begroting zou zinvol kunnen zijn voor grote posten als "publicaties" en "archiefopbouw". Hierover moet in de B.V.geoordeeld worden. .

- *1. Waarom zijn de activiteiten van de groep "Natuur en Landbouw" blijkbaar door het bestuur geboycot ? Is er geen vertrouwen in d.e groep ? Vrezen de leden van het bestuur dat die groep zou uitgroeien tot een apparte groep ?*

2. Waarom werd niet vermeld op de A.V. dat er 's anderendaags een wandeling georganiseerd was ?

3. Waarom was er maar zo weinig ruimte voor onze stand op de tentoonstelling ?

4. Waarom moesten de wandelaars zelf de gids betalen ?

5. Mag iemand van die groep in de milieuafdeling van Mechelen ons vertegenwoordigen ? Hierdoor hebben we meer kontakt met andere kringen.

6. Een vraag om een brief te richten naar het stadsbestuur werd door het bestuur aanvaard doch nadien ingetrokken ?

+ 1. Een bewuste boycot is er zeker niet en is er nooit geweest. Het bestuur vreest inderdaad dat groepsvorming tot splitsing kan leiden indien de doelstellingen niet overeenkomen met deze van de kring zelf. Er bestaan meerdere zeer nuttige projecten die door de belangstellenden in natuur worden behandeld.
2. Het niet aankondigen van de wandeling op de A.V. is een spijtig voorval. Anderzijds hebben de projectleiders toch steeds de mogelijkheid om op een A.V. mededelingen te doen aan de leden. Bovendien heeft ook het kontactblad INFO de wandeling aangekondigd. In 86 is in dit blad ruim aandacht geschonken aan de natuurprojecten.
3. De standen op de tentoonstelling werden besproken op de projectgroep desbetreffend. Er was inderdaad een communicatiefout betreffende de nodige ruimte . Gelukkig is het idee opgekomen om in de inkomhal dit spoor op te bouwen. Het werd trouwens het visitekaartje van deze tentoonstelling.
4. Een betaalde gids was niet aangekondigd. Onverwacht moest hier één bestuurslid onmiddellijk beslissen. Er werd geoordeeld dat het toch maar over een geringe fooi per persoon ging. Een algemene regel voor dergelijke uitgaven is in het bestuur bespreekbaar.
5. Enkel de kring kan toetreden tot andere verenigingen, geen personen in naam van de kring. Het bestuur moet beslissen bij welke verenigingen Hoembeka zich wil aansluiten
6. Dit afstel werd met de projectleidster besproken. De brief werd wel degelijk verzonden.

Waar van deze vergadering gedacht werd een zeer gemoedelijk feest te maken -een soort "thanks giving"- voor de gewaardeerde medewerking van alle leden, is het toch door de vaak geannimeerde discussies een heel andere wending gaan nemen.

Hoewel de versiering het kerstfeest reeds aankondigde, toch zat de ster van Betlehem nog achter dikke nevels en de boodschap kwam maar moeitevol door. Hopelijk is alles nu opgeklaard en veel duidelijker geworden. De goede wil is zeker bij iedereen aanwezig. In kameraadschappelijke samenwerking willen we dit hobby uitoefenen, zodat het voor iedereen een echt plezier, een echte ontspanning kan zijn.

De diareeks die Ward VERBERGT ons nadien toonde over zoveel gelukte prestaties was een hartverkwikkende opbeuring. We zullen er de nodige energie uit putten om zo verder te gaan, om beter te doen.
Hoembeka is toch een succesvereniging die presteert, die rendeert !

2. BESTUURSBESLISSINGEN .

Info zal vanaf heden ook een bondige samenvatting geven van wat in debestuursvergaderingen is beslist.

1.HET BESTUUR 1987

de ere-voorzitter baron Bernard de MEESTER-DE RAVESTEIN

de voorzitter	Fl.Louis LAUMERS	
de vice-voorzitter	Firmain VERLINDEN	verantwoordelijke voor Sinte Mettefeesten
de vice-voorzitter en hoofdredacteur	Lieven CUMPS	
de secretaris	Ward DE KEMPENEER	
de penningmeester	Stan BEHETS	
de archivaris	Paul BEHETS	verantwoordelijk voor bezoek aan Kortrijk
de medebestuursleden	Jacky DE MAEYER	
	Raymond LAUMERS	
	Marie-Louise LAMMAR-MIES	verantwoordelijk voor de wandelzoektocht
	Roger VAN KERCKHOVEN	verantwoordelijke voor het jaarfeest

De voorzitter delegeert aan diverse bestuursleden deze taken die hij tot nader bericht zelf moeilijk zal kunnen uitvoeren.

2. DE VERGADERINGEN

10 bestuursvergaderingen Deze zijn gepland op de volgende data:
23 januari, 20 februari, 20 maart, 22 mei, 19 juni, 21 augustus, 18 september, 23 october, 20 november, 12 december.

6 Algemene vergaderingen op de volgende data:
6 februari. thema: DE HISTORIEK VAN HET BIERVILTJE door L.Schurmans
3 april. thema: HET VLAS IN ONZE STREEK do.r Paul BEHETS
5 juni. themavergadering (nog te bepalen)
4 september. themavergadering (nog te bepalen)
2 october. organisatievergadering voor St. Mette.
4 december. statutaire jaarvergadering.

De voorziene activiteiten zijn devolgende:
Zaterdag 9 mei : Bezoek aan de stad KORTRIJK en haar vlasmuzeum .
Zaterdag 29 augustus : Bezoek aan het kasteel DE RIBEAUCOURT te Perk en aansluitend eerste LUSTRUMFEEST.
Zaterdag 20 september: WANDELZOEKTOCHT door HOMBEEK.
Zaterdag 8 november; FOLKLOREFEEST van Sinte-Mette.

3. HET BOEK

HOEMBEKANIA 3 (november 1988) zal als hoofdthema het muziekleven te Hombeek behande- len. Het is 125 jaar geleden dat in onze gemeente een eerste fanfare werd gesticht.

		bladzijden
1. Hombeekse sagen en legenden:	L.CUMPS	70
2. De duivensoort in onze gemeente (deel 2):	S.BEHETS	20
3. De vlasteelt bij onze voorouders:	groepswerk olv P.BEHETS	40
4. Het muziekleven; Algemeen:	groepswerk	30
a) De K.Harmonie St. Martinus :	groepswerk	40
b) De fanfare St. Cecilia :	groepswerk	40
c) De fanfare De Vrolijke Vrienden :	groepswerk	40
	totaal	280 blz.

Er wordt naar gestreefd de prijs van het vorige boek te behouden. De voorzitters van de muziekverenigingen zullen om medewerking verzocht worden.

HOEMBEKANIA 4 (november 1990) zal in het teken staan van de 100ste verjaring van de zennewerken.

5. LIDGELD

Het lidgeld blijft zoals vorig jaar behouden op 250 frank per persoon, 100 frank per bijkomend gezinslid en 50 frank voor de jongeren.

6. DIVERSEN

1. Er wordt besloten tot de aankoop over te gaan van een zeer interessant pakket originele oude streekkranten bij de firma Garcia. Vele plaatselijke-, ook hombeekse informaties over de vorige eeuw zullen zeer nuttig zijn. In het eigen kringarchief zullen ze door de leden kunnen geraadpleegd worden.
2. De kring neemt een lidmaatschap van de "KONINKLIJKE KRING VOOR OUDHEIDKUNDE, KUNST EN LETTEREN" van Mechelen. Hoembeka sluit eveneens aan bij " HET VERBOND VOOR HEEMKUNDE ".
Voorlopig wordt het lidmaatschap tot deze twee verenigingen beperkt.
Met andere klingen voor heemkunde of geschiedenis en folklore kan een ruilovereenkomst gesloten worden voor de publicaties.

3. WOLVEN IN DE STREEK VAN MECHELEN

Louis LAUWERS

In de "Mechelse kronijken" (F.A.Berlemont) vonden we enkele zeer interessante aantekeningen omtrent de wolven die op het einde van de 16e eeuw onze contreien onveilig maakten.

Dat de wolven destijds een echte bedreiging waren bewijst voldoende de "stadsordonnantie" van 21 Juli 1586, waarbij het bedrag werd bepaald te betalen aan hen die de wolven konden doden.

"Alsoo men bij experientie bevindt dat de wolven daghelyx vermenichvuldigen, groote en bittere schade doen te platte-lande
soo eest dat men om tselve te verhueden mits dese vercondicht ende laet weten eeniegelijck dat soo wie voortaen eenen ouden wolf vangt, sal daervoren hebben telcke reyse sesse gulden ende drie gulden voor elcke jonghen, dwelck hen promptelycken sal betaelt worden bij heer jan BERNAERTS, soo en wanneeer hem den selven geschoten wolven vuer ooghen gebracht sullen wesen...."

Om de onkosten van deze premie te dekken werden de beenhouwers extra belast :

Alsoo die van den buitenyen met oock de beenhouwers deser stede volgende der ordonnantie van Mijnheren op gisteren gegeven hebben omme te verjaghen de wolven getauxeert dat elck van de hoerne beeste boven sjaers wesende sullen geven eenen ort soe en van gelijcken oock sal van elck vuelen boven slaers wesende, de peerden elck eenen halven stuyver ende dat soo menich werfven alser wolven gevanghen ofte geschoten sullen worden dwelck de debiteuren sullen schuldich wesen te bringhen ter plaetse daer men tselve bij den belleman sal doen vercondighen op pene van te verbeuren de beeste ofte beesten van ghene in gebreke sullen blijven...."

In 1587 wordt melding gemaakt van " een menigte wolven te Walem en elders ".

In de oude stadsrekeningen van Mechelen treft men verschillende malen betalingen aan voor het vangen of het schieten van wolven.

Zo lezen we er ondermeer;

1594 : " betaelt twee gulden voor seker wolfjagers gevanghen hebbende in november 1594 eenen wolf..."
1595 : " betaelt den III juny 1595 eenen huysman gecomen van Leest ende mede gebracht hebbende vijf jonghe wolven bij hem aldaer gevanghen - voor het groot devoir daerinne bij hem gedaen ; XXX stuyvers ".
1595 : " geschonken den XVII juni 1595 aen sekere huyslieden woonende op Heysbroeck twee gulden voor gratuiteyt van dat se gevanghen hebben eenen grooten wolf."
1597 : " betaelt sekere dorplieden van Hevere van gevanghen te hebben twee wolven."
1597 : " betaelt sekere huyslieden van Scheplaeken van dat sij gevanghen hebben eenen wolf."

1599 : " sekere huyslieden van Heffene ; eenen wolf
Blaesvelt ; eenen wolf
Rijmenam ; eene wolvinne
Hombeeck ; ses jonghe wolven

Daer de omstreken vam Mechelen weer onveilig gemaakt werden door wolven, die *"hunne tegenwoordigheid verrieden door allerlei verwoestingen"* werd te Leest, Heffen en Hombeek op 9 februari 1600 bij ordonnantie bepaald :

1. dat ieder van hogergemelde gemeenten, alsook het gehucht Auwegem onder Mechelen, een wolfjager zou onderhouden;
2. wanneer de wolfjager een wolf ontdekt, zal hij onmiddellijk de stormklok doen luiden in het dorp waar hij het dier bespeurde;
3. Op het sen der stormklok moet ieder huisgezin, op straf van boete, een man zenden om de wolfjager bij te staan ;
4. Ieder moet aan de wolfjager gehoorzamen, op zijn post blijven tot het einde, en zich wel wachten door enig gerucht de klopjacht te storen, dit alles op straf van boete ;
5. Eens de wolf neergeveld, ontvangt de wolfjager een beloning van zes gulden, op vertoon van de kop en van de huid van de wolf.

Moet het ons dan ook nog verwonderen dat de hemel gesmeekt werd om van alle kwaad verlost te worden :

" AB OMNI MALO, PESTE, FAME et BELLO, LIBERA NOS DOMINE. "
"Van alle kwaad, pest, honger en oorlog, verlos ons Heer."

AGENDA

VRIJDAG	6	FEBRUARI	ALGEMENE VERGADERING : "DE HISTORIEK VAN DE BIERVILTJES door L.SCHURMANS.
VRIJDAG	3	APRIL	ALGEMENE VERGADERING : "DE VLASTEELT BIJ ONS" door Paul BEHETS
ZATERDAG	9	MEI	BEZOEK AAN KORTRIJK en haar VLASMUZEUM.
VRIJDAG	5	JUNI	ALGEMENE VERGADERING : thema
ZATERDAG	29	AUGUSTUS	JAARFEEST
VRIJDAG	4	SEPTEMBER	ALGEMENE VERGADERING : thema
ZONDAG	20	SEPTEMBER	WANDEL-ZOEKTOCHT DOOR HOMBEEK.
VRIJDAG	2	OCTOBER	ALGEMENE VERGADERING : organisatie voor St.Mettefeest.
ZONDAG	8	NOVEMBER	FOLKLOREFEEST VAN SINTE METTE
VRIJDAG	4	DECEMBER	STATUTAIRE JAARVERGADERING.

Ward DE KEMPENEER.
secretaris.

Fl.LOUIS LAUWERS.
voorzitter.

HEEMKUNDE-KRING HOMBEEK
HOEMBEKA

INFO

2e JAARGANG, Nr 2.
Maart - April 1987.

kontaktblad van Hoembeka

Vooralsnog dit nog.....!

1. Vanaf 1987 zijn we opgenomen in HET VERBOND VOOR HEEMKUNDE. Onze kring is aangesloten bij de gouw Antwerpen en bij de gouw van Vlaams-Brabant. De berichten en kaderbladen van deze gouwen zullen steeds ter inzage liggen in ons kringlokaal. De belangrijkste berichten en mededelingen zal U steeds in INFO kunnen lezen.

2. De schatbewaarder van Hoembeka (ei-zo-na) opgeleid door de politie!
Maandagavond 16 maart werd door de dienstdoende mechelse politie een verdacht (?) individu opgemerkt die poogde het gemeentehuis binnen te dringen. Toen dit blijkbaar ook nog lukte wilde de wetbeschermers wel een duidelijke verklaring hiervoor. Er bleef onze schatbewaarder dan niets anders over dan toch maar te bekennen dat hij ter goeder trouw was. De politie heeft de geloofwaardigheid van de man beaamd. Voor de hombeekse heemkundekring is dit niet alleen een opluchting, maar bovendien een gerusstelling dat ze vanaf dan een door de politie geapprouveerde betrouwbaar geachte schatbewaarder heeft. Maar.....dat hoefde eigenlijk toch niet !

4. VERSLAG VAN DE VERGADERING 6.2.1987. E.De Kempeneer.

1. Het verslag van de jaarvergadering wordt goedgekeurd.
2. De secretaris geeft een korte toelichting bij de maatregelen die in het bestuur genomen werden om, gedurende het verlet van de voorzitter, de kring een zo efficient mogelijke leiding te verzekeren.

3. HOEMBEKANIA 3. wordt toegelicht. De belangstellenden om mee te werken aan de teksten over de muziekmaatschappijën worden gevraagd zich op te geven voor deze projecten.

4. Paul BEHETS belicht de verdere uitwerking van het archief.
De eerstvolgende werkvergadering gaat door op 18 maart !
De documenten in eigen archief worden zeer effectief benut door de leden. Francine LEEN stelde een boeiende stamboom samen over de familie LEEN. In 1818 vestigde zich voor eerst de voorouder Christiaen LEEN (°Opoeteren 25.3.1792) te Hombeek als schaapsherder op het hof ter Heyden. Het hele afstammingsverhaal wordt wel iets waardevols voor een latere publicatie.

5. De aanwezige projectleiders geven een korte toelichting ;
Paul BEHETS : De tekst over het vlas wordt in groep uitgewerkt. Het bezoek aan Kortrijk wordt een zeer illustratieve reis. Alle mededelingen en inschrijvingsformulier volgen kortelings.
Marie-Louise LAMMAR doet een oproep om met evenveel ijver te blijven meewerken aan de lopende projecten. Zodra de nieuwe lente te het toelaat wordt de bomenexploratie op het domein Expoel aangevat. Nieuwe ideeën zijn steeds welkom.
De eerstvolgende vergadering : 27 februari om 20 uur !
Een belangrijke gebeurtenis wordt DE WANDELZOEKTOCHT in september. De belangstelling hiervoor is zeer groot. Met veel inspiratie, een goede organisatie en medewerking van de leden kan het uitgroeien tot een der hoogtepunten van 1987 !
Ward DE KEMPENEER start het project " Hoembeiks dialect ". Het wordt een soort huiswerk ! De leden die er willen aan meewerken kunnen in alle rust thuis de bladen met reeds genoteerde dialectwoorden aanvullen, verklaren of corrigeren. In het najaar wordt een "back-up" gemaakt van de resultaten. Op hoop van zege !

Een overzichtstaatje met de deelnemers aan de lopende projecten wordt door de aanwezigen ingevuld. Ook de andere leden die voor bepaalde projectvergaderingen willen uitgenodigd worden zullen gevraagd worden dit lijstje in te vullen.

6. De penningmeester, Stan BEHETS, doet een oproep om het lidmaatschap te vernieuwen.

Dit administratief-organisatorisch gedeelte sloot precies om 21 uur af zodat we de even punktuële gastspreker net op tijd konden verwelkomen voor het belangrijkste deel van de avond : de voordracht.

5. DE HISTORIEK VAN HET BIERVILTJE.

voordracht door L. SCHURMANS, konservator van het brouwerijmuseum te Willebroek.

De vice-voorzitter, prof.dr. Lieven CUMPS, verwelkomde onze gastpreker en leidde hem in op de bekende pittige wijze, hem eigen. Toen hij hem een grensgeval noemde bleek het bedenkelijk te worden, ware het niet dat hij bedoelde dat spreker van Baarle-Hertog afkomstig was.
Dit werd echter resoluut tegengesproken en onze voordrachtgever beweerde een rasechte willebroekenaar te zijn, met alle goede eigenschappen vandien. Hij betoogde dat het bierviltje het stomste en idioodste voorwerp was wat men zich kon indenken. Waarom hij dan hierover kwam spreken ?

Ook zijn vrouw kon geen begrip op brengen waarom hij eigenlijk die mensen van Hombeek hiermee ging lastig vallen.
De enige voor de hand liggende verklaring was dat hij hiervoor aangezocht was door een wijs en belangrijk persoon. (waarvan akte)

De sfeer was getvoerd: luimig, prettig, komisch,(droog)humoristisch. Voor wie met het onderwerp van deze voordracht nog niet zo goed vertrouwd was (niet iedereen is cafélooper), werden enkele bierkaartjes aan de aanwezigen doorgeschoven. Zo kon van nabij bekeken, en zelfs betast worden waarover gehandeld werd !

We mochten ons gelukkig achten, dixit de spreker, om hier zo rustig in een zetel een zo grote verscheidenheid te bewonderen van een niet-niet-verzamelen-waard, stomme, idiote voorwerp. We hadden het ook in het brouwerijmuzeum van Willebroek kunnen doen, doch het drummen bleef daar vaak een rustig toekijken. (We willen het anderzijds toch wel eens proberen).

het brouwerijmuzeum
te Willebroek,
in de
Van Landeghemstraat

waar ook de
spaarmaatschappij
DE TEMPELIERS
gevestigd is
en waarvan
ons medelid
prof. Lieven DUMFS
het peterschap
waarneemt.

Volgde dan de projectie van de -zeg maar historische- weense collectie. In de begeleidende commentaar schetste Jan LAMBIN de oorsprong en de verscheidenheid van de bierviltjes, van de oudste uit Maagdenburg of uit Dresden tot de laatstgekende. Het oorspronkelijke reclamemiddel voor het bier en de brouwerij werd gegeerd door internationale verzamelaars. Zo werd er meer en meer aandacht aan besteed. Er ontstonden bierviltjes in allerlei vormen, gemaakt uit allerlei materialen. Zelfs belangrijke grafische kunstenaars werden bijgeroepen voor ontwerp en uitvoering. Alle mogelijke onderwerpen komen aan bod: dieren, bloemen, steden, festiviteiten, kartoons, ja zelfs bedenkelijke werving met afbeeldingen die "niet op plechtige communiefeesten" dienden getoond te worden.

Al bij al een geslaagde eerste vergadering voor dit werkjaar. We deden er wijsheid op. We zullen bij gelegenheid met meer eerbied toezien op wat er liggen blijft als we een verfrissende pint bier aan de lippen brengen. Van nu af geen kultuurloze achteloosheid meer voor dat bierkartonneke waarmee we in onze jeugdjaren alleen maar huisjes bouwden.

Ward DE KEMPENEER.

6. BESTUURSBESLISSINGEN.

Het bestuur vergaderde op 20 februari en op 20 maart.
Alle beslissingen met betrekking tot de werking van de kring zoals thema's voor de vergaderingen, teksten voor het boek, organisatie voor Kortrijk, het jaarfeest, de wandeling en St.Mettefeesten worden elders in Info uitvoerig behandeld.

Bovendien werkt het bestuur aan de verdere uitwerking van een interne reglementering. Alle vroegere beslissingen van de BV. en AV. worden als basis genomen waarop dit reglement verder kan worden uitgewerkt.

7. DE PROJECTEN.

P.16 VLASTEELT IN ONZE STREEK — Paul BEHETS

Over deze bijdrage voor Hoembekania 3 zal er zeker genoeg materiaal voor tekst en illustraties voorhanden zijn. De komst van Jan MISSINE was zeker een verrassende aanwinst! Paul BEHETS deed een verkenningstocht naar KORTRIJK en legde de nodige kontakten voor het bezoek daar op 9 mei 1987.

Hierbij voegen we een inschrijvingsformulier. De prijs = 300 Fr.
Hierin is begrepen de busreis, de gidsen, het inkomgeld voor het muzeum en een drink. De bus telt 50 plaatsen. We beperken ons tot de 50 eerste inschrijvers. Familieleden, vrienden en kennissen kunnen eveneens mee wie nu reeds inschrijft is zeker van een plaatsje. Niet wachten. Doen!

PROGRAMMA VAN DE REIS :

8.30 uur : vertrek met de bus (gemeentehuis Hombeek)
9.50 uur : geleide wandeling in de middenstad met gids.
12.00 uur : middagmaal naar vrije keuze en vooreigen rekening.
14.30 uur : met de bus naar een modern vlasbedrijf en aansluitend naar het nationaal vlasmuzeum.
16.00 uur : bezoek in 2 groepen onder gidsbegeleiding.
17.30 uur : verpozing in de gelagzaal (drink) en vertrek.
19.15 uur : terug te Hombeek.

Het thema op onze AV. van 3 april is eveneens "HET VLAS".(zie verder)

P.15 HOMBEEKS DIALECT — Ward DE KEMPENEER

Enkele kringleden zoals Angèle en Mit zijn nog eens diep gaan baggeren en hebben met de moos (lees slijk) nog heel wat dialectwoorden bovengehaald. Ze worden ingeschreven in het "Hoembeiks dialectboek". Alle leden die zich nog betrappen op een of andere plastische hombeekse uitdrukking mogen niet wachten tot ze het weer vergeten zijn. Direct opschrijven en meedelen op de volgende vergadering !

Moos = de voorloper van de moderne gootsteen, een gemetseld verhoog, bov stenen bank genoemd om de afwas op te doen. Er onder was het moezegat = een kleine opening onder de moos. Een baksteen die los in de muur zat kon eruit genomen worden. Als men schuurde werd het water langs daar naar buiten gekeerd.
Woorden die we "bekans" "gat" vergeten waren, maar we laten ze niet zo maar "in anteloore" gaan!

DE MUZIEKMAATSCHAPPIJEN : P. 17 Dorp : H.KEULEERS, F.VERLINDEN.
P. 18 Plein : Francine Leen, W.VERBERGT.
P. 19 Heike : Angèle SELLESLAGH.

Deze projectgroepen willen de teksten opstellen voor Hoembekania 3. Op de eerste vergadering hebben zich volgende medewerkers aangeboden: Paul BEHETS, Mit BUELENS, Ward DE KEMPENEER, Harry KEULEERS, Louis LAUWERS, Raymond LAUWERS, Francine LEEN, Angèle SELLESLAGH. Ward VERBERGT, Firmain VERLINDEN.
Een brief wordt gericht aan de voorzitters van de muziekmaatschappijën. De verantwoordelijkheden werden aangeduid. De eerste opdracht is al het bronnenmateriaal trachten te verzamelen. Een vragenlijst voor interviews werd opgemaakt.

P. 12 REGISTRATIES VAN OUDE BOMEN M-L. LAMMAR-MIES

Chris de Meester zal ons ontvangen op het domein van zijn ouders in de maand mei. Wat we niet wisten was , dat Chris zo'n enorme verzameling dia's heeft. We bewonderden de opnamen over natuur. Dia's met echte "feeling" en veel geduld gemaakt! Echt fantastisch! Opgenomen op "ter Heiden" en op "Expoel". Het heeft ons geenszins verwonderd te vernemen dat één der dia's werd geselecteerd voor een kalender te illustreren. Al dat mooi's heeft onze lust op het bezoek in het domein nog meer gescherpt. Afspraak in de mooie maand mei op het domein Expoel. En...alvast bedankt!

Foto gemaakt in het park van het kasteel te Edegem tijdens onze wandeling in mei 1986 !

P. 13 FOSSIELEN en BODEMVONDSTEN M-L.LAMMAR-MIES.

Dat Stephan DE KOCK een specialist ter zake is, moeten we zeker niet betweifelen! Hij weet in Hombeek nog het een en ander "liggen" !
Het bezoek aan het "Hof van Busleyden" werd na beraad liefst verbonden aan een gegidste stadswandeling en....hadden we daar toch een stadsgids in ons midden, die zich onmiddellijk ter beschikking stelde; Mr. MISSINE! (oprecht bedankt hiervoor) Zo ziet U maar, van het een komt het ander en, hoe meer zielen hoe meer vreugd! Stephan raadde ons aan om zo vlug mogelijk foto's te gaan maken van de gevonden bodemschatten te Hombeek die zich nu in het " Hof van Busleyden" bevinden. Hij stelde voor om op dinsdag te gaan (sluitingsdag).
Fotografen op post!

P. 22 DE NATUURWANDELING op 20 September. M-L LAMMAR-MIES

Hoeboeka verpoost bij de Tommelen tijdens de wandeling, Augustus 1986, in Grimbergen !

Dit maal wordt het hoogstwaarschijnlijk een **"Hoevewandeling"**! Enkele proefwandelingen zullen eraan voorafgaan in juli-augustus. Een zestal vragen zullen onderweg dienen opgelost te worden. Mr MISSINE zou de wandeling van gepaste kommentaar willen voorzien. Ook een kleine voordracht op een AV. rond die tijd wordt vooropgesteld.

Op de vergadering der drie vorige projecten hebben de medewerkers nog genoten van de boeiende diareeks van Theo SLACHMUYLDERS. Dit maal over "het Park" en over "De bloemenveiling te Alkmaar". Bedankt Theo!

8. DE VERGADERING VAN 3 APRIL 1987

Op deze vergadering zal Paul BEHETS en Jan MISSINE het thema behandelen dat tevens onderwerp is voor ons volgend boek :

Vlasteelt in onze streek.

Bovenzaal van het gemeentehuis. Aanvang 20.00 uur!

Deze vergadering staat open voor alle geinteresseerden. Familieleden, vrienden en kennissen zijn er tevens hartelijk welkom. Andere punten op het programma van deze vergadering worden in de uitnodiging meegedeeld.

9. HET BOLSPEL BIJ ONZE GROOTOUDERS. Fl.Louis LAUWERS

De oude kranten in ons archief geven vaak specifieke berichten uit de tijd van toen. We weten dat het ontspanningsleven honderd jaar geleden veel meer op plaatselijk amusement was aangewezen. De verenigingen kenden een hoogbloei. De herbergen ijverden met mekaar om door de georganiseerde spelen de aantrekkingskracht te verhogen. De kegelbaan, het boogschieten en het bolspel waren in trek. Competities werden ingericht. Het hoeft geen betoog dat er heel wat bij geredetwist werd bij menig glaasje bier.

In " Het Mechels Nieuws- en Aankondigingsblad "van Zondag 12 mei 1889 registreerden we volgend bericht in de stijl van zijn tijd ;

- BERICHT AAN DE MOEDIGE BOLDERS -

Van alle spelen is, voorzeker, het kegelspel het belangwekkendst en terzelvertijd het doelmatigst voor de gezondheid.

Wij zeggen het doelmatigst voor de gezondheid, en dit in dezen zin, dat het vooreerst de longen ontwikkelt, vervolgens de luchtpijpen verheldert, de spieren ontspant, de gewrichten versterkt, de gebeenten verstruischt; in een woord, 't is eene hoogstverzettelijke en zeer aanbevelensweerdige lichaamsoefening.

Wij zeggen: een belangwekkend spel: ja, voorzeker. Laat oms, als eenvoudigen toeschouwer, eens een kegelspel-partij bijwonen. Slaat dan dengenen gade die aan het eind der plank staat; beschouwt zijne houding. 't is gansch die van een romeinschen gladiator; hij maakt een hoogen rug, staat sterk gebogen; de bol met de rechterhand vast gegrepen, wordt ter hoogte van den neus opgeheven; de andere hand rust zorgvol op het bovenste van het werptuig, derwijze dat de speler zijn mikpunt tusschen der duim en den wijsvinger vindt.

Richt nu uwe blikken op de medespelers. Ziet ze daar allen staan; der hals uitgesvrekt, en stilzwijgend het vertrek van den bol afwachtend..... Hij is geworden Allen richten zich op, als door een electrieken schok getroffen.

Een kreet, die den uitslag van den worp aankondigt,breekt eensklaps het stilzwijgen, en allen lachen, en allen zijn woelig, in een woord, allen vermaken zich! Wij bevelen sterk die oefening, bijzonder die van de leden der MOEDIGE BOLDERS aan.

Het zeverige bestuur hunner maatschappij noodigt hen allen uit op den grooten prijskamp die geopend wordt morgen Maandag 13 Mei. Eene gouden medalie, zal den wakkersten kampioen aangeboden worden, die te gelijker tijd de eer van het koningdom zal verwerven.

Dus, moedige bolders, allen op post !

Zoals U kunt lezen was het een "edele" sport, een echte ontspanning! In sportiviteit te meten met onze Aerobic, Power training, en Body-building en zeker ook met het passief TV-kijken.

10. DE VERVUILING VAN DE ZENNE — Ilse VERTENTEN

Onze belangstelling voor "ons heem" richt zich niet alleen tot het verleden. Heden en toekomst van ons dorp, van onze gemeenschap liggen ons nauww aan het hart.
Dit artikel is ons een dubbel genoegen : we laten een jongere aan het woord en bovendien over een aktueel probleem. De verontreiniging van de Zenne kenden we al jaren vooralleer milieubescherming een begrip was.
Ilse is de dochter en kleindochter van medestichters van onze kring: Roger VERTENTEN en Hilda WUYTS-VAN DER ELST. Ze is leerling in het vijfde middelbaar bij de Ursulinnen te Mechelen. Uit een dissertatie over "Het Milieu" lichten we dit artikeltje.

M I L I E U P R O B L E E M .

In dit jaar van het leefmilieu zijn we allen vooral geinteresseerd in de problemen van onze onmiddellijke omgeving.
Ik woon op zo'n 200 meter van de Zenne. De Leibeek, een zijbeek van de Zenne loopt achter de tuin door. De Zenne is opwaarts Halle al zwaar verontreinigd door de vele industrieën die hun afval in de Zenne lozen. Vanaf Halle en in de streken van Brussel wordt ze als riool gebruikt. Bij de monding van de Zenne in de Dijle (=Zennegat) duiden de zeer lage biotische indices duidelijk op de zeer slechte waterkwaliteit van de rivier. Het water bevat duidelijk organisch afval, olieprodukten en detergenten (vandaar schuimvorming).
De geur wijst op de zuurstofloze toestand in de bedding, waardoor ammoniak en waterstofsulfide gevormd wordt.
De Zenne was vroeger ook vervuild door de nabijgelegen fabriek Dupont die bekend is voor de verffabrikatie. Ook deze fabriek heeft sinds een aantal jaren een waterzuiveringsinstallatie die dag en nacht wordt bewaakt en waar dagelijks tientallen proeven worden gemaakt om de zuiverheid te testen.

In 1934 werd door "Kobe, den Trien" de laatste bruinvis gevangen in de Zenne.

Ook zijn er nu meer waterzuiveringsstations opgericht bij de zwaar verontreinigende fabrieken rond Vilvoorde, Machelen, Halle en Drogenbos In het kader van een totale sanering van de Zenne zijn deze werken niet afdoend zolang de afvalwaters van Brussel niet gezuiverd worden.

Hoe werkt nu zo een waterzuiveringsstation ?
De zuivering van het water gebeurt selectief.
Het proces bestaat uit verschillende opeenvolgende zuiveringen.

1) Mechanische zuivering . Deze bestaat uit volgende elementen:
   - Het verwijderen van de grote bestanddelen door een rooster.
   - Het verwijderen van het zand door een zandvanger.
   - Afnemen van drijvende stoffen (vetten, oliën) :vetvanger.
   - Het bezinken van de zwevende stoffen : voorbezinkingsbak.
2) Biologische Zuivering . Hierbij gebruikt men organismen die ook actief zijn bij de natuurlijke zelfreiniging van het water. Men gaat hier dus zuurstof bij het water voegen door middel van een beluchtingstank.
3) Chemische Zuivering . Hier worden nog hinderlijke voedingszouten zoals fosfaten en nitraten verwijderd. Tevens worden giftige bestanddelen ook weggewerkt door middel van de nabezinkingstank.
4) Slijnewerking . Het slib van de bezinkingstanken wordt hier verwerkt en afgevoerd. Dit overschot wordt gestort of verbrand in verbrandingsovens.

Maar het zijn niet de zuiveringsstations die de rivier zuiveren. Het is de rivier die zichzelf zuivert. Het water dat erin wordt geloosd moet wel zo zuiver mogelijk gemaakt worden door de zuiveringsstations.

Er is nu een algemeen waterzuiveringsprogramma (AWP) voor het Vlaamse Gewest opgesteld op basis waarvan de nodige waterzuiveringswerken gespreid kunnen worden. Laten we hopen dat er ooit terug vis in de Zenne zal zitten en dat men er weer in kan zwemmen!

Maar, wanneer?

We zullen intussen trachten de waterverontreiniging die we zelf veroorzaken tot een minimum te beperken.

Nu vangt men elleen nog bot(ten) !!!

AGENDA

VRIJDAG	3	APRIL	ALGEMENE VERGADERING : "DE VLASTEELT BIJ ONS" door Paul BEHETS en Jan MISSINE.
Vrijdag	24	APRIL	Projecten "Natuur" ; P.12.13.16.22 (bomen-Fossielen-vlas-wandeling)
ZATERDAG	9	MEI	BEZOEK AAN KORTRIJK en naar VLASMUZEUM.
VRIJDAG	5	JUNI	ALGEMENE VERGADERING : Sagen,Legenden en Volksgeloof bij ons.
VRIJDAG	4	SEPTEMBER	ALGEMENE VERGADERING : Bouwstijlen en hoeves in het omliggende :J.MISSINE
ZATERDAG	5	SEPTEMBER	JAARFEEST
ZONDAG	20	SEPTEMBER	NATUURWANDELING MET OPDRACHT : "DE HOEVENTOCHT."
VRIJDAG	2	OCTOBER	ALGEMENE VERGADERING : organisatie voor St.Mettefeest.
ZONDAG	8	NOVEMBER	FOLKLOREFEEST VAN SINTE METTE
VRIJDAG	4	DECEMBER	STATUTAIRE JAARVERGADERING.

ZATERDAG 25 APRIL
ZONDAG 26 APRIL 22ste NATIONAAL VVF.-KONGRES te Leuven in het "Mgr.Sencie-instituut" K.U.Leuven.
Blijde Inkomstlaan 21 - 3000 Leuven.

We noteren enkele zeer interessante referaten voor de liefhebbers van familiekunde;

Zaterdag 15.15 uur "De parochiale archieven als bron voor familiekunde",door lic.Kris DE WINTER.VVF-lid.
Zondag 10.15 uur "De klooster- en abdijarchieven, als hulpbron voor familiekunde",
door Dr.Hist.Ernest PERSOONS, rijksarchivaris.
11.13 uur "Het archief van het aartsbisdom Mechelen-Brussel, als hulpbron voor familiekunde",
door Prof.Dr. Constant VAN DE WIEL. archivaris van het aartsbisdom.

ZONDAG 24 MEI Jaarlijkse gouwdag van HET VERBOND VOOR HEEMKUNDE, gouw Vlaams-Brabant te Overijse.

Ward DE KEMPENEER,
secretaris.

Fl.LOUIS LAUWERS,
voorzitter.

INFO

2e JAARGANG, Nr 3.
Mei - Juni 1987.

kontaktblad van Hoembeka

Vooralsnog dit nog.....!

*1. **Hoembeka de grootste hombeekse vereniging ?***
Het ziet er naar uit dat de heemkundekring met zijn 86 leden stilaan oprukt naar de 100 en hierdoor een zeer voorname plaats gaat innemen in het hombeekse verenigingsleven.
In deze tijd van tanende belangstelling voor verenigingsleven toch opgang maken met een heemkundekring, die onzeggens uitsluitend een dienende bedoeling heeft, dat is meer dan opbeurend!

2. Hilda HEYTS - VAN DER ELST heeft het weer eens klaargespeeld om alle rubrieken uit kranten en tijdschriften, aankondigingen, reklamefolders enz. enz. met betrekking tot Hombeek, te verzamelen voor het archief van de kring. Het hele pakket krijgt nu een definitieve plaats in het dokumentatiecentrum. Tot gedaan Hilda!

3. Op 7 mei werd ons bestuurslid, Firmain VERLINDEN, benoemd bij het stadsbestuur van Mechelen tot schepen van "ruimtelijke ordening en stedebouw, leefmilieu, land- en tuinbouw, innerlijke inrichting en volksgezondheid". Een hele boterham, maar we kennen de werklust en de organisatiegeest van Firmain en zijn dan ook reeds onvooringenomen overtuigd van het succes, wat we hem trouwens van harte toewensen!

11. VERSLAG VAN DE VERGADERING 3.4.1987. E.De Kempeneer.

Deze themavergadering over " H E T V L A S " genoot de belangstelling van 29 aanwezigen. Marie-Louise pakte weer eens uit met een lieve attentie en bedacht alle aanwezigen met een vlasbloemig aandenken aan deze voordracht met tevens een uitnodiging voor de kortrijkreis.
Het programma van de kringwerking werd eerst afgewekt, grootdeels door de secretaris tot de vice-voorzitter, Firmain VERLINDEN nadien deze taak overnam.
1. De goedkeuring van het verslag van de vorige vergadering werd uitgesteld omdat "Info 2" door een ongelukkig toeval nog niet tot bij de leden geraakt was. Een prikstaking bij het postsorteercentrum Brussel X heeft ons parten gespeeld.

2. HOEMBEKANIA ; a) Hoembekania 1. ; de tweede oplage is bijna klaar.
b) Hoembekania 3. ; alle aandacht gaat naar de projectgroepen die de teksten over de 3 fanfares zullen samenstellen. De kontakten met de voorzitters zijn gelegd.

3. Het dokumentatiecentrum ; De medewerkers komen samen op 17 april.

4. De projecten ; De lopende projecten worden belicht. Marie-Louise LAMMAR-MIES kondigt de volgende bijeenkomst aan op 24 april van de projecten "vlas", "fossielen", "bomen", en "de wandelingen".

5. De vergadering stelt de volgende straatnamen voor;

a) verbinding Zemstseweg-Houtestraat	(1) Sint Willebrordusweg
	(2) Kesterweg
b) de zijstraat van de Driesstraat	(1) Achtergaelstraat
	(2) Smal-Brabantstraat
c) de huidige Losweg	(1) Egglegemweg

Dit gedeelte sloot precies af om 21.00 uur. De vergadering pauzeerde even om alles klaar te maken voor het tweede en bijlangrijkste deel van de avond : de voordracht over het vlas.

12. HET VLAS — Ward DE KEMPENEER

Bloeiend vlas

Toen een jaar geleden enkele kringleden voorstelden om voor ons volgend boek een bijdrage te schrijven over "VLASTEELT IN ONZE STREEK", dan werd wel eens gehoord dat er toch enkel in West-Vlaanderen vlas gewonnen werd.
De Leie-streek is weliswaar het-vlaswingewest bij uitstek. Plant en teeltwijze waren ons nauwelijks bekend. De medewerkers aan dit project hebben geen moeite gespaard. Het onderwerp werd grondig aangepakt. De vlaskultuur werd bestudeerd en uit de archieven van ons dorp werden al heel wat elementen gelicht die op een vlasteelt bij onze voorouders duiden. Om alle kringleden bij het onderwerp nog meer te betrekken en om, zo mogelijk, ideeën op te doen of misschien nieuwe feiten te ontdekken, werd dit thema uitvoerig benaderd in ;

1. een voordracht op de AV,
2. een bezoek aan het vlasmuseum.

Haagplank

Pootstok

Drenkton netje

1. de voordracht

DEEL I : VLASTEELT EN VLASBEWERKING, ALGEMEEN
door Jan Missine

Rootbundel

Vlashark

Op een uiterst voortreffelijke manier wist Jan ons heel wat wetenschap bij te brengen over :
- de geschiedenis van de plant en de kultuur, de herkomst, eerste weefsels in Egypte.
- samenstelling en soorten van planten,
- de beste grondsoorten voor de teelt, bewerking van de grond voor een optimale oogst,
- het teelten ; zaaien en wieden,
- het bewerken ;

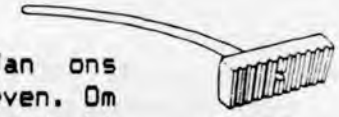
De stecifieke terminologie vroeg wel bijzondere aandacht. Bovendien evolueerde de bewerking van het vlas met de verbetering van de techniek. Eenzelfde benaming kon dan wel eens meerdere toepassingen hebben.

Boothamer

Repelkam

Brukelhamer

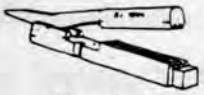

Handbruuk

Bij middel van lichtbeelden wist Jan ons toch een duidelijke verklaring te geven. Om alles netjes te verwerken was wat aandacht nodig. Maar in het vlasmuzeum zouden we nog een beeldrijke voorstelling krijgen van ; roten (dauwroten, putroten, rivierroten, warmwaterroten), drogen (de kapellekens), braken of brakelen, zwingelen, hekelen, enz.

Zwingelbord

DEEL II : VLASTEELT EN BEWERKING BIJ ONS.

Paul Behets

Vlasvoetbraak zonder pikkels

In oude teksten, bij inboedelbeschrijvingen en erfenissen enz. wordt weleens melding gemaakt van vlaswinning en van werktuigen die gebruikt werden bij de vlasbewerking of bij verdere verwerking (spinnen, weven).
Ook een zeer interessant dagboek van boer HORCKMANS leert ons alle bijzonderheden over zaaien en oogsten, ook van vlas.
Vlasnijverheid bij ons is beperkt gebleven tot een huiselijke bedrijvigheid. Het roten is hoogstwaarschijnlijk uitsluitend in putten gebeurd. Vele putten zijn er nog vele jaren gebleven en sommige behielden hun eigen naam waaruit ondubbelzinnig vaststaat dat ze wel degelijk vlasputten waren.

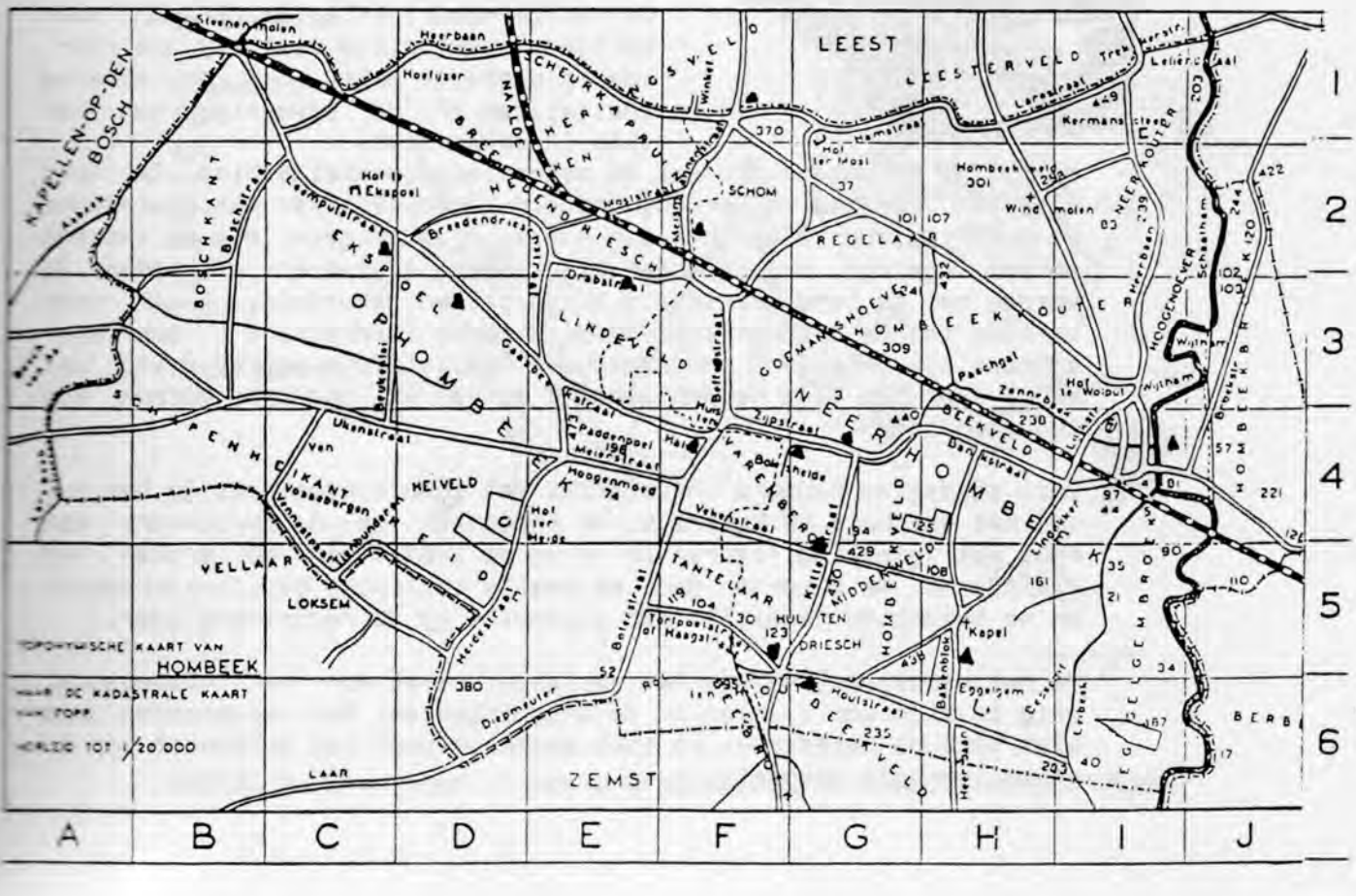

Vlashekel

Vlaskapelletje

VLASPUTTEN IN HOMBEEK

Paul BEHETS

Vlasputten of rootputten waren er in Hombeek overal in de buurt waar vlas geteeld werd. Ze werden kortweg "de ruuet" genoemd.
We citeren ze met de coordinaten waarop ze gelegen zijn.(cfr.kaart)

1. (F/1) De vlasput van pachter VDET. Hoek Larestraat en Winkelstraat. Eigenlijk grondgebied Leest.
2. (F/2) De rootput van het hof Ter Most. Heike, achter de schoorstraat.
3. (F/3) De put rechtover KEULEERS. Befferstraat.
4. (E/3) Rootput van Frans VAN CAMP (huis afgebroken) gelegen in de Drapstraat, nu Moerstraat.
5. (F/4) Vlasput eertijds gelegen op de hoek van de Boterstraat en de Gijsbeekstraat. De put werd gedempt en er werd een huis opgebouwd, café " 't Huis ten Halve ", nu afgebrand.
6. (G/4) In de Zepstraat, waar nu het huis van Jan VERBERGT staat was een rootput.
7. (G/4) Voor het huis van de familie BUELENS-FIERENS, in de Zepstraat was een grote vlasput.
8. (D/3) De lange putten, tussen Plein en Boskant.
9. (C/2) Hoek Rechtestraat en Expoelstraat.
10. (G/5) Hoek Kattestraat en Vekestraat.
11. (F/5) Hoek Kattestraat en Dries.
12. (G/6) In de Houtestraat, op de plaats waar het huis van Jef SPOELDERS staat.
13. (H/5) De turfputten op de Zemstse weg, later stort, nu weide
14. (I/4) Rechts van het huis PHILIPS (LAUWERS-PHILIPS) op de steenweg naar Leest.

2. het vlasmuzeum

Op de kop geteld 30 belangstellenden stonden die zaterdagmorgen bij een stralende lentezon reeds om 8.30 uur paraat. Dank zij, nog maar eens, Jan Missine werden we vergast op een werkend vlasbedrijf te Ooigem. Met de meeste belang stelling werden we er verwelkomd door de pachter-bedrijfsleider. In een smakelijk streektaaltje wist hij ons uitvoerig diets te maken hoe de moderne teeltwijzen en de bewerking van het vlas in mekaar zat.
Werkelijk belangwekkend was de meterslange brakelmachine. Ze werd speciaal voor ons in werking gesteld zodat iedereen met opwindende bewondering kon volgen hoe een bundel vlasstengels, die er vooraan werden ingelegd, er achteraan als zuivere vlasvezels uitkwamen. Ze werden met de hand gezwingeld en in pakken gebundeld, klaar voor verkoop aan de spinnerij-weverij. Uiterst interessant : een aanschouwelijk gebeuren, concreet, een realistische weergave van wat we al over het vlas hadden gehoord en van wat ons het muzeum nog zou gaan tonen.

Onze stadsgids had ons intussen al met geduld opgewacht op het pui van het stadhuis te Kortrijk. We bezochten de O.L.Vrouwkerk met heel wat (g)eilige figuren in en om de kapel van de graven van Vlaanderen. We kuierden door de smalle idilische begijhofstraatjes en we bezochten tenslotte het stadhuis(na de receptie aldaar.)

Na het middagmaal volgde het geplande bezoek aan het vlasmuzeum, enig in zijn soort, hier in de Groeningestad. Dat verwonderde ons niet want de Leiestreek is toch sedert eeuwen het middepunt van de vlasnijverheid geweest.

In een passend verantwoord kader wordt het sociaal-economisch gebeuren zeer overzichtelijk in diverse taferelen uitgebeeld, historisch verantwoord en didactisch zeer bevattelijk. Een eerste reeks behandelt het teelten en bewerken van het vlas, een tweede reeks de verdere afwerking van het eindproduct, spinnen, weven, kantklossen en dies meer : typische huistaferelen.

De rondleiding werd aangevat door de deskundige plaatselijke gids doch Jan Missine, onze kring-eigen vlasspecialist, maakte zijn taak verder af, klaar, nog duidelijker wellicht, met grote kennis van zaken.

Op het zonnige terras van "DE VLASBLOMME", de vroegere landbouwerswoning bij deze vlaswinning, nu herberg aan het muzeum verbonden, werd het vlasstof door de keel gespoeld. Het was gezellig napraten bij een koele pint bier.

Het drukstbezochte muzeum van ons land verdient dit ook. We hebben er allen tenvolle van genoten en veel....
heel veel bijgeleerd.

Op het erf was een kweekbedje aangelegd. Alvorens we afscheid namen en met lode benen de bus bestegen konden we nog eens terugblikken naar dat kleine plantje
de vlasplant
de "linum usitatissimum"
waar het vandaag allemaal om draaide!

Nogmaals dank aan de promotoren:

Paul Behets
Jan Missine.

KORTRIJK : Onze Lieve Vrouwkerk /// Kopie van een potloodtekening van ons medelid Jan JANSSENS-VERLINDEN.

13. BESTUURSBESLISSINGEN.

Het bestuur kwam op 22 mei 1987 samen en evolueerde :

1. de reis naar Kortrijk
2. de finantiële toestand
3. het volgend boek
4. het beheer der dokumenten

Volgende besluiten werden genomen:

1. Het programma en thema voor de vergadering van 5 juni.
2. De verdere werking van de kring tijdens de gedwongen afwezigheid van de voorzitter ; de voorlopige maatregelen en werkverdeling die genomen werden op de BV van januari blijven van kracht. De vice - voorzitter vervangt de voorzitter.
3. Plaatsen van 2 indicatietafels op de wandelweg langsheen de Zenne. Ze zouden onder een plexi-plaat aanwijzingen geven over betekenis en plaats van de twee eertijdse belangrijke nederzettingen langsheen de rivier : CARMOSTEYN en LELIENDAEL.
   Aan de leden wordt hierover advies gevraagd op de volgende AV.

14. HEEMKUNDE-DOKUMENTATIE (Archief) — Paul BEHETS

Verslag van de werkvergadering van 17/4/1987.
Aanwezig: P.BEHETS - S.DE COCK - W.HELLEMANS - G HERMANS - A. LAMBRECHTS - M. LAMMAR - T. LAMMAR - F. LEEN - G. LOOSEN - L. LOOSEN - A. SELLESLAGH. Verontschuldigd : J. MISSINE.

Een eerste vaststelling op deze vergadering was de nood aan ruimte. Zowel om ter plaatse te werken als om het materiaal op te bergen. De behoefte aan een lokaal dat kan afgesloten worden en dat over een volledige muurlengte met rekken zou kunnen ingericht worden laat zich sterk voelen.
Al het voorhanden materiaal werd eens bij mekaar gelegd op tafel. Weldra was iedereen aan het snuffelen en uitpluizen. Snel konden we merken wie zich tot wat aangetrokken voelde, wat een taakverdeling veel gemakkelijker maakte. Het spreekt vanzelf dat het werk aan een hoofdtaak geen beletsel kan zijn om gezamelijk andere taken te doen.

- bidprentjes + doodsbrieven: A. SELLESLAGH
- krantenknipsels : fam. LAMMAR, I. VAN DER ELST
- Fotorepertorium : L. LOOSEN
- Kaarten, affiches : F. LEEN
- tijdschriften, programma's : W. HELLEMANS
- voorwerpen i.v.m. heemkunde : S. DE COCK
- Dokumenten + boeken : W. VAN DER ELST, G. HERMANS
- bibliografie, cartografie, iconografie : P. BEHETS, J. MISSINE
- bar rrr : G.L, T.L

Om praktische redenen wordt het materiaal los opgeborgen in kaften en in archiefdozen. Zo wordt het doeltreffend en ongeschonden bewaard en dit is gemakkelijker om te reproduceren. Steekkaarten en mappen werden reeds aangeschaft. Met de tijd wordt er meer en meer opgesplitst.

- Voor alle voorwerpen noteren we : datun, herkomst, onderwerp.
- Een register van uitleningen en raadplegingen is noodzakelijk.
- Een selectie van het binnenkomend materiaal dringt zich op.
- Mei-maand: maand van de eerste- en plechtige kommunie: wie heeft er prentjes verzameld ?
- Hiermede doen we eveneens een beroep om van alle dokumentatie aangaande bijeenkomsten en aktiviteiten van onze kring een exemplaar te deponeren in het archief.

15. DE PROJECTEN

P.12 Bomen/ P.13 Fossielen/ De wandelingen Marie-L MIES

12 aanwezigen op de vergadering van 24 april 1987
- De bomenwandeling op Expoel bij Baron B.de Meester gaat waarschijnlijk door op 31 mei. Chris bevestigt nog zijn akkoord.
- Foto's maken in Busleyden : hiervoor worden de fotografen opgeroepen. Wie is beschikbaar op een dinsdag (sluitingsdag). Wie stelt zich op als kringverantwoordelijk voor fotografie?
- Proefwandelingen voor de "Hoevewandeling" van September zullen op de volgende vergadering worden vastgelegd.
- Een paddestoelenwandeling in Hofstade wordt overwogen in het najaar

De vergadering besloot dit maal niet met een diavertoning maar iedereen kon eens een wespennest van nabij bewonderen zonder angst voor steken.

VOLGENDE AFSPRAAK OP 12 JUNI. TOT DAN!!

P.18 De fanfares : St.Cecilia Francine LEEN

De bestuursleden en belangstellenden van de fanfare St.Cecilia vragen om samen met de redactie van Hoembeka eens van gedachte te wisselen over de bijdrage in het boek. Het bestuur heeft voorgesteld dit te doen in het kringlokaal op vrijdag 19 juni om 20 uur.
Uit deze confrontatie zullen zeker goede ideeën kunnen groeien. Er kan die avond al meteen een aanvang genomen worden met de eerste interviews. Mogelijk vult de ene idee de andere aan.
ALLE BELANGSTELLENDEN IN DIT PROJECT WORDEN DIE AVOND VERWACHT

P.15 Hombeeks dialect Ward DEKEMPENEER

Het is verbazend hoeveel dialectwoorden reeds opgediept werden waarvan het bestaan haast niet meer gekend was. Mit en Angèle vulden het lijstje reeds beduidend aan. Maar ook vervormde ons dialect vele uitdrukkingswijzen en zinsconstructies. Een voorbeeldje hiervan vindt ge in het artikeltje van Angèl zoals het klinkt in het hombeeks:
" We hebben" = "Memme"
Veel plezier ermee !

16. AAT DEMBEIKS (dialectdroom van) Angèle SELLESLAGH

Gistre nacht hem'k bekans ni geslaape. 'k Was oem eulf uure naa boove gegaan en oem vier uure oak nog gi'ën oe'ëg toegedaan. Deu den duur zèn'k dèn toch in zoe'ël gerokt en'k druu'ëmde!
Mèrreugeu vruug geumme naa de vriemis, want zondag oep of af, me mutte naa't oe'ë. Verlee'ë goensdag emme deun beumd afgemooët en donderdag emme 't gès oeët 't zwat geroejd. Vroaëdag emme't gekie'ëd en 'sachternoens emme 't oep uggelin'e gezet. Noa, vandaag emme 't laate boa'ieën staan, maa merrege mugget trug oope. Het weer staa vast ; me geun dees jaar ons oeë rap binnen emme!

Zoeëgoa as den doa oepgedruuëgd es, smoaëte me 't merrege oope. Naa de noen kie'ëre me't ne kieë. Dèn meuge m'eun urreke ruste. Me steeke twieë gaffels in de grond, neun alve meeter vanie'ën en an'e 'r onzen oave jas over....eu pakske oe'ë onder onze kop en me ligge in't loemmer. Dieën oave jas hemmen altoaë boaë wat 't spreekwooëd zei ;" Al schènt de zon toch nog zoeë hieët, verget toch noeët aa reigenklieëd" Aa dat urreke oem es schoare me't oe'ë boa'ieën in ruggelin'e en dèn geumme schoove: booteramme mee oare tusse. Da smokt!

As onze schoof binnen es, kummen er teege. Noa geumme 't oeë in oppers zette en as't eu meundag nog zoeë weer es oope smoaëte, datte zon er nog es in schènt, en 'sachternoens dèn oeploaë. Dat oep loaë es nog niks, maa dat afloaë, mense lief, daa kund'aa zwieëte sé. Oep den oeëtas onder de panne, daa kan't toch zoeë doef zoaën, en ge meugt nie stilstaan. Ge mut altemaa 't oeë vast trappe en soemtoaëts krègde dèn eu pak oeë in aa gezicht as ge te dicht boaë 't zoldervensterke komt. Ik tracht er al eene da'k moaë kan gaan wasse. Me stooke eu fernaas waater wèrrem emme zette de groeëte waskoeëp in 't wasoeës en dèn kumme'n bad pakke. Van da bad zèn'k geluuëf'k wakker geweurre!

17. EEN GREEPJE NATUUR MARIE-LOUISE MIES

Een angelsaksische zegenspreuk, die negen planten aanspreekt en die vermoedelijk in de IIe eeuw werd gedicht, richt zich met de volgende woorden tot de weegbree :

Uit " Maria Treben"

"En gij , weegbree,
moeder van de planten,
die openstaat voor 't Oosten,
veel macht heb je in jezelf,
over jouw knarsen wagens,
over jouw reden vrouwen,
over jouw reden bruiden,
en stieren snoven aan je,
allen heb je overleefd,
tegen allen heb jij je verzet,
vecht daarom ook
tegen al het giftig
en alle besetting
en al het onheil
dat zich over ons land uitbreidt !"

Vandaag is het niet anders dan vroeger.
Het onheil spookt over het land en wij hebben geneeskruiden nodig, zoald de weegbree, om onheil tegen te houden. De verwante, brede weegbree (plantago major) is niet minder geneeskrachtig en wordt op dezelfde wijze gebruikt als de smalle weegbree. Men vindt ze beiden op wegen, weiden en grasperken, in sloten en op braakliggende gronden. Men vindt ze bijna over de ganse wereld. De weegbree wordt in de eerste plaats gebruikt tegen alle ademhalingsziektens, ja zelfs tegen tuberculose. Maar ook geneest ze wonden.

1.THEE : Een overvolle theelepel bladeren op een vierde liter water, overgieten enkort laten trekken
2. SIROOP ; 4 handenvol gewassen weegbreebladeren door de vleesmolen draaien. Bij deze brij wat water doen om te verhinderen dat ze aanbrandt. 300 gram ruwe suiker en 250 gram bijenhoningtoevoegen, terwijl men roert.Op een klein vlammetje latenkoken tot het een dikke brij wordt.In flesjes doen en in de koelkast bewaren.

3. BRIJOMSLAG: Verse bladeren van weegbree wassen, op een plank met een deegrol tot brij pletten en op wonden leggen.

GROTE BRANDNETEL

Indien we zoutloos aceten eten , doen we een stengel brandnetel op het vlees of in de groente. Zo krijgen we een zoute smaak, want de brandnetel is rijk aan magnesium en natrium.
Het is aan te bevelen bij mensen die lijden aan : reuma, jicht, gewrichtsontsteking, suikerziekte.

18. EEN DEMOGRAFISCH KLUSJE — WARD DE KEMPENEER

We hebben ons al dikwijls afgevraagd hoe de hombeekse bevolking evolueerde. De geschiedschrijving is formeel over de eerste kern van woningen. Deze zou zich bij de zenneovergang geconcentreerd hebben. De autochtone bevolking groeide aan en verspreide zich van langsommeer over het ganse hombeekse grondgebied. Er ontstond een dorpshof (Doms) en eraan verbonden de hofkerk (St.Martinus).

Wanneer gebeurde dit alles?
De lage alluviale vruchtbare akkers en voedzame weiden van Neer-hombeek,langsheen de westelijke zenneoever,zijn zeer vroeg gecultiveerd. Romeinse, Frankische en vroeg-middeleeuwse vestigingen zijn er zeker geweest. Over bevolkingsdichtheid en mogelijke woonconcentraties in die vroege periode is niets bekend.
Hombeek-Brabant (Op-hombeek) is pas in de XIVe eeuw langzaam bewoond geworden om pas tegen het einde der XVIIe eeuw een bevolkingstoename te kennen, die het aantal van Neer-hombeek bijna evenaarde.

Uit de schaarse gegevens die ons hierover bekend zijn en die slechts aanvangen vanaf 1480 hebben we de bevolkingsevolutie in grafiek gebracht, opgedeeld naar de twee delen van hombeek. Er zijn maar weinig tellingen daarom hebben we ook uit andere (subjectieve) gegevens analoge cijfers moeten halen, zoals uit :
(1) het aantal haardsteden (huizen). We hebben verondersteld dat er in iedere woonst ongeveer 6 a 7 inwoners huisden.
(2) het aantal volwassenen die de communie ontvingen.
(3) de overlijdens. Vooral bij epidemieën (pest) liep de bevolking sterk terug.

In de tabel zijn de afgeleide getallen tussen haakjes () geplaatst. Het zijn vermoedelijke cijfers, slechts bij benadering correct.

Ter illustratie zijn ook enkele tellingen van vee vermeld. Ze geven duiding over de plaatselijke armoede of welstand.

JAAR	TOTAAL		OPHOMBEEK		NEERHOMBEEK					
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1480	(606)	101	(36)	6	(570)	95	47			
1496					(600)	100				
1526	(810)	135	(36)	6	(774)	129				
1597							43		3 pest	
1600	(260)	(44)	(60)	(10)	(200)	(34)		130	8 pest	
1603										52p/137k
1606									4 pest	56p/137k
1609										47p/121k/70s
1610										56p/132k/72s
1639	(348)	(52)	78	(13)	(270)	39				
1645	(450)		(101)		(349)			350		
1669									35 pest	
1687	(475)		(105)		(369)			370		
1693									77 pest	
1730	(910)		(210)		700					
1734	(930)		219		711					
1741									34 pest	
1787	1093		498		594					

KORTE VERKLARING bij deze TABEL

1) Betekenis der kolonnen1: (1) = aantal inwoners
(2) = aantal haardsteden (woningen)
(3) = aantal strijdbare mannen (tussen ongeveer 20-35 jaar)
(4) = aantal volwassenen (die de communie ontvingen)
(5) = aantal overlijdens
(6) = veetellingen : p = paarden, k = koeien, s = schapen.

2) Tot 1700 was de bevolking overwegend in Neer-Hombeek gevestigd

3) Op-Hombeek zag de woningen zeer sterk toenemen vanaf de XVIIIe eeuw.

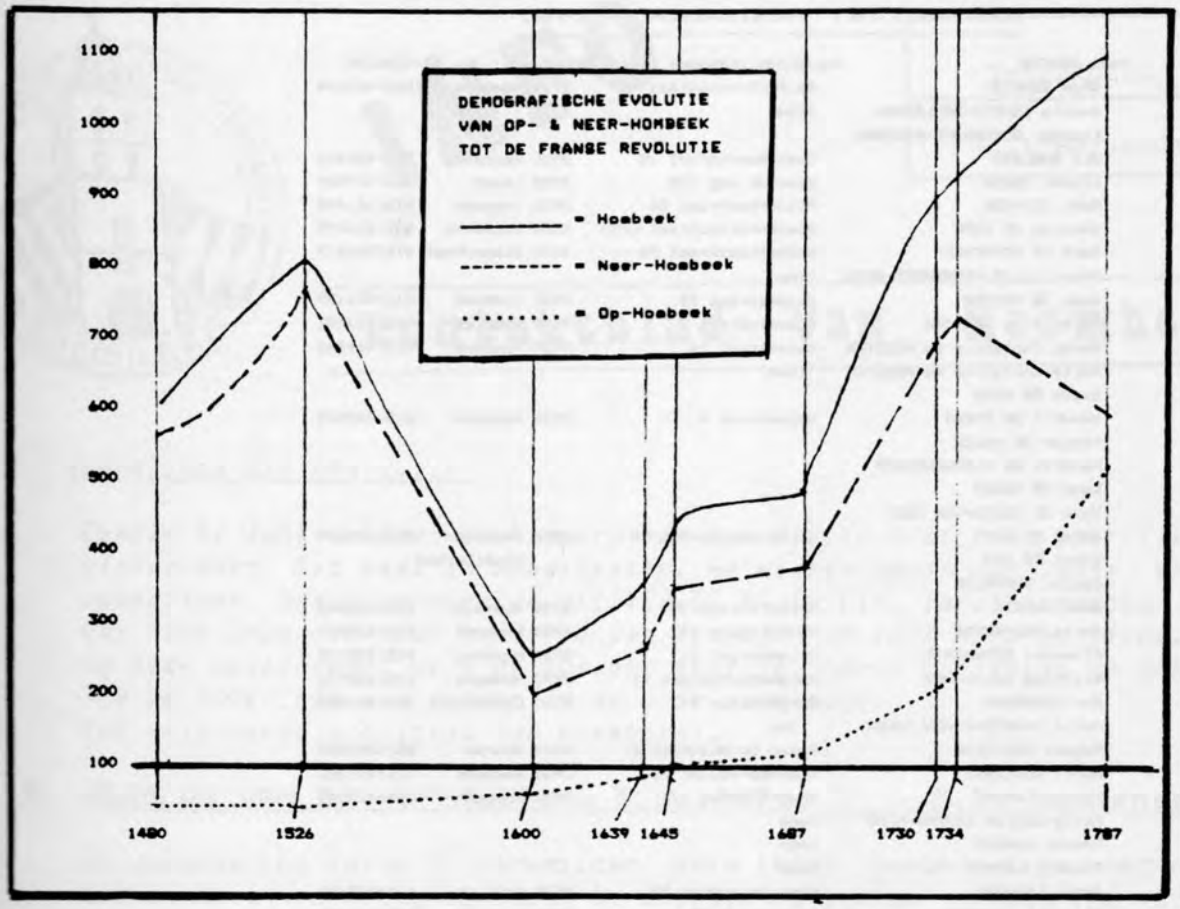
4) In Neer-Hombeek zou na 1734 een plotse en sterke daling optreden van de bevolking. Daarentegen stijgt het aantal bewoners met meer dan de helft in 50 jaar tijd. Deze sterke bevolkingstoename in deze periode is geen alleenstaand feit. Vooral op het platte land is een dergelijke groei vrij algemeen. Toch is een teruggang van het aantal bewoners van Neer-Hombeek, juist ook in deze periode niet te verklaren. (andere grensindeling ?)

5) In 1526 had Hombeek reeds meer dan 800 inwoners. Dit aantal wordt pas rond 1720 opnieuw bereikt.

6) De contra-reformatie en de woordende godsdienstoorlog van Philips II (Alva) heeft een enorm inpakt gehad op het aantal inwoners. Velen zijn in de twisten omgekomen of zijn gevlucht. Het jaar 1600 kent een absoluut minimum inwoners.
De troebelen schijnen minder invloed gehad te hebben op de meer afgelegen bewoners van Op-Hombeek. Merken we op dat onze registraties van doopsels, huwelijken en overlijdens door de parochiegeestelijken juist in deze tijd van minimaal parochianen een aanvang nemen.

7) Na de twee spaanse woordende plundertochten in ons dorp is de bevolking maar zeer geleidelijk gaan toenemen. Twee zware pestepidemieën hebben deze groei nog vertraagd. In 1693 stierven 77 personen in twee maand tijds.

8) Tussen 1700 en 1787 was de hombeekse bevolking meer dan verdubbeld. De pogingen van de landadministratie om de volksgezondheid te verbeteren waren succesvol over het ganse land.

AGENDA

VRIJDAG	5	JUNI	ALGEMENE VERGADERING : Pottenbakken in de Middeleeuwen : Jaak DE MAEYER Frans VAN DEN HEUVEL
Vrijdag	12	Juni	Projectvergadering NATUUR
Vrijdag	18	Juni	Projectvergadering FANFARES : St. CECILIA-leden en Hoobeke-redactie.
VRIJDAG	4	SEPTEMBER	ALGEMENE VERGADERING : Bouwstijlen en hoeves in het omliggende :J.MISSINE
ZATERDAG	5	SEPTEMBER	JAARFEEST
ZONDAG	20	SEPTEMBER	NATUURWANDELING MET OPDRACHT : "DE HOEVENTOCHT."
VRIJDAG	2	OCTOBER	ALGEMENE VERGADERING : organisatie voor St.Mettefeest.
ZONDAG	8	NOVEMBER	FOLKLOREFEEST VAN SINTE METTE
VRIJDAG	4	DECEMBER	STATUTAIRE JAARVERGADERING.

Bert DE KEMPENEER,
secretaris.

Fl.LOUIS LAUWERS,
voorzitter.

LEDENLIJST HOEMBEKA 1987

Paul BEHETS	Antwerpse steenweg 303	2500	Lier	03/4806158
Stan BEHETS	St.Martinusstraat 6	2930	Hoabeek	015/417404
Angèle BEHETS-BELLEBAGH	idem			
Leander BOOSAERTS-BERTENS				
Mit BUELENS	Oude bankstraat 18	2930	Hoabeek	015/421691
Lieven Cumps	Kapelse weg 158	2938	Leest	015/419280
Eddy CUYPERS	Pikkeriestraat 24	2930	Hoabeek	015/411498
Stephan DE COCK	Daelenborchstraat 8/22	2800	Mechelen	015/216190
Mard DE KEMPENEER	Kukkelboastraat 76	3610	Diepenbeek	011/321877
Patricia DE KEMPENEER-BOON	idem			
Jaak DE MAEYER	Diepestraat 15	2930	Hoabeek	015/411159
Baron B.de MEESTER	Expoelstraat 2	2930	Hoabeek	015/413491
Baron Christian de MEESTER	Malestraat 16	2930	Hoabeek	015/411463
Marie-Christine de MEESTER	idem			
Guido DE MEYS				
Hendrik DE SMEDT	Malestraat 4	2930	Hoabeek	015/412362
Victor DE VALCK				
Hendrik DE VLEESCHOUWER				
Leon DE VRIES				
Vera DE VRIES-VAN ASCH				
Jozef DE WIT	Kl.Barroelstraat 74	2800	Mechelen	015/415689
Karel DE WIT			Kapelle/bos	
Louisa DUFRAING				
Andre GEETS	Schoorstraat 32	2930	Hoabeek	015/423042
Anita GOOVAERTS	Mechelseweg 19	2930	Hoabeek	015/418071
Francois GOOVAERTS	Driesstraat 11	2930	Hoabeek	015/415745
Wilfried HELLEMANS	Carsoosteynstraat 11	2930	Hoabeek	015/422771
Jan JANSSENS	Bergboslaan 51	2900	Londerzeel	052/301080
Maria JANSSENS-VERLINDEN	idem			
August KEULEERS	A.Van De Wielelei 2	2100	Deurne	03/3247382
Henri KEULEERS	Hoabekerkouter 63	2930	Hoabeek	015/419241
Marcel LAMMAR	Sparrenstrat 17	2930	Hoabeek	015/418885
Marie-Louise LAMMAR-MIES	idem			
Pascal LAMMAR	idem			
Thierry LAMMAR	idem			
Joris LAUWERS	Hoabekerkouter 55	2930	Hoabeek	015/415600
Fl.Louis LAUWERS	Bankstraat 27	2930	Hoabeek	015/413137
Raymond LAUWERS	Hoabekerkouter 33	2930	Hoabeek	015/412162
Francine LEEN	Zapstraat 7	2930	Hoabeek	015/414670
Libert LOOSEN	F.Reyniersstraat 20	2930	Hoabeek	015/417411
Agnes LOOSEN-LAMBRECHTS	idem			
Bert LOOSEN	idem			
Gerarda MARIEN	Bankstraat 49	2930	Hoabeek	015/411237
Gerda MARINUS-HERREMANS	Locquetstraat 10	2930	Hoabeek	015/411066
Jan MEUTERMANS	Voetbalstraat 95	2800	Mechelen	015/417511
Fernand MOENECLAY	Auwegemvaart 103	2800	Mechelen	015/206964
Cécile MOENECLAY-PEETERS	idem			
Willem MUYLDERMANS	Middenveldweg 4	2930	Hoabeek	015/419079
Jan O.R. MISSINE	Stuivenbergbaan 85	2800	Mechelen	015/412088
mevr MISSINE-BUYL	idem			
Frans PARIJS	Bankstraat 1	2930	Hoabeek	015/415745
Jozef PAUWELS, pastoor		2860	Mariekerke	
Joanna PEPERMANS	Kapelseweg 44	2930	Hoabeek	015/414153
Edmond PHILIPS-CEUPPENS				
Kristof PHILIPS				
Lisette POLSPOEL-FIERENS	Schonenberg 82	2800	Mechelen	
Gerd SINTOBIN-HERMANS	Malestraat 14	2930	Hoabeek	015/412660
Tia SINTOBIN				
Albert SLACHMUYLDERS	Mechelse weg 1	2930	Hoabeek	015/413089
Theo SLACHMUYLDERS	Beigemsteenweg 239	1851	Grimbergen	
Hendrik SOMERS	Bleekstraat 6/406	2800	Mechelen	015/218938
Maria SOMERS-DE SMEDT				
Jozef SOLI	Zeesteenweg 30	2930	Hoabeek	015/416447
Agnes SYMONS-TEUBELS				
Albert TECK	Hoabeeksebaan 88	2940	Zemst-Laar	015/613097
Gerard VAN DEN EEDE	Bankstraat 56	2930	Hoabeek	015/416325
Frans VAN DEN HEUVEL	Hoabekerkouter 83	2930	Hoabeek	015/417791
Frans VAN DEN HEUVEL	Diepestraat 15	2930	Hoabeek	015/411159
Walter VAN DER ELST	Dagraadstraat 57	2800	Mechelen	015/202230
Roger VAN HOOF	Kapelseweg 144	2930	Hoabeek	015/420999
Maryse VAN HOOF-ROSEYNS	idem			
Roger VAN KERCKHOVEN	Stationslaan 47	2940	Zemst	015/610810
Herman VAN LINT	Carsoosteynstraat 2	2930	Hoabeek	015/410166
Roger VAN OPSTAL	Diepestraat 6	2930	Hoabeek	015/412396
Amanda VAN OPSTAL-VERBERST	idem			
Frans VAN STEEN	Mechelse weg e	2930	Hoabeek	015/413330
Angel VAN STEEN-DE KEMPENEER	idem			
Erik VEKEMANS	Hoabeeksesteenweg 249	2800	Mechelen	015/414504
mevr VEKEMANS	idem			
Josée VAN UTTERBEECK-VAN DOREN	Steppeke 76	2950	Hofstade-Z	015/612628
Jan VERBERST	Zapstraart 45	2930	Hoabeek	015/411007
Mard VERBERST	Zeesteenweg 35	2930	Hoabeek	015/416703
Firmain VERLINDEN	Stationsplein 4	2930	Hoabeek	015/411987
Roger VERTENTEN	Mechelseweg 38	2930	Hoabeek	015/412439
HildaMEYTS-VAN DER ELST	Mechelseweg 38	2930	Hoabeek	015/412439

INFO

2°JAARGANG. Nr 4.

Juli-Augustus 1987.

kontaktblad van Hoembeka

Vooralsnog dit nog.....!

Zondag 21 Juni hielden de Ridders van het Heilig Graf hun jaarlijkse bijeenkomst. Dit maal in Hoogstraten. We wisten reeds dat onze erevoorzitter, baron Bernard de MEESTER DE RAVESTEIN, lanascommandeur is van deze Orde die door Godfried van Bouillon in 1099 werd gesticht. Op deze bijeenkomst werd nu ook ons medelid, baron Christian de MEESTER DE RAVESTEIN als ridder in de Orde bevestigd.
Een welgemeend proficiat van Hoembeka'.

19. VERSLAG VAN DE VERGADERING 5.6.1987. E.De Kempeneer.

De vergadering telde 20 aanwezigen. Vele leden hebben zich wegens ziekte laten verontschuldigen. De secretaris zit de vergadering voor bij absentie van de vervangers van de voorzitter.

1. De verslagen van de vergadering van 6.2.87 (info 2) en van de vergadering van 3.4.87 (info 3) worden goedgekeurd.
2. De stand van zaken bij de archiefwerking wordt medegedeeld. De leden worden verzocht ideeën voor te dragen om op de prijsgunstigste wijze het archieflokaaltje met dossierrekken in te richten.
3. De penningmeester licht de verkoop van Hoembekania 1 (2°oplage)toe. De kosten zijn geringer dan voorgeschat en de verkoop is gaat zeer goed. De opbrengst van deze tweede druk is hoger dan verwacht.
   ONZE PUBLIKATIES ZIJN ZEER IN TREK BIJ DE BEVOLKING!
   Aan Hoembekania 3 wordt gewerkt. De vergadering met de leden van St. Cecilia wordt naar begin september verdaagd.
4. DE PROJECTEN : De besprekking wordt verder opgenomen (cfr 21)
5. DIVERSEN :
   - De reis naar Kortrijk was succesvol. De buskosten zijn nog niet gekend. Wegens een geringer aantal inschrijvers dan berekend zal een licht deficit ontstaan.
   - Het traditioneel jaarfeest voorzien op 4 september wordt besproken. Het kan niet doorgaan op de geplande datum. Volgend alternatief wordt gunstig onthaald ;

OP 12 NOVEMBER BESTAAT HOEMBEKA 5 JAAR !

DIT EERSTE LUSTRUM ZAL ROND DEZE DATUM FEESTELIJK HERDACHT WORDEN MET EEN GEZELLIG SMULPARTIJTJE. DE LEDEN ZULLEN ER KUNNEN AAN DEEL NEMEN TEGEN EEN PRIKPRIJSJE. FAMILIELEDEN EN VRIENDEN KUNNEN EVENEENS MEE AANZITTEN. ZE BETALEN DE KOSTPRIJS.

Dit dient nog verder uitgewerkt te worden doch stemmen zijn opgegaan om ditmaal niet de leden (echtgenoten) aan 't werk te zetten.

De voordracht: POTTENBAKKEN IN DE MIDDELEEUWEN

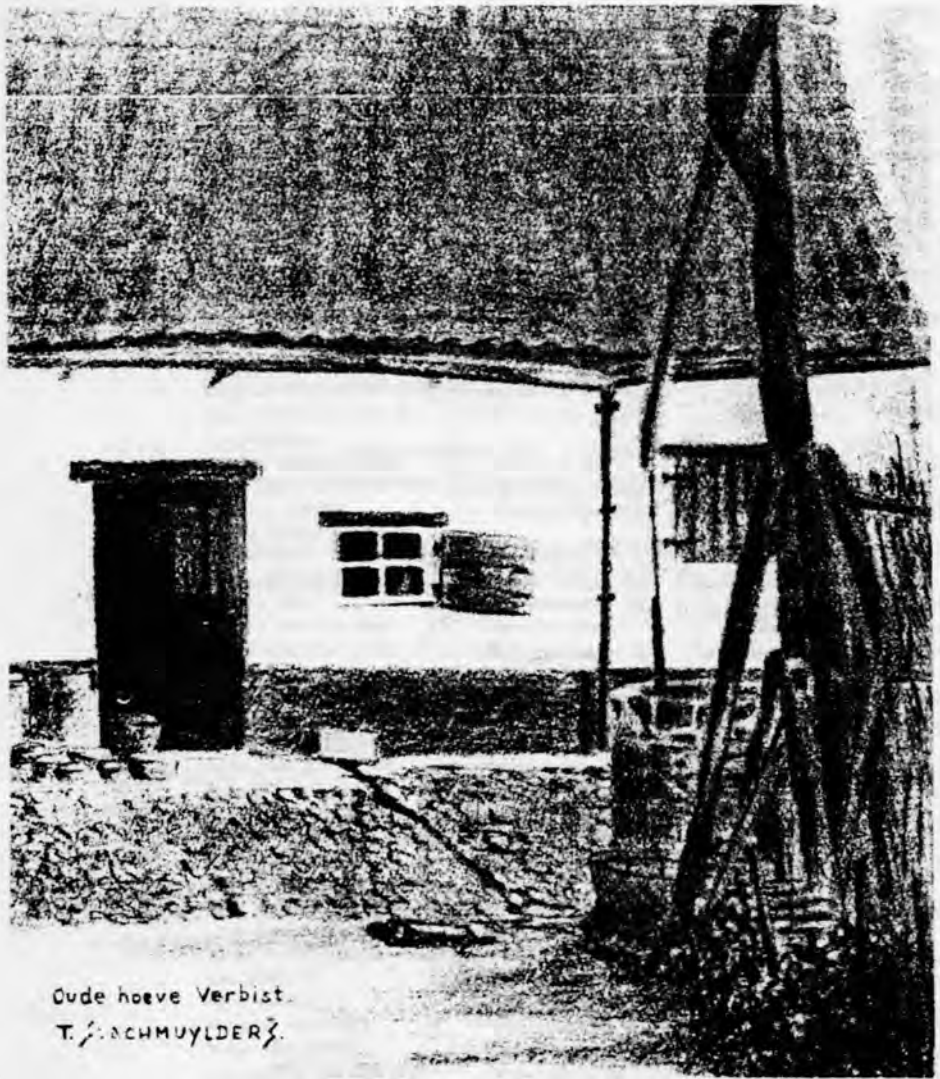
Dit tweede gedeelte van de vergadering werd verzorgd door ons medebestuurslid en kenner terzake, Jaak DE MAEYER. Het heeft hem heel wat moeite gekost om ons ervan te overtuigen dat hij de aangewezen persoon was om deze voordracht niet te houden. Het kostte hem minder moeite een, bijna voor de vuist weg, boeiende evolutie te schetsen van deze ambachtelijke kunst. We vernamen heel wat bijzonderheden over het vervaardigen en het gebruik van het aardewerk, zijn oorsprong en vindplaatsen. Merkwaardig zijn de vondsten uit de beddingen van de rivieren. Uit de Dijle wist Jaak en Frans ook hun grootste deel aan scherven op te diepen. Daarover zijn we nog niet uitgepraat.
We noteerden een uitnodiging van Jaak om dit onderwerp verder te evalueren en te bespreken aan de hand van talrijke voorbeelden, zoora de schervenzolder (zeg maar muzeum) ingericht zal zijn.

20. DE ALGEMENE VERGADERING VAN 4 SEPTEMBER A.S.

Na deze eveneens bestoorde verlofperiode hebben we allen wel een natte, frisse neus kunnen opsteken. We voelen ons toch ook uitgerust. Met nieuwe heemkunde-moed dient er nu gewerkt te worden. Het najaar barst van de aktiviteiten.

De vergadering wil de leden horen en hun medewerking kennen over:

1. De referaten van het volgend boek (muziekleven)!
2. De lustrumviering van de kring!
3. De Sinte Mettenviering!
4. De hoevewandeling van 20 September!

Oude hoeve Verbist.
T. SCHMUYLDERS.

Hoofdthema van deze vergadering is de voordracht door

Jan MISSINE over

OUDE HOEVEN EN DE HOEVENBOUW IN ONZE OMGEVING.

Dit wordt bovendien een belende wegwijze introductie op de geplande wandeling van onze kring HOEMBEKA op 20 september!

NIEMAND KAN AFWEZIG ZIJN OP DEZE EERSTE NAJAARSVERGADERING !

---

21. DE PROJECTEN

P.12 Bomen/ P.13 Fossielen/ De wandelingen: Marie-L MIES

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN 12 JUNI 1987.
Aanwezig 10. Verontschuldigd : Mit Buelens, Theo Stachmuyders, Frans Van Den Heuvel.

DE STADSWANDELING OP 30 AUGUSTUS

1. Samenkomst 14.00 uur (dienst Toerisme, Grote Markt)
2. Bezoek aan : Stadhuis, St. Rombouts(tot boven) Beentjes insmeren! St Katelijnekerk, Hof van Busleyden.
3. Einde van de wandeling rond 17.30 uur.
4. Alle leden ontvangen nog een aankondiging met alle bijzonderheden.
5. De dorstigen zullen op tijd en stond gelaafd worden, tenslotte zijn er op de Grote Markt meer drinkgelegenheden dan ijzerwinkels.

FOSSIELEN EN BODEMSCHATTEN

In de Bergestraat ligt nog een Romeinse waterput. De Archeologische kring van Oud Mechelen houdt zich daarmee bezig. Als het tot opgravingen komt zullen we er zeker graag foto's daan nemen! (fotograaf?)

Libert LOOSEN offert een dag van zijn verlof op in Augustus om de stukken in het Hof van Busleyden te gaan fotograferen (een dinsdag). Ook stukken in privé bezit dienen fotografisch te worden vastgelegd.

HOEVEWANDELING 20 SEPTEMBER

Paul tekende een drachtige wandeling uit. Deze zal worden verkend op 25 Juli of op 22 Augustus (weer). Op 12 September worden de vragen opgesteld. Zoals vorige keer werkt een kleine brochure gemaakt, met ingelast een antwoordformulier. Voor affichen en strooibriefjes e.d. zal tijdig gezorgd worden.

Voor de inventarisatie van het boerenleven bij Jaak en Frans hebben volgende kandidaten zich gemeld: Jan MISSINE, Gust KEULEERS, Paul BEHETS, de familie LAMMAR. Wie wil meehelpen is van harte welkom!

Op 11 juli om 15.00 uur is er de opening van het archeologisch museum te Mechelen, St. Rombautskerkhof 2 (naast BTW) Er zijn 3 toonzalen en een cafetaria. De beiaardconcerten van St.Rombouts kunnen er in optimale voorwaarden beluisterd worden wegens de weerkaatsing tegen de gevel van het museum. Allen van harte welkom!

Het sappige hombeeks dialect van Angele werd op band opgenomen. Haar "hooidroom" kan door wie het wenst beluisterd worden. De moeite waard!

De avond werd besloten met het bekijken van foto's van paddestoelen. Een aangenaam onweer besloot de avond tot spijt van wie de fiets als vervoermiddel gekozen had.

P.17/18/19 De fanfares: groepswerk

Indien we voor het einde van het '87 met de teksten willen klaar zijn dan mag geen seconde verspeeld worden. Wie heeft reeds interviews? Algemeen overleg op de vergadering van september.

P.15 Hombeeks dialect . Ward DEKEMPENEER

Theo SLACHMUYLDERS geeft nog belangrijke aanvullingen van oude hombeekse uitdrukkingen en zegswijzen. Ook Angèle vult de dierentuin nog aan met hoemoeikse dieskes. Ze werkt bovendien aan een persoonsnamenregister met bekende hombeekse verkortte en vervormde voornamen.
Een up-to-date staat wordt klaargemaakt tegen volgende vergadering.

P.20 Sinte Mette Firmain VERLINDEN

OP de a.v. werd reeds gemeld dat de voorzitter dan de oudheidkundekring van Mechelen voorstelt een reeks Sint Maartensvieringen te beleggen in de mechelse parochies en omgeving. Een eerste voordracht zou te Hombeek kunnen plaats hebben. (St.Maartensparochie bij uitstek)
De viering 1987 moet dringend worden uitgewerkt!

22. DE VLIER (SAMBUCUS NIGRA) Angèle SELLESLACH

In de tijd van onze grootouders was het de gewoonte, bij het bouwen van een nieuw huis, meteen een vlierstruik te planten. Men deed dat niet alleen omwille van de bessen, waarvan siroop gemaakt werd. De vlier hield ook geesten en spoken uit de buurt en bezat geneeskrachtige eigenschappen. Zo stond er op bijna elk boerenerf, aan de waterput een vlierboom, een jasmijnstruik en een zitbank. In de zomermaanden rookte de boer daar 's avonds zijn pijp en regelde het werk voor de volgende dag. Nu is de vlierstruik nog te vinden in bosrangen en in kreupelhout, soms ook in een stukje verwilderde tuin.

De struik bloeit de hele maand juni. Het zijn kleine, witte, geelachtige bloemetjes die in trossen bij elkaar staan. Ze geven een doordringende, bedwelmende geur af.
Men kan deze bloemen verzamelen, bij droog weer, met of zonder steel. De bloemen met steel rijgt men aan een draad. Deze wordt opgehangen om te drogen, onder een afdak. Bloemen zonder stee. worden in een dunne laag uitgespreid en gedroogd bij een temperatuur van +5 gr.C. Het gedroogde materiaal bewaart men best in een goedsluitende pokaal. Thee van vlierbloemen is een zweetdrijvend middel bij koorts en bij verkoudheid. Voor één kop thee neemt men een soeplepel gedroogde vlier en een klontje kandijsuiker.

Leonie van de pastoor (Fr NIJS) schreef volgend receot op voor VLIERSIROOP :

De vruchtentrossen zwarte bessen zijn rijp in augustus. Vliersiroop is een uitstekend middel tegen keelpijn, roest en verkoudheid. Men knipt de trossen af met de schaar, was de bessen en rits ze van de stengels met een vork. Doe de bessen in een doek en knijp het sap er uit. Doorpassen want het kleurt erg. Voor een liter sap gebruikt men 750 gram kandijsuiker. Doe er ook het sap van een citroen bij. Roer het mengsel en laat zachtjes 3/4 uur koken tot een siroopje. In potjes schenken en warm afdekken.
Iedere morgen een soeplepel siroop, beschermt U tegen verkoudheid. Men kan de vlierstroop ook aanlengen. Een soeplepel siroop in een tas warm, gekookt water is een lekker drankje voor kinderen.

En wist U waarvoor men het hout van de vlierstruik gebruikte? De jongens maakten er klakkebussen van, een schiettuig om met propjes papier te schieten.

AGENDA

Vrijdag	21	Augustus	Bestuursvergadering
Zaterdag	30	Augustus	Stadswandeling door Mechelen
VRIJDAG	4	SEPTEMBER	ALGEMENE VERGADERING : Bouwstijlen en noeves in het omliggende :J.MISSINE
Vrijdag	18	September	Bestuursvergadering
ZONDAG	20	SEPTEMBER	NATUURWANDELING MET OPDRACHT : "DE HOEVENTOCHT."
VRIJDAG	2	OCTOBER	ALGEMENE VERGADERING : organisatie voor St.Metteteest.
ZONDAG	8	NOVEMBER	FOLKLOREFEEST VAN SINTE METTE
Donderdag	12	November	HOEMBEKA BESTAAT 5 JAAR :!! (eerste lustrum)
VRIJDAG	4	DECEMBER	STATUTAIRE JAARVERGADERING.

Ward DE KEMPENEER.
secretaris.

Fl.LOUIS LAUWERS.
voorzitter.

INFO

2°JAARGANG, Nr 5.
September-Oct. 1987.

kontaktblad van Hoembeka

Vooralsnog dit nog.....!

- *"Na de vasten komt Pasen!" Zo ook heeft iedereen zielsverheugd opgekeken toen met de nazomer ook onze voorzitter weer verscheen. We hadden er al lang op geoogd. We hopen vooral dat een goedoverwogen inzet een heilzaam welbehagen mag zijn.*

- *Het wordt geleidelijk aan een traditie dat half-eeuwse (50 jarige) hombekenaren mekaar willen ontmoeten. De heemkundekring heeft zich bij deze vieringen steeds geengageerd, zij het met een ontvangst op onze tentoonstelling, zij het met een ontvangst op een plechtige openingszitting.*
  Ook dit jaar werd de HOEMBEKA-voorzitter aangezocht om mee te bouwen aan de organisatie en uitvoering van dit feest. Indien we deze viering hierdoor meer luister kunnen geven doen we dit graag. Het zou zelfs zeer verdienstelijk en eervol zijn voor een heemkundekring hiervan werkelijk een traditie te maken!

- *Chris DE MEESTER schonk de kring drie boeken geschreven door zijn vader baron Bernard de Meester de Ravestein, onze erevoorzitter;*
  1. *"De familie de Meester de Ravestein" (Heemkring Ravestein Boortmeerbeek)*
  2. *"Lettres de Philippe en Jean-Jacques CHIFFLET sur les affaires des Pays-Bas (1627-1639)*
  3. *"Correspondance du nonce Giovanni-Francesco GUIDI DE BAGNO (1621-1627) deel I en deel II*

- *De moederlijke zorg kan moeilijk anders dan van onze dames verwacht worden. Niemand anders dan zij verzamelen ijverig alles wat heemkundig enig belang heeft. Hilda VAN DER ELST. Angèle SELLESLAGH, Lisette FIERENS, José VAN DOREN en anderen brachten al hopen krantenknipsels en persoonlijke archivalia (o.a.doodsbrieven) aan. Francine LEEN ronselde pakken oude affiches bijeen. Nu onlangs wist Mit BUELENS nog dokumenten bij Urbain VAN CRAEN van de brand te redden. Goed Mit! Dit weze wellicht*
  EEN TIP VOOR ALLE LEDEN :
  TRACHT FAMILIE EN KENNISSEN TE BEHOEDEN OM VOOR HUN BLIJKBAAR OUDE ROMMEL MAAR ACHTELOOS WEG TE GOOIEN OF TE VERBRANDEN. DE HEEMKUNDEKRING VINDT ER VAAK WAT WAARDEVOLS TUSSEN !!!

23. VERSLAG VAN DE VERGADERING 4.9.1987.

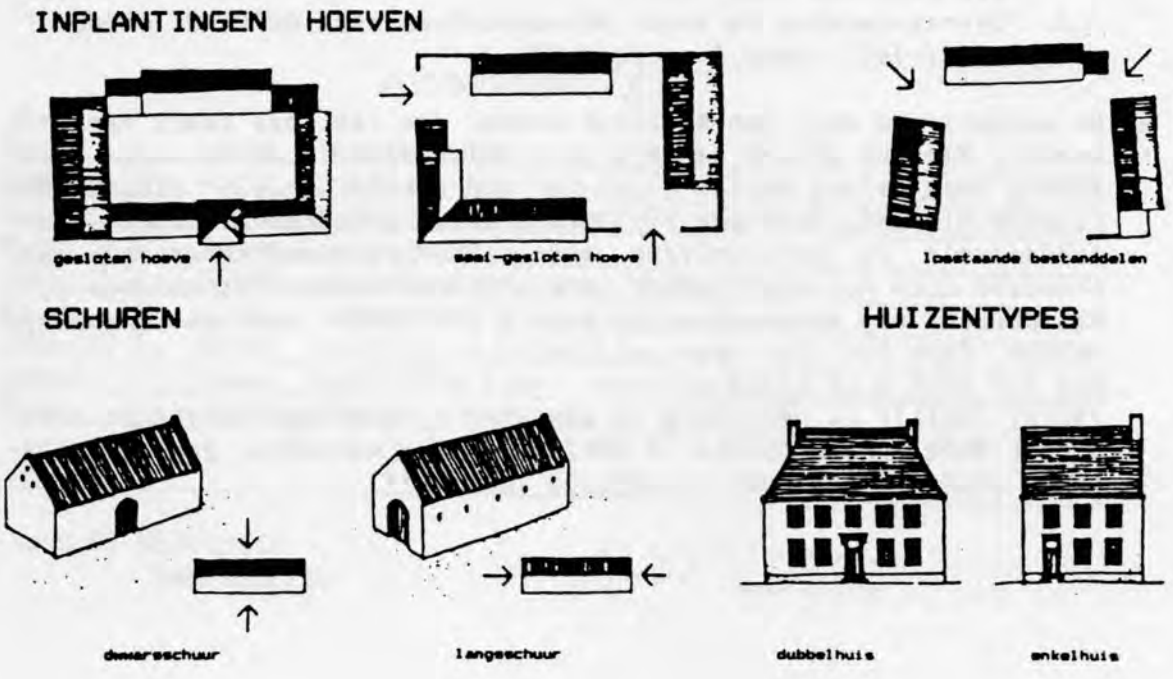
Wilfried HELLEMANS.
en Fl.Louis LAUWERS
en M-L.LAMMAR-MIES.

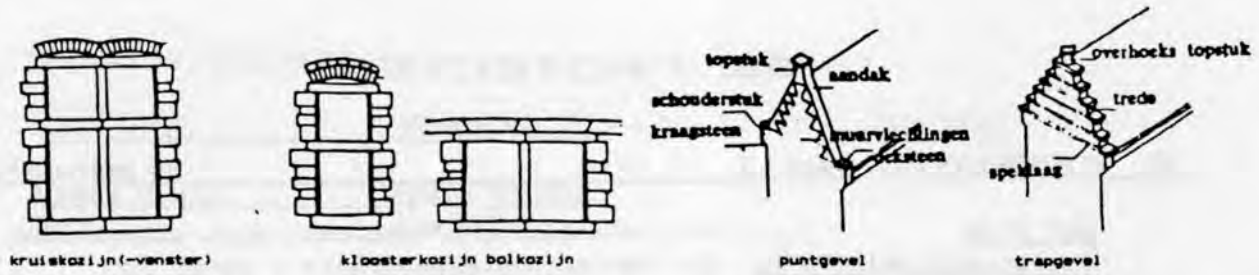
De vergadering telde 24 aanwezigen. Ze was voorafgegaan door een korte bestuursvergadering voorgezeten door de voorzitter. Zijn heroptreden was voor allen een blijë verrassing. Ook de Algemene Vergadering werd voorgezeten door de voorzitter. Ze werd bondig gehouden om alle nodige tijd voor te behouden aan de voordracht over de oude hoevens door Jan MISSINE.

In het eerste deel werd na elkaar:
- het verslag van de A.V. van 5 juni jl. goedgekeurd.
- informatie gegeven over de stand van zaken m.b.t.:
  * Hoembekania, deel 3. (zie nr.25)
  * de werkgroep archief door Paul BEHETS (zie verder nr 27)
  * de hoevewandeling op 20 september door ML MIES.
    Afspraken werden gemaakt om de strooibriefjes over de hoevewandeling rond te delen en om de wandeling een laatste maal uit te testen. Aan de fijne torenwandeling op 30 augustus werd dankbaar herinnerd. (zie verslag nr. 24)
  * de Sinte-Metteviering op 8 november door F.VERLINDEN (zie nr. 26)
  * de lustrumviering van de kring gesticht op 12.11.1982.

Het tweede deel van de avond :
De voordracht: <u>OUDE HOEVEN IN ONZE STREEK !</u> : Jan MISSINE.
Deze rijke voordracht was door ons medelid grondig voorbereid en gedocumenteerd: vele facetten kwamen aan bod, telkens vertrekkend uit een ver verleden.
Vragen als:
- Hoe ontwikkelde en verliep de hoevebouw?
- Welke soorten hoeven worden onderscheiden, of qua veiligheid of qua bouworde?
- Welke bouwmaterialen werden verwerkt?
- Welke hoeven bestaan er bij ons nog?

Deze en andere vragen lichtte de spreker toe en hij illustreerde zijn woorden met een reeks heel knappe dia's van Leestse, Hombeekse en Zemstse hoeven.

kruiskozijn(-venster) kloosterkozijn bolkozijn puntgevel trapgevel

We zullen er meerdere van te zien krijgen op de hoevewandeling op 20 september. Op 13 september wordt de wandeling proefgelopen en worden de vragen opgesteld. Er zal ook een kleine brochure opgesteld worden als aandenken.Liefhebbers voor deze proefwandeling verzamelen aan het gemeentehuis om 14.00 uur. We duimen voor goed weer op 20 september en voor een groot aantal deelnemers! (Hartelijk dank aan diegenen die zo vriendelijk waren de affichen en strooibriefjes rond te delen!)

24. BEZOEK AAN MECHELEN 36-06-87 M.L.LAMMAR-MIES.

Een mooi weertje, een geweldige gids die werkelijk van alles op de-hoogte is en een opkomst van 18 leden, zeker geen reden tot klagen! Moet het nog herhaald dat Jan Missine boeiend en onderhoudend vertellen kan, historisch gefundeerd, kortom van de bovenste plank.

Sint Romboutstoren werd beklommen, gelukkig niet in één trek. In elke zaal werden we uitvoerig toegelicht. Werkelijk indrukwekkend de enorme klokken. Twee beiaarden met ieder 49 stuks. De zwaarste weegt maar even zo 8.230 kg. De ophanging in de reusachtige gebinten kon enkel maar bewondering oproepen voor de bouwers van destijds!

Interieur van de Sint-Romboutskathedraal, begin 19de eeuw. Gravure van J. Hunin

Ook binnen de kathedraal verschafte Jan ons de nodige uitleg en kregen we antwoord op alle vragen.Zonder dat we er erg in hadden was het 5 uur. Onze gids werd de zelfde namiddag nog verwacht op de folklorefeesten. Het geplande bezoek aan de St. Kathelijnekerk is dan noodgedwongen moeten verschoven worden naar later.

Erger nog, ieder ging zijn weg, en onze afspraak om met het ganse gezelschap na het stadsbezoek een drink te gaan nemen in het Archeologisch Muzeum van Oud Mechelen kon ook niet doorgaan. Nochtans hadden dezemensen een ontvangst voorbereid en ons opgewacht tot 18.30! Hiervoor kunnen we ons niet genoeg verontschuldigen en zullen we dit beslist goedmaken bij de eerste gepaste gelegenheid. Onze oprechte excuses aan Stefan DE COCK en zijn vereniging.
Bedankt Jan MISSINE, de uitstekende gids (van Hoembeka?). We spreken zeker af voor een volgende keer!

DE PROJECTEN

25. HOEMBEKANIA, deel 3 — groepswerk

Het Vlas
Duivengeschiedenis 2.
De Hombeekse Fanfares

Dit referaat is al een heel stuk opgeschoten. Dit vervolg op Hoembekania 1 wordt door Stan BEHETS uitgewerkt.
Er wordt op aangedrongen zeer dringend werk te maken met het leggen der verdere kontakten om de besprekingen met de verantwoordelijken der 3 maatschappijën te houden.

26. SINTE METTEFEESTEN — Firmain VERLINDEN

VERSLAG VAN DE VERGADERING:

Een eerste bijeenkomst om de organisatie te bespreken ging door op woensdag 9 september. Waren aanwezig; bestuursleden L. LAUWERS,F.VERLINDEN, R.LAUWERS, St.BEHETS en de leden A.SELLESLAGH, H.DE SMEDT en G.VAN DEN EEDE. Verontschuldigd waren; ML.LAMMAR, W.VERBERGT en H.KEULEERS. Zij verlenen wel hun volle medewerking.

De feestelijkheden op Zondag 8 november '87 zullen grootdeels in bovenzaal van het vroeger gemeentehuis plaats vinden.

PROGRAMMA :

10.30 - St.Maartensmis in de parochiekerk.
11.30 - Dierenzegening, gevolgd door een rondrit van de ruiters door Hombeek. Halte aan het lokaal "De Vrolijke Vrienden" Heike.
14.00 - Kinderfilmvertoning in het parochiecentrum.
15.00 - Concert door de jeugdfanfare van Hombeek-Plein in de bovenzaal van het voormalig gemeentehuis.
18.00 - De Sinte Mettestoet met verklede kinderen en verlichting van de huizen langs de omloop. (zelfde traject als '86)
Er wordt gerekend op de medewerking van Chiro-Hombeek, Chiro-Ruisbroekdrumband en K.H.St.Martinus.
Dit jaar geen Sint Maarten te paard 's avonds.
19.30 - Uitreiking van geschenken aan de deelnemers (gemeentehuis)
20.00 - Schuddekorfavond met besluit het optreden van "Jong St.Martinus, die na het afsluiten van het eerste deel een omhaling zullen doen.

ALGEMENE BEMERKINGEN :

Teksten zullen uitgedeeld worden in de kerk om de Mis beter te volgen
Na de H.Mis wordt op het kerkplein een podium en geluidsversterker voorzien voor de toespraak van de pastoor.
Enkel aan de hombeekse finantiële instellingen zal sponsoring gevraagd worden. Dit jaar is er geen rommelmarkt, wel in '88 voor kinderen en volwassenen, rond het gemeentehuis in de voormiddag.
Vrijwilligsters zullen vooraf pannekoeken bakken om een vlotte bediening te garanderen.
Firmain VERLINDEN werkt een detailtaakverdeling uit voor de talrijke medewerkers.

ORGANISATIESCHEMA :

AKTIVITEITEN.	VERANTWOORDELIJKE.	RESULTATEN.
Algemene leiding:	Firmain VERLINDEN	
Secretariaat :	Stan BEHETS	
1. Gemeentehuis ;huur v.d.zaal	Fl.L.LAUWERS	gehuurd aan het stadsbestuur in Januari (1210 fr.) gestort op 14.02.87
Inrichting van de zaal	Stan BEHETS	In de bovenzaal staan 66 stoelen en 14 tafels.(19.09.87) dus veel te weinig.
Dranken	Stan BEHETS	Bierhandel SEELDRAEYERS zal graag de nodige dranken leveren. We kunnen ook voordelig tafels en stoelen en frigo huren. Glazen mogen gratis gebruikt worden. Bestelnota te sturen eerste helft october.
2. Sint Maartensmis ; kontakt met pastoor	Stan BEHETS	Akkoord met pastoor Nieuwborg voor het opdragen der St. Maartensmis in de parochiekerk om 10.30 uur. Kosten 300 f. reeds betaald. Het Martinusbeeld komt vooraan te staan en de pastoor zorgt voor een aangepaste bezinningstekst.
tekstblaadjes voorde H.Mis	...	
kontakt met zangkoor	Firmain VERLINDEN	
kontakt met harmonie	Firmain VERLINDEN	
3. Dierezegening :		
spreekgestoelte	Stan BEHETS	
geluidsversterker	Stan BEHETS	(Donald VERLINDEN?)
4. Ruiterclubs ;	Firmain VERLINDEN	
belegde broodjes	Raymond LAUWERS + helpers	
cocardes (Hoombeka-embleem)	Fl.L.LAUWERS	
verbruikzaal Heike	Stan BEHETS	
5. Kinderfilmvertoning ;		
organisatie	Gerard VD EEDE + 4 helpers	
huur van de zaal	Stan BEHETS	De zaal van het parochiecentrum werd gehuurd voor 1000 fr. alles inbegrepen. Mr pastoor zal de film afdraaien. Wij mogen drank (cola en Fanta) en chips verkopen voor eigen rekening. De film moet nog gekozen en gehuurd. Gerard neemt kontakt op met Paul VAN DEN EEDE en met Jos CASTEELS (grote gezinnen vertonen op 3.11 ook film)
6. Namiddagconcert	Stan BEHETS	Voorzitter DE PETTER bevestigde reeds vrijdag 1.9 het akkoord van zijn Mpij. om op te treden. Prijsovereenkomst telefonisch gemaakt : 5000 frank.
7. DE STOET		
kontakt met Chiro-Hombeek	Stan BEHETS	
kontakt met Chiro-Ruisbroek	F.VERLINDEN	
kontakt met K.H.St.Martinus	F.VERLINDEN	
8. DE SCHUDDEKORFAVOND ;		
kontakt Jong St.Martinus	F.VERLINDEN	
9. VERZEKERING		
kantoor Pepermans,Mechelen	Fl.L.LAUWERS	
10. POLITIE en ROODKRUIS	F.VERLINDEN	

Een volgende bijeenkomst gaat door rond 20-25 september.
Stan BEHETS zal iedereen verwittigen.

ONZE ALGEMENE VERGADERING VAN 2 OCTOBER ZAL GROTENDEELS AFGESTELD ZIJN OP PLANNING EN TAAKVERDELING VOOR DEZE BELANGRIJKE FOLKLORISTISCHE MANIFESTATIE. NIEMAND ONTBREKE !

27. DE WERKGROEP ARCHIEF

Paul BEHETS
verantwoordelijke archief

De leden die zich bezig houden met de uitbouw van het archief zaten ondanks de vakantieperiode niet stil. We kwamen bijeen op 26 juni (met hindernissen) en op 24 juli (in verjaardagsstemming want Agnes werd .. jaar).

Alhoewel er wegens gebrek aan ruimte meer gewerkt wordt op het thuisfront dan in het kringlokaal, waren de resultaten verbluffend.

- Francine maakte eigenhandig een steekkaartenbak en zorgde voor rollen. Samen met Mit zal ze nu werken aan de inventarisatie en het opbergen van de affiches.
- Gerd en Walter maakten een nauwgezette katalogus van alle oude boeken die er voorhanden zijn. Dit werk dekt zeker een dringende behoefte. Indien er in de toekomst nog werken uitgeleend worden zouden ze best met hun referentie ingeschreven worden in een register van uitleningen.
  We publiceren een eerste deel van de index in het infokrantje.
  We zullen dit verder doen met vermelding van de aanwinsten.
- Wilfried werkt ijverig aan het boekenpatrimonium en Gert heeft de handenvol aan het archief en de bar.
- Jan en ondergetekende zijn bezig met het aanleggen van een bibliografie over ons dorp (lijst van publikaties).
- De doodsbrieven: nog maar in juni was het voorstel gedaan ze op computer te zetten of in juli belande reeds de eerste lijst op tafel. 1100 doodsbrieven gerangschikt op naam van de overledene of van de echtgenoot(e).
  Speciale gelukwensen aan de familie LOOSEN voor dit resultaat!
  Angèle zal regelmatig de aanvullingen bezorgen zodat de lijst kan aangepast worden.
  De lijst verschijnt korteligs in uw infoblad.

Op een volgende bijeenkomst zullen we ons speciaal bezig houden met de krantenknipsels.
Ondertussen ontvingen we heel wat nieuwe aanwinsten:
- Lisette en José brachten een berg krantenknipsels mee.
- Theo stelde het manuscript van "Landelijk Hombeek" ter inzage.
- Chris schonk de doctoraatsthesis (3 delen) van zijn vader. Hij vertelde op de hem eigen pittige manier hoe het bijna evenveel zweet en krampen kostte om het werk aan de paus aan te bieden als om het te schrijven.

Aan allen een welgemeende dank. Het is verheugend dat het archief door onze leden niet wordt vergeten.
De nood aan ruimte doet zich meer en meer voelen. Er dienen dringend rekken gezet of een nieuw lokaal betrokken. Hopelijk wordt dit zo spoedig mogelijk opgelost.

Een voorstel om regelmatig een hoofdstuk uit het werk van DE RIDDER te bespreken werd aangenomen. Met lessen in oud schrift zal voorlopig nog worden gewacht.

28. ARCHIEFBESTAND — INDEX (deel 1)

BEVOLKINGSBOEKEN	KLAPPERS	REGISTER VAN AANKOMST
1821-1846	1821-184	1909-1920
1847-1856	---------	1920-1940
1857-1866	1857-1866	1941-1948
1867-1880 boek I	1867-1880	1948-1961
1867-1880 boek II	---------	1962-1976
1881-1890 boek I	1881-1890	
1891-1900	1891-1900	
1901-1910 boek AB	1901-1920	REGISTER VAN VERTREK
1901-1910 boek AB bis	" - "	
1901-1910 boek CD	" - "	1909-1920
1901-1910 boek CD bis	" - "	1920-1940
1910-1920 boek A	" - "	1941-1948
1910-1920 boek B	" - "	1948-1961
1910-1920 boek CD	" - "	1962-1976
1920-1930 boek I	---------	
1920-1930 boek II	---------	REGISTER DER GRAFSTEDE
1921-1930 boek B	1921-1930	
1931-1947 boek A	1931-1947	-
1931-1947 boek B	---------	
1931-1947 boek C	---------	REGISTER INENTING POKKEN
1931-1947 boek D	---------	
1931-1947 boek E	---------	Juni 1941 - november 1951
1931-1947 boek F	---------	Januari 1914 - juni 1941
1931-1947 boek H	---------	

HUWELIJKSAKTEN	DOOPAKTEN	OVERLIJDENSAKTEN
1595-1795	1595-1795	1794-1801
1794-1860 (parochie)	1794-1826	1840-1881
1861-1905	1827-1854	1882-1908
1906-1930	1854-1882	1909-1937

KADASTRALE LEGGERS		VERZAMELBOEK DER VASTE GOEDEREN
Volume 1	Art. 1- 379	Bureau van weldadigheid
Volume 2	Art. 380- 579	1823-1899
Volume 3	Art. 580- 779	
Volume 4	Art. 780- 968	OORSPRONKELIJKE TAFEL
Volume 5	Art. 969-1191	aanwijzende de grondeigenaars
Volume 6	Art. 1192-1543	(sectie A genaamd "de molen")
Volume 7	Art. 1544-1726	23.9.1834
Volume 8	Art. 1727-1795	

29. BRIEVEN VAN HET FRONT 1914-18.

Angèle SELLESLAGH
Ward DE KEMPENEER

Van Tony DONS kregen we 5 brieven en een kaartje, behorend aan de familie SELLESLAGH. Eén ervan is gericht aan August SELLESLAGH, soldaat aan de ijzer in 14-18. De andere zijn van zijn hand, gericht en aan zijn ouders en aan August, een hombeekse vriend, eveneens in het belgisch leger.
De brieven van en naar frontsoldaten maakten een omweg over Nederland. Ze werden aan een hollands gezin geadresseerd. In een hoekje stond dan meestal het adres waar ze werkelijk naartoe moesten. Op geregelde tijdstippen werden de brieven dan over de grens gesmokkeld, vaak door kinderen omdat die niet zo gauw aangehouden werden door de Duitsers. Meestal droegen ze de brieven samengebonden onder hun klederen zodat niet kon vermoed worden dat ze iets bij zich hadden.
Hombeekse familieleden kwamen de brieven afhalen over de nederlandse grens. Ook via Frankrijk was een postroute.
Ward DE NEYS-HUYGHE, ouders van mijn moeder, waren in 1914 met gans hun gezin tot Bergen-op-Zoom gevlucht. Eveneens het gezin SELLESLAGH. Ze hadden er enkele maanden verbleven bij de familie DEKKERS. Zoals uit de eerste brief blijkt was deze familie een postadres voor hombeekse frontsoldaten. We publiceren deze brief integraal omdat het een enig tijdsdokument is.

" *Bergen Op Zoom, 31 januari 1915.*

Waarde Vriend,
Met deze neem ik de pen in de hand om U eenig nieuws omtrent uwe familie te berichten. Eduard DE NEYS heeft met heel zijn huisgezin bij ons geweest, ook Roos, en uw broeder Door (oudste dochter DE NEYS, gehuwd met Door SELLESLAGH) *met kleine Frans, die was er ver aan maar is goed bekomen. Ook uwe ouders hebben bij ons geweest, maar zijn den anderen dag naar ons geburen gegaan met hun elven, den mulder met vrouw en drie kinderen, u zuster Marie en u broeders. Ze waren allen goed gezond, alleen wat ongerust over u, want Door heeft al geschreven toen hij nog bij ons was, maar nu zijn zij allen vertrokken.'t Is juist elf weken geworden toen zijn de laatste vertrokken. U vader en u broeder Emiel zijn teruggekomen om de twee koei te halen. Die stonden nog bij ons. Ook nog 4 koeien en twee kalveren van DE NEYS en drie paarden. Ze konden toen alles laden wat er was. Het weder was toen zeer slecht, maar zijn toch goed thuis gekomen.*
Drie weken na dien tijd heeft Door nog met de fiets geweest, en over zeven weken Fien en Julie DE NEYS en Marie STEEMANS. Ze kwamen zien of er geen nieuws van u was. Toen Door 2 dagen weg was kwam u brief terug die ik hier bij insteek dan kunt u zien wat hij schrijft. Maar het was geen goed adres. Toen Fien DE NEYS kwam had zij veel brieven op haren rug en daar is zij mee over de grens gegaan, maar mochten niet door van den Duitsch. Zij hebben gewacht tot hij weg was en zijn toen onder den draad doorgekropen.
Nu zal ik u de namen eens zeggen van enkele waar de brieven naartoe gegaan zijn; naar u broeder Eduard, Emiel DE KEMPENAAR, Victor STEEMANS, de andere weet ik zelf niet. Nu hebben we al veel brieven ontvangen van u broeder Eduard, van Emiel DE KEMPENAAR, van Victor STEEMANS en van Louis SELLESLAGH. Die heeft in de brief die ik naar Emiel DE KEMPENAAR schreef gezien dat ik naar u vroeg en heeft nu u adres gegeven. Nu zal ik alvast maar schrijven. Als u hem ontvangt schrijf dan spoedig terug, dan zijn u ouders gerust en als zij dan

komen dan kunnen zij al het nieuws meenemen. Die drie jongen zijn allen in Frankrijk en u broeder Edward afgekeurd wegens zijn wond, maar hij is goed genezen en goed gezond en verdient nog geld. Zijn adres is Bank house, Coleshill, Birmingham, England.
De beste groeten van de familie DEKKERS. Dit is ons adres :
Mr.C.A.DEKKERS, Zoomvliet Borgvliet bij Bergen op Zoom (Holland).

Van August SELLESLAGH zijn 4 brieven bewaard: 3 die hij richtte aan zijn ouders en 1 aan een vriend August (Staaf VAN CAMP ?) en ook een kaartje aan zijn schoonbroer. Ze zijn alle in 1915 geschreven. In augustus 1916 werd hij dodelijk getroffen en stierf in het hospitaal te De Panne op 20-08-1916. Uit zijn brieven citeren we enkele passages;

TOT ZALIG AANDENKEN VAN
Jan-August SELLESLAGH
Klaroen bij het 6de Linieregiment,
Lid van den Bond van het Heilig Sacrament,
geboren te Hombeek den 21 Juni 1894, voor het Vaderland gesneuveld den 20 Augustus 1916 in het hospitaal « l'Océan » te Lapanne (Ysergebied), en begraven in Adinkerke.

VOOR GOD EN VADERLAND.

Ik vloog op den roep van het oorlogsbericht
Met moedige fierheid betrouwend ten strijde,
Ik staarde beraden 't gevaar in 't gezicht,
Ontbering en dood, ik verachte ze beide.

Hardnekkig betwist men ons Vlaanderen grond,
Een ijzeren regen bestookt mijne makkers,
De wellende doodsgil verstomt in hun mond,
Hoe huiverig is d'aanblik dier bloedige akkers.

Bewust van mijn plicht in d'onzekeren strijd,
Betrouw ik onwrikbaar in 't opperste leven,
Het offer mijns levens houd ik steeds bereid,
Zoo 't Vaderland vraagt voor zijn vrijheid te sneven.

Hoe vlijmend doorploegt mij die grievende pijn,
Door moordende kogels meedoogloos ontstoken,
Ik voel mij veroordeeld door 't scherpe venijn,
Mijn leden zijn machteloos, mijn oogen gebroken.

O priester, mijn trooster bij 't scheiden aan 't graf,
Vervul dezen wensch van een stervenden lijder,
Verkondig aan allen wat blijken ik gaf,
Van waardige broeder, en kloekmoedige strijder.

En moeder, bericht haar mijn laatste gedacht,
Mijn groet, mijne liefde, mijn christelijk sterven,
Mijn roep, dat ik allen hierboven verwacht,
Hierboven om eeuwig Gods glorie te erven.

Teergeliefde Vader, Broeders, Zusters en Bloedverwanten, de Hemel is voor mij geopend ; ik bid voor u die over mijn verlies treurt ; al ben ik van u gescheiden, ik heb u niet verlaten. Ik beveel u aan God en aan zijne heilige hoede. Bidt ook voor mij.

Den 11 mei 1915

Zeer beminde ouders,

Een traan van pijn rolt uit mijn ogen bij het schrijven van deze brief daar ik toch zoo vurig en dikwijls naar enig nieuws van u getracht heb. Ja het gaat waarlijk in mijn hart als ik zie dat de anderre soldaten van het Heike nieuws krijgen. Nochtans ik heb geen moeite gespaard want ik heb reeds geschreven naar lings en naar rechts. Van de tijd dat ik hier aan het front ben heb ik mijn brieven gericht aan vier verschillende adressen maar ik geloof dat er maar weinig zullen van terecht gekomen zijn.
Deze brief ga ik sturen naar onzen onderpastoor. Hij is ook bij de ambulance in Frankrijk en volgens ik hoor zeggen stuurt hij de brieven voor desoldaten door naar Hombeek. Met mij gaat het nog altoos goed. We worden hier zo vet als een verken en dat ge ons nu zoud zien, ge zoud ons niet meer kennen. Met mijn broer Eduard is het ook nog heel goed. Ge weet misschien al dat hij afgekeurd of gereformeerd is wegens zijne wonde die hij bekommen had aan zijne voet. Hij is nu goed gezond en genezen. Hij werkt daar in England bij eene doktoor en verdient nog veel geld, heeft hij mij geschreven. Een geluk voor mij dat ik van hem ook al het noodige kan krijgen. Telkenmale schrijft Eduard dat ik niets te kort zal hebben zolang hij gezond blijft, dat zijn hart steeds bereid blijft om mij het noodige te bezorgen. Ik heb van hem eens 1250 frank ontvangen en van DEKKERS (Holland) heb ik er ook 21 getrokken.

Ja, beminde ouders, soldaat worden is voor ons zeer pijnlijk geweest, wij die zoo verre in het fransch onzen dienst geleerd hebben en nu zoo bitter geleden hebben, als ik daar aan denk komen de tranen in mijn oogen. Dat ik vroeger zoo gelukkig was als ik bij u noch was. Nu zitten wij hier zoo lang al aan den IJzer te strijden voor dit laatste plekje van ons vaderland dat tot nu nog altoos het onze is en waar wij ook zullen aan houden; stand houden, maar wanneer zal er toch eens een einde aan komen?

Indien den Lieven God mijn leven hier komt te vragen, dan ben ik altijd bereid het aan Hem op te offeren omdat het voor Hem en het Vaderland is dat wij hier strijden. Mocht ik toch, beminde ouders, broers en zusters, het geluk noch maar eens hebben om weer bij u te keeren, O wat een vreugde zou het toch niet zijn voor mij en voor U, die zoo vurig op onze terugkomst verlangt. Wezen wij moedig met de hoop dat in het kort onzen wensch zal vervuld zijn om voortaan in vrede te leven. Daarmee sluit ik mijnen brief en blijf in afwachting van een antwoord, uw liefhebbende zoon,
August Selleslagh.

Op 18 mei 1915 spreekt hij aan zijn vriend August eveneens zijn onrust uit over het uitblijven van enig nieuws uit Hombeek.
Verder schrijft hij :
"Nu vriend, ik heb over enige dagen nog gesproken met Arthur DE HIT en met Susken DAER. Voor ons schiet er toch niets meer over dan met mekaar eens te spreken en voorts onze vriendschap onder ons schriftelijk te overhandelen. Ja Staaf, het doet mij groot plezier dat gij het nu wat schooner hebt. Het zou ook mijnen vurigsten wensch zijn indien ik het zoo kon hebben. Nu vriend gelijk gij reeds zult weten, ik heb mij ook aangegeven voor claron zoodat ik nu den eersten keer naar de repetitie geweest ben. Ik geloof dat het goed zal pakken. Zou dat somtijd geen houdje voor mij zijn, Staaf? Ik zie dat ze toch vrij zijn van d'exersitie en geen wachten moeten doen.../...

Op 20 en 21 Juni schrijft hij twee brieven aan zijn ouders en broers en zusters. Uit de eerste spreken diepe gevoelens van verdriet, hoop op weerzien en ontgoocheling. In de tweede schrijft hij:
"Het is heden op den dag van mijn verjaardag dat ik U nogmaals een briefje kom te sturen.../.. Daar juist komt er mij nog een brief toe van Jef TEUGHELS (tant Virs) die in Holland zit. Erbij stak de brief door ons Marie geschreven.../.. en hij besluit: *met een goede dag van de soldaten van het Heike die allen nog in goede gezondheid zijn : Eduard JACOBS, Fons KEULEERS, Louis SELLESLAGH, Gustaaf VAN CAMP, Sus DAER, Leopold BUELENS, Frans VAN VLEESCH..KENS (Leest) dorp, Petrus DE HIT (Pikkerie), Arthus DE HIT, Frans CANNAERTS (schoonb. gendarm), Zeg het voort aan de beminde ouders.*

Tenslotte stuurt hij nog een kaartje naar zijn schoonbroer: Jef CANNAERTS, maalder, hombeekschen steenweg 213, Mechelen (niet gedateerd) waarin hij zegt een portret te hebben opgestuurd waar hij samen met zijn broer Eduard op staat.

Leden van het gezin SELLESLAGH jaren 1914 - 1918.

Van lings naarrechts: Theodoor (1889), vader "Sooi Boets" (1860), Maria-Victoria (1892), moeder Pelagie (1860), Karel (den Thijs) en de jongste broer Jef.

Wie was August SELLESLAGH ?

Angèle SELLESLACH stelde de verwantschapstafel op van deze gesneuvelde. Zij spruit ook voort uit dezelfde stam.

DE FAMILIE SELLESLAGH ,Tak van BOETSENS, (Heike.)

De Selleslaghs was een stam van pachters. Ze woonden in de XVIe en XVIIe eeuw in Puurs en omstreken. Adrianus SELLESLAGH x Anna COECKELBERGH zijn stamouders waaruit zich o.m. twee takken ontwikkelden : de tak "de Boerkens van de Bist" gesproten uit hun zoon Henricus (tevens ook mijn voorouders) en de tak "van Boetsens" gesproten uit hun oudste zoon Livinus. Hij pachtte een hoeve te Battel.

Livinus SELLESLAGH
o Leest 20-05-1703
+
X
Elisabeth PEETERS
o Leest 20-05-1703
+

Mathias SELLESLAGH
o Battel
+ Leest 03-091783
X
Barbara DE BOELPAPE
o Eppegem
+ Leest 30-06-1802

Peter J.SELLESLAGH
o Leest 01-04-1774
+Hsmb. 28-03-1810
X
Elisabeth BOETS
o Hsmb. 27-03-1772
+ Hsmb. 01-05-1846

Zij woonde op het Heike. Vandaar ook de naam "VAN BOETSENS"

Jan SELLESLAGH
X Catha VERLINDEN

dochter van de molenaar op de Leestse steenweg. Zij woonden in " Het Regulaer ".

Guillelm.SELLESLAGH
o Hsmb. 07-04-1800
+ Hsmb. 07-06-1883
X Hsmb. 10-09-1850
Josefina VAN ASCH
o Hsmb. 08-08-1822
+ Hsmb. 23-09-1913

dochter van petrus VAN ASCH

Joanna Virg.SELLESLAGH
o Hsmb. 07-08-1851
+ Hsmb. 23-09-1913
ongehuwd

Eduard SELLESLAGH
o Hsmb. 12-11-1853
+ Hsmb. 14-05-1931
ongehuwd

Jan Vict.SELLESLAGH
o Hsmb. 13-08-1857

Jan Fr. SELLESLAGH
(Sooi BOETS)
o Hsmb. 08-10-1860
+ Hsmb. 17-12^1932
X
Pelagie CANDRIES
o Hsmb. 26-04-1860
+ Hsmb. 05-05-1923
dochter van jozef en DE NEYS Philipa

Jan Aug.SELLESLAGH
o Hsmb. 10-04-1862
+ Hsmb. 23-01-1936
X
Ma.Ja. MEYSMANS
o Hsmb. 04-08-1863
+ Hsmb. 11-03-1949

Hortensia S.
o Hsmbeek 1884
X jozef CANNAERTS
(maalder)

Eduard S.
o Hsmbeek 1886
X PEETERS Rosalie

Theodoor S.
o Hsmbeek 1889
X Rosalie DE NEYS

Victoria S.
o Hsmbeek 1892
X Jan Frans KEULEERS

JAN AUGUST S.
o Hsmbeek 1894
gesneuveld 1916

Carolus S.
o Hsmbeek 1898
X Emerantia SELLESLAGH

Willem Em.S.
o Hsmbeek 1900
X Philomena MICHIELS

Jozef Fr.S.
o Hsmbeek
X Mathilde SCHEERS

Leonia Tha S
o Hsmbeek 1906

30. EEN JACHTPROCES in 1724

genoteerd door Paul BEHETS

Niet alleen uit oude goederen-akten vernemen we bijzonderheden over het dagelijks leven vroeger, ook uit deprocesstukken.Zo verliep het Gilles HAELWATERS niet zo goed tijdens een strooptocht.
Hij werd betrapt door Martinus POPLEU,de plichtsgetrouwe veldwachter van Hombeek destijds. We lezen zijn aanklacht van juli 1724 , (Alg.Rijksarch.Antw.Bundel 101):

Den officier van desen graefschap van Hombeek Brabant relateert dat hij op den 29.7.1724 des 's morgens heeft hooren jaeghen eenen hondt in sekeren bosch genoemt "de Brantheyde" binnen desen graefschappe gelegen, ende dat hij op hetselve jaeghen is naer gemelden bosch gegaan. Aldaer comende heeft hij sien comen uyt het houdt den persoon van Gillis HAELWAETERS met sijnen hondt die ondergeschrevene in 't selve bosch heeft hooren jaegen, welcken Gilles HAELWAETER in sijne hand was hebbende eene vosch die maar versch was verschoten, vraegende den ondergeschrevene aen dito HAELWATERS wie dat hem permisse hadde gegeven van aldaer in hetselve bosch te jaeghen, waerop hij, HAELWAETER was antwoordende dese woorden al lachende:
" Wie sal mij verbieden mijn wilt te vervolghen ?".
Waarop den ondergeschrevene den gemelden Gielis HAELWAETER heeft gecallengiert ende gearresteert.

Een paar maand later verscheen de jager voor de rechter en werd de volgende dagvaarding opgesteld (Alg.Rijksarch.Antw.Processtukken 95):

Zijn verschenen op 19.9.1724
enerzijds : den meyer van Hombeek, aanlegger
anderzijds : Gillis HAELWAETERS, inwoner van Sempse, gecalengierde en gedaagde.
- *dat den officier Martinus POPLEU op den 29.7.1724 's morgens tussen 6 a 7 uren heeft bevonden den gedaegde op de jacht met zijn fusieq ende eenen hondt, jagende in de Brantheyde onder Hombeek - Brabant, competerende d'abdije van Cortenbergh.*
- *den gedaegde ontkent gejaeght te hebben maar elleenlijck daer gepasseert te hebben met een ledigh fusieck.*

Of de rechter het heeft geslikt dat de brave man daar om 7 uur wat rondwandelde met een leeg geweer, vinden we hoogst onwaarschijnlijk. Welke veroordeling hij voor dit jachtmisbruik heeft opgelopen hebben we echter niet kunnen achterhalen

INFO

2e JAARGANG. Nr 6.

November-December 1987

kontaktblad van Hoembeka

Beste Hoembeka-vrienden,

Vijf jaar geleden ontsproot uit een fototentoonstelling, ingericht door het ouderkomitee van de gemeenteschool, de heemkundekring van Hombeek.

De edelmoedigste voornemens zouden de stoutste verwachtingen inlossen en de wildste fantazieën voorspelden wonderbare realisaties. Met een niet te miskennen geestdrift stortten we ons op de nieuwe taak; het opsporen en de studie van de geschiedenis van ons dorp, van het volksleven, van wat er groeit en bloeit. Niet alleen opsporen en bewaren mocht ons doel zijn, we wilden het ook meedelen aan allen met enige belangstelling voor Hombeek, voor zijn volk en voor zijn toekomst.

Hoe begeesterd we ook van stapel liepen, de realiteit leerde ons vrij snel in te binden. Onze mogelijkheden waren niet onbegrensd. In onze nieuwe gemeenschap leerden we omgaan met mekaar, ieder met zijn kwaliteiten en met zijn beperkingen, ieder met dezelfde belangstelling doch met eigen zienswijze en aanpak. We hebben ook vlug ingezien dat onze studie een zeer beperkt gebied betrof, waar de eenvoudige lieden geen ophefmakende geschiedenis pleegden. Bovendien waren wijzelf toch maar "oningewijden in het vak". Voor deze moeilijke taak hadden we geen beroepshalve opgeleide specialisten. Tenslotte beoefenden we de heemkunde wel met grote liefde, doch in de ons veel te karig toegemeten vrije tijd, als zinvol hobby.

Ondanks al deze beperkingen wisten we onze identiteit te vinden. We hebben ons kunnen profileren als een stijlvolle heemkundekring, evenwichtig, hardwerkend, en dan ook succesrijk.

We verwezenlijkten zeer veel. We hebben nog zo veel te doen. Onze planning op korte en op lange termijn ligt vast. Met veel meer ervaring en met niet nalatende ijver zetten we eensgezind door. Meer en meer gedijt het werk van deze eerste vijf jaren, moeilijk misschien maar toch heel dankbaar.

Deze dank komt U toe, de leden van Hoembeka, Hombeek ter ere.

uw voorzitter.

Fl. Louis Lauwers

31. HET EERSTE LUSTRUM VAN HOEMBEKA — Ward DE KEMPENEER.

Er ontbrak nog maar een kleine vonk om de explosie te veroorzaken waarop reeds lang door velen met opgekropte spanning werd gewacht : EEN VERENIGING VOOR GESCHIEDENIS EN HEEMKUNDE TE HOMBEEK !

De vonk : een tentoonstelling over Hombeeks' verleden. Een illuster idee van Gerard VAN DEN EEDE en uitgewerkt door het ouderkomitee van de gemeenteschool. We publiceren hier het bericht dat destijds verscheen in de "Mechelse Week".

NA DE PRENTKAARTENTENTOONSTELLING

Naar een nieuwe Hombeekse heemkundige kring ?

In het weekeinde van Allerheiligen werd door het ouderkomitee van de Hombeekse gemeenteschool een oude prentkaartententoonstelling georganiseerd in de bovenzaal van het oude Hombeekse gemeentehuis. Dit initiatief kende een enorm sukses, vooral nadat het nieuws zich als een vuurtje door Hombeek verspreidde dat de helft van de bevolking zichzelf op de foto's kon bekijken. De bedoeling van het ouderkomitee is tweeërlei, enerzijds een nostalgische vonk losmaken bij Hombekenaars over Hombeek en anderzijds een centje verdienen om de jaarlijkse ingerichte zeeklassen van de Hombeekse kinderen mee te helpen financieren. Dit initiatief is één van de aktiviteiten naast de jaarlijkse zoektocht en de pannekoekenslag op St-Mettedag waarmee het ouderkomitee naar buiten treed. Het doel van deze aktiviteiten is echter in de eerste plaats om ouders en kinderen rond de school te verenigen en de uitstraling van de school te verzorgen. Samen met het aktieve lerarenkorps en de kinderen is het schoolkomitee er in geslaagd om de terugval van de Hombeekse gemeenteschool - gedeeltelijk te verklaren door het dalende geboortecijfer - tegen te gaan. Het wegvallen van de graadklas vijfde en zesde studiejaren en het vervangen van deze graadklas door twee gescheiden klassen kan alleen maar als een pluspunt aanzien worden.

Een nieuwe heemkundige vereniging

Het is echter niet de bedoeling van het ouderkomitee om op de ingeslagen nostalgische weg verder te gaan, ondanks het feit dat de pedagogische waarde van zulk een tentoonstelling voor de kinderen niet te onderschatten is. Nochtans sluit de voorzitter van het ouderkomitee eventuele sporadische samenwerking met de nieuwe heemkundige groep, die gevormd werd rond Firmain Verlinden, Ward De Kempeneer (Genkenaar maar afkomstig van Hombeek) en Paul Behets niet uit. Ook de interesses van meester Lauwers (hoofdonderwijzer), Gerard Van den Eede (lid van het ouderkomitee en prof Cumps (ondervoorzitter van het ouderkomitee) voor de Hombeekse geschiedenis en het verleden zijn overvloedig bekend.
De nieuwe heemkundige kring bestaat echter nog maar als een losse samenwerking tussen hoger geciteerde personen. Het ligt echter wel in de bedoeling om deze groep als een daadwerkelijke organisatie uit te bouwen. Deze organisatie hoeft wel aan een aantal voorwaarden te voldoen volgens Paul Behets. Zij dient in de eerste plaats los te staan van alle ideologische en filosofische overtuigingen. De geschiedenis die zij naar voor wil brengen is immers van gans de gemeenschap. Daarom zou het materiaal van de heemkundige kring best is gemeenschappelijk bezit gebracht worden. Zij wil een bestendiging van de Hombeekse geschiedenis brengen, "van" en "voor" Hombeek gemaakt, "door" Hombekenaren "voor" Hombekenaren. Bovendien wil ze los staan van alle kommerciële belangen. Voor de toekomst wil deze heemkundige kring de volgende strategie volgen. Vooreerst worden alle geinteresseerden gevraagd kontakt op te nemen met Firmain, Ward of Paul. Ook mensen geinteresseerd in oude foto's of zelfs tekeningen kunnen ruimschoots aan bod komen. Langs deze weg worden ook alle Hombekenaren die over oude prentkaarten beschikken van Hombeek, van het Hombeekse verenigingsleven of van bekende Hombeekse figuren opgeroepen kontakt op te nemen met de leden van deze vereniging op de voor Hombekenaren bekende adressen. Via de moderne copieerapparatuur kan binnen de week alles terugbezorgd worden en de Hombeekse heemkundige kring kan er alleen wel bij varen. Organisaties die een of ander jubileum vieren kunnen eveneens de medewerking van de heemkundige kring krijgen. Bekende Hombeekse families die een stamboom willen opmaken kunnen eveneens beroep doen op de basisinformatie van Paul Behets. De Mechelse Week zal de aktiviteiten van de verenigingen op de voet blijven volgen.

(g.v.d.v.)

Het verdere verhaal is intussen ook al hombeekse geschiedenis!
De heemkundekring werd gesticht op 12 November 1982 in " Den Engel" !
De vereniging kreeg op 3 December 1982 de naam " H O E M B E K A " !
Het embleem werd kort daarop ontworpen.

Over de N A A M en het E M B L E E M willen we het even hebben.

De naam

De naam van de vereniging moest een allesomvattend begrip zijn voor het ganse gebied. De keuze viel op de eerste schrijfwijze voor Hombeek.

1220	; HUMBECKA
1226-1233-1250-1251-1259-1265-1269	; HUMBEKA - HUMBEKE
1269-1279-1291-1299-1353	; HOEMBEKA - HOEMBEKE
1226-1260-1265-1574-1599	; HOMBEKA - HOMBEKE
1523-1543-1615 en later	; HOEMBEECK - HOMBEECK
In de franse periode	; HOMBECQUE - HOMBECKE
Laatste moderne schrijfwijze	; HOMBEEK
andere schrijfwijzen;	
1220	; HOENECHBEKE
XIII°eeuw -1303	; HONNEKEBE - HOENBEKE
XIII°eeuw -1314	; HONBEKE - HON(N)EBEKE

Volgens DE RIDDER zou de oorsprong van de naam kunnen afgeleid worden uit de 2 leden van de naam ;
1. Het eerste lid "HUM" "HOEM" dat afgeleid zou kunnen zijn van de persoonsnaam "UMMAR" "UNMOD" "UNMUND"
"HUN" "HOEN" "HON" van de persoonsnaam "HUNO" "HOENO"
2. Het tweede lid "beek" zou beslist duiden op een waterloop. Onwaarschijnlijk de Zenne, doch eerder de de Zennebeek.

HUMBECKA en HUMBEKA lagen voor de hand als naam voor de kring.
De uitspraak van de latijnse "U" zal wellicht "OE" geweest zijn. Om bovendien alle verwarring met het naburige HUMBEEK te vermijden is uiteindelijk de keuze gevallen op " H O E M B E K A " !
Ook klankexpressief is deze benaming interessant omdat de dialect-uitspraak voor Hombeek klinkt als "Hoembeik" !

Het embleem

De abdis van Kortenberg had de langste tijd patronaatrecht op het altaar van Hombeek. Deze geestelijke macht heeft op de bevolking van Hombeek ,ontwikkeling, opvoeding, levenswijze de grootste indruk nagelaten. Als zichtbaar symbool hiervan bleef de kerktoren. De romaanse toren met het karakteristieke dak in klokvorm, zo typisch voor Kortenbergse torenbouw, hebben we centraal in het embleem bewaard.

Links en rechts twee schilden;
van de "BERTHOUTS" en van "LOCQUET".

De wapenschilden van deze twee Heren , zinnebeelden voor wereldlijk gezag, willen aanduiden dat te Hombeek gedurende eeuwen gezag en rechtspraak deels aan Mechelen, deels aan Brabant toebehoorden.

Het wapen "LOCQUET" werd ook gekozen voor de latere gemeente HOMBEEK.
Het wapen van WALTER BERTHOUT de Grote, heer van Mechelen.

Opvallend is de gelijkenis tussen het wapen der Berthouts, "drie palen van keel op een veld van goud", en het wapen van Aragon, "vier palen van keel op een veld van goud" !
Een oude sage geeft volgende verklaring hiervoor:

"In een strijd tegen de Saracenen, die het rijk van de koning va Aragon bedreigden, weerde Walter BERTHOUT zich op heldhaftige wijze. Hij versloeg tot driemaal toe de Saracenen. Tot beloning mocht hij de koning vragen wat hij maar wilde, niets zou hem gewijgerd worden.
BERTHOUT vroeg het derde deel van het koninklijke wapen. Dit vertoonde negen rode palen als herinnering aan de negen bloedige veldslagen door de koning gewonnen. Hoewel de koning zeer ontevreden was over dit verzoek, kon hij niet wijgeren omdat zijn erewoord gegeven was. Zo kwam BERTHOUT terug naar Mechelen met het wapenschild waarop hij, met fierheid, drie van de negen rode palen van het koninklijke wapen van Aragon kon aanwijzen."
Zijn wapen werd nadien het wapenschild van de stad Mechelen. De zwarte arend van het Heilig Roomse Rijk werd er later aan toegevoegd, toen koning Maximiliaan de heerlijkheid Mechelen tot graafschap verhief.

32. VERSLAG VAN DE VERGADERING 2.10.1987. Ward DE KEMPENEER.

Een vergadering zonder voordracht dit maal. Zoals voorzien zou op deze bijeenkomst vooral aandacht besteed worden aan de werking en in het bijzonder de nakende Sinte Mettefeesten.
Er waren 20 aanwezigen. De voorzitter doet zijn zeer geapprecieerd heroptreden.

1. Het verslag van de vergadering van 4 september wordt goedgekeurd.
2. De penningmeester geeft toelichting bij de finantiële situatie. De beschikbare middelen (142.000,- frank)laten toe de kring verder uit te bouwen. (installatiemateriaal, organisaties, hoembekania 3)
3. De archiefbeheerder pleit voor onmiddellijke plaatsbeschikking, vooral ruimte en rekken. Aan het stadsbestuur werd schriftelijk om goedkeuring gevraagd voor een bijkomend lokaal en inrichting. Libert LOOSEN stelde op de home-computer een alphabetisch register samen van het voorhanden archiefmateriaal-overlijdens. Iedereen begreep dadelijk hoe hulpvol een dergelijke data-base zal kunnen worden voor verder onderzoek. Hiermee stapt ook Hoembeka in het computertijdperk!
4. Onze succesvolle activiteiten,stadswandeling, hoevewandeling, worden nog even belicht.
   Het organisatieschema van de nakende Sinte Mettefeesten wordt toegelicht. De medewerkers vullen hun deelnemingsblad in. De organisatoren zullen de taakverdeling opmaken.
   De eerste lustrumviering wordt vastgelegd op 4 december. Een kleine werkgroep vergaderde nog onmiddelijk nadien en stelde een werkschema op. Een nieuwe bijeenkomst werd belegd op 9.10.87.
5. HOEMBEKANIA;
   1. Herdruk deel 1 ; van de 70 exemplaren zijn er intussen 49 boeken verkocht. De stad Mechelen kocht ook nog 2 originelen deel 1.
   2. Deel 3 is volop in ontwikkeling. De teksten over de fanfares van het dorp, plein en heike worden opgesteld. De redactieraad ontmoet bestuur en oudere leden van St Cecilia op 23.10.87.
6. Diversen:
   Ook dit jaar vieren de 50-jarigen van Hombeek hun "cinquantenaire" De voorzitter zegde hierbij de steun toe van de hombeekse heemkundekring. We zullen trachten wat bij te dragen aan de luister van dit feest. Bij het ontvangst in de bovenzaal van het oud-gemeentehuis verzorgt onze voorzitter het welkomstwoord en biedt Hoembeka een drink aan de feestelingen aan.

33. DE HOEVEWANDELING op 20-9-87 M.L.LAMMAR-MIES.

Scheef is de poorte van oudheid, geweken:
zaalrugge 't dak van de schure; overal
stro op de zwedingen zit er gestreken
vodden beveursten het huis en de stal.

uit "TERUG" van G.Gezelle.

Met 36 wandelaars vertrokken we die Zondag voor deze leerrijke wandeling.
Het was prachtig weer en we hadden op meer deelnemers gehoopt, maar ja.....het kunnen er niet telkens 112 zijn, nietwaar ?
Jan MISSINE, de gids, was weer in zijn element met zijn zeer interessante uitleg. Welgemeend bedankt, Jan! Stan en Angèle zorgden voor een welgekomen verfrissing aan het kapelleke in Leest. De vragen werden opgelost en netjes in de doos gedeponeerd.
Op woensdag 23 september werden de prijzen bij lottrekking toe-o gekend;
Een fleswijn aan Gert LOOSEN voor het origineelste antwoord :
"de prijs hoeft niet ingepakt te zijn !"
2e en 3e prijs voor Jef en Freddy VAN BEERSEL, molenstraat 12,Leest

Dank en hopelijk TOT VOLGEND JAAR !

34. DE SINTE METTEFEESTEN 1987 Ward DE KEMPENEER.

Een volk dat zichzelf eert, houdt de volkstradities in ere !
Dat Hombeek en Sinte Mette traditioneel verbonden blijven is nog maar eens duidelijk geworden. Hoembeka bracht ook zijn steentje bij om in en rond de St. Martinuskerk de patroon te vieren. De intussen ook traditioneel geworden plechtige Sinte Mettemis wint nog aan allure. De aangepaste liturgische teksten, gezang, muziek en het hele kerkdecorum maakten van deze H. Mis wellicht de meest-eigen parochiemis.

Een stijgende belangstelling kon dan ook niet uitblijven.

De dierenzegening werd door pastoor NIEUWBORG met een enig mooie tekst voorbereid op het einde van de mis. Onder heel wat belangstelling,geblaat, geblaf, enzomeer van de betrokkenen werd het gewijde water rondgekwispeld. Een schare ruiters ontvingen de HOEMBEKA-cocarde 1987 en trokken met Sint Maarten op kop door de gemeente.

Terwijl moeders' jongsten gepaaid werden bij een filmvoorstelling in het parochiecentrum, had in de gemeentehuiszaal om 15u30 een kunstconcert plaats. De YOUTH BAND ST. CECILIA, eerste laureaten van het Rostokfestival '87 (Rusland), traden voor de eerste maal op in deze zaal Een streven naar perfectie. Jong talent, een grote inzet, een uiterst

gekwalificieerd leider en dirigent, Michel Leveugle, maakten van dit concert grote kunst. De waardering bleef niet uit. Een overdonderend applaus bekroonde dit festijn.

Om 18 uur flitste en flikkerde het stationsplein van fakkels,toortsen en verlichtte lampions, bieten en pompoenen. De stoet trok op bij het trommelgeroffel van de Chiro (trommelkorps van Eppegem) en ook geleid op de muziek van de harmonie Sint Martinus.Een vol uur ommegang langs straten met feestverlichtte huizen.

De jeugdtoeloop was nog groter dan vorig jaar. Halsreikend stonden ze te drummen om de verdiende beloning. We hoorden de kleinsten beweren: *"Dat is Sinte Mette nie, maa Sint Niklaas !"*
Het doet er niet toe. De Hombeekse parochieheilige was ook een gulle Sant die zijn mantel deelde met de behoeftige. En.....wordt er niet gezongen : " haav wa, geef wa, tot teneuste jaar nog wa !!!"

Om 20 uur trad Jong Sint Martinus op. Onder de vakkundige leiding van André BRIAT vergastten ze de toehoorders weer eens met een puik repertorium.Amanda VERBERGT oogstte bijzondere bijval met de voordracht van "De belevenissen van een kleine bengel"; een St.Maartensverhaal uit de jaren 1918! Een waardige apotheose in een gezellige sfeer bij een lekkere drank, fris of ..... een gloeiwijn voor de ijsneuzen. En dat alles begint nu ook bij de Sinte Mette-traditie te horen!

35. DEMOGRAFIE te Hombeek (deel 2) — Ward DE KEMPENEER.

In Info nr,18 (1987) gaven we een eerste indruk over de bevolkingsevolutie tot na de franse periode. Vanaf 1857 zijn er nauwkeurige registraties geweest. We geven deze tot 1976, de fusie met Mechelen.

ALGEMEEN BESLUIT :
Hombeeks' bevolking is ook na 1800 steeds blijven groeien. Sedert 1850 nam ze toe met 25 % in 1900,
met 50 % in 1912,
met 75 % in 1954.
met 88 % in 1973,
en met bijna 100 % in 1976, (dit door inhuizing in de nieuwe wijk).
Deze bevolkingsgroei is gevolg van de geboortetoename en langer leven. Enkel na 1973 is de bevolking gaan toenemen door inwijking (wijkbouw).

STERFTECIJFERS :
Door een betere geneeskunde verhoogde de leeftijdsgrens. Na 1926 bleef het sterftecijfer onveranderd.

In relatieve waarde was de sterfte het hoogst in 1880, = 3,04 %
Ze bleef tot 1904 boven de 2.00 %
tot 1926 boven de 1.00 %
uitgezonderd 1918 = 2,07 %,
(58 overlijdens door de oorlog)
Na 1926 bleef het cijfer +- 1.00 %.

jaar	totaal inwoners	geboorten sterftes	ingeweken uitgeweken
1857	1864	+ 57 (3,05%) - 47 (2,53%)	+ 56 - 78
1866	1833	+ 60 (3,21%) - 29 (1,58%)	+ 75 - 69
1880	1772	+ 54 (3,04%) - 54 (3,04%)	+ 31 - 63
1881	1817	+ 70 (3,85%) - 49 (2,70%)	+ 59 - 55
1882	1862	+ 79 (4,24%) - 40 (2,15%)	+ 62 - 56
1883	1873	+ 71 (3,79%) - 36 (1,92%)	+ 34 - 58
1884	1902	+ 78 (4,10%) - 46 (2,40%)	+ 43 - 45
1885	1913	+ 61 (3,18%) - 45 (*,35%)	+ 55 - 60
1886	1963	+ 89 (4,53%) - 50 (2,5319	+ 38 - 27
1887	2000	+ 74 (3,70%) - 50 (2,50%)	+ 38 - 27
1888	2037	+ 89 (4,36%) - 43 (2,07%)	+ 54 - 63
1889	2074	+ 81 (3,90%) - 31 (1,49%)	+ 48 - 61
1890	2095	+ 87 (4,15%) - 49 (2,34%)	+ 76 - 81
1891	2132	+ 85 (3,98%) - 54 (2,53%)	+112 -107
1892	2113	+ 79 (3,73%) - 53 (2,51%)	+ 55 - 99
1893	2166	+ 98 (4,52%) - 48 (2,21%)	+ 97 - 84
1894	2190	+ 76 (4,47%) - 38 (1,74%)	+ 71 - 85
1895	2189	+ 77 (3,51%) - 40 (1,83%)	+ 62 -100
1896	2205	+ 88 (3,99%) - 28 (1,27%)	+ 58 -102
1897	2245	+ 76 (3,38%) - 34 (1,51%)	+ 70 - 72
1898	2233	+ 78 (3,49%) - 49 (2,19%)	+ 83 -124
1899	2244	+ 79 (3,52%) - 55 (2,45%)	+ 90 -103
1900	2221	+ 88 (3,96%) - 40 (1,80%)	+ 74 -126
1901	3398	+ 91 (2,67%) - 35 (1,03%)	+ 99 - 78
1902	2320	+ 82 (3,53%) - 39 (1,68%)	+ 67 - 88
1903	2332	+ 96 (4,11%) - 58 (2,48%)	+ 60 - 57
1904	2373	+ 96 (4,04%) - 58 (2,44%)	+ 60 - 57
1905	2407	+ 92 (3,82%) - 44 (1,82%)	+ 58 - 72
1906	2454	+ 99 (4,03%) - 38 (1,55%)	+ 53 - 67
1907	2483	+ 96 (3,86%) - 47 (1,89%)	+ 59 - 79
1908	2503	+ 97 (3,87%) - 47 (1,89%)	+ 56 - 86
1909	2545	+ 86 (3,37%) - 42 (1,65%)	+ 93 - 95
1910	2636	+ 93 (3,52%) - 33 (1,25%)	+107 -113

1911	2672	+ 92 (3,44%) - 50 (1,87%)	+ 68 - 74
1912	2786	+ 79 (2,83%) - 40 (1,43%)	+ 87 - 72
1913	2803	+ 91 (3,24%) - 28 (1,00%)	+108 - 94
1914	2818	+ 67 (2,37%) - 26 (1,52%)	+ 43 - 69
1915	2823	+ 61 (2,16%) - 47 (1,66%)	+ 33 - 42
1916	2825	+ 45 (1,59%) - 32 (1,13%)	+ 44 - 55
1917	2834	+ 51 (1,79%) - 46 (1,62%)	+ 52 - 48
1918	2801	+ 42 (1,49%) - 58 (2,07%)	+ 43 - 60
1919	2765	+ 54 (1,95%) - 47 (1,69%)	+147 -190
1920	2741	+ 87 (3,17%) - 39 (1,42%)	+127 -185
1921	2745	+ 82 (2,98%) - 33 (1,17%)	+ 58 -103
1922	2827	+ 93 (3,28%) - 30 (1,06%)	+ 93 - 74
1923	2850	+ 68 (2,38%) - 28 (0,98%)	+ 99 -116
1924	2848	+ 70 (2,45%) - 37 (1,29%)	+ 63 - 98
1925	2880	+ 76 (2,63%) - 30 (1,04%)	+ 31 - 95
1926	2893	+ 72 (2,48%) - 27 (0,93%)	+ 62 - 94
1927	2894	+ 62 (2,14%) - 32 (1,10%)	+ 93 -122
1928	2931	+ 73 (2,49%) - 21 (0,72%)	+ 72 - 87
1929	2931	+ 52 (1,77%) - 31 (1,05%)	+ 44 - 85
1930	2919	+ 53 (1,81%) - 22 (0,75%)	+ 88 - 86
1931	2930	+ 43 (1,46%) - 39 (1,33%)	+ 89 - 82
1932	2923	+ 51 (1,74%) - 35 (1,19%)	+ 90 -113
1933	2940	+ 56 (1,90%) - 32 (1,08%)	+103 -110
1934	2944	+ 44 (1,49%) - 24 (0,81%)	+ 71 - 87
1935	2976	+ 43 (1,44%) - 33 (1,10%)	+ 88 - 66
1936	3009	+ 60 (1,99%) - 40 (1,32%)	+104 - 91
1937	3026	+ 51 (1,68%) - 25 (0,83%)	+106 -115
1938	3020	+ 52 (1,73%) - 39 (1,29%)	+ 91 -110
1939	3015	+ 54 (1,79%) - 32 (1,06%)	+ 65 - 92
1940	3051	+ 48 (1,57%) - 25 (0,82%)	+ 93 - 80
1941	3059	+ 54 (1,76%) - 20 (0,65%)	+ 57 - 83
1942	3043	+ 56 (1,84%) - 41 (1,34%)	+ 54 - 85
1943	3072	+ 62 (2,01%) - 32 (1,04%)	+ 53 - 54
1944	3100	+ 57 (1,83%) - 36 (1,16%)	+ 85 - 78
1945	3098	+ 58 (1,87%) - 33 (1,06%)	+101 -136
1946	3093	+ 63 (2,03%) - 33 (1,06%)	+101 -136
1947	3133	+ 70 (2,23%) - 31 (0,99%)	+115 -107
1948	3123	+ 76 (2,43%) - 39 (1,02%)	+ 86 -133
1949	3146	+ 73 (2,32%) - 32 (1,00%)	+ 81 - 99
1950	3177	+ 71 (2,23%) - 38 (1,19%)	+ 97 - 99
1951	3168	+ 69 (2,17%) - 34 (1,07%)	+122 -166
1952	3210	+ 74 (2,31%) - 27 (0,84%)	+ 72 - 77
1953	3194	+ 64 (2,00%) - 41 (1,28%)	+ 73 -112
1954	3233	+ 58 (1,79%) - 23 (0,71%)	+121 -117
1955	3268	+ 65 (1,98%) - 31 (0,94%)	+107 -106
1956	3304	+ 54 (1,63%) - 29 (0,88%)	+106 - 95
1957	3295	+ 59 (1,79%) - 32 (0,97%)	+ 98 -134
1958	3354	+ 84 (2,50%) - 25 (0,74%)	+ 94 - 94
1959	3347	+ 64 (1,86%) - 37 (1,11%)	+110 -144
1960	3407	+ 61 (1,79%) - 35 (1,02%)	+164 -130
1961	3438	+ 64 (1,86%) - 31 (0,90%)	+113 -102
1962	3442	+ 61 (1,77%) - 31 (0,90%)	+ 89 -115
1963	3471	+ 59 (1,79%) - 41 (1,18%)	+126 -115
1964	3488	+ 70 (2,00%) - 37 (1,06%)	+ 71 - 87
1965	3487	+ 45 (1,29%) - 29 (0,83%)	+ 98 -115
1966	3488	+ 53 (1,51%) - 40 (1,14%)	+104 -126
1967	3483	+ 37 (1,06%) - 33 (0,95%)	+ 98 -107
1968	3524	+ 51 (1,44%) - 32 (0,91%)	+109 - 87
1969	3526	+ 46 (1,30%) - 32 (0,91%)	+106 -118
1970	3507	+ 41 (1,17%) - 38 (1,08%)	+ 84 - 86
1971	3500	+ 50 (1,43%) - 38 (1,08%)	+101 -130
1972	3513	+ 40 (1,13%) - 27 (0,77%)	+135 -135
1973	3518	+ 43 (1,22%) - 32 (0,91%)	+112 -118
1974	3635	+ 31 (0,85%) - 34 (0,93%)	+193 - 73
1975	3696	+ 46 (1,24%) - 42 (1,13%)	+178 -121
1976	3668	+ 36 (0,98%) - 38 (1,03%)	+110 -135

GEBOORTECIJFERS :

Er zijn steeds meer geboortes dan sterftes genoteerd, waardoor de bevolging gestadig is toegenomen. Het relatief geboortecijfer is toch steeds blijven dalen.

In 1893 noteerde men het hoogste relatief geboortecijfer = 4,52 %

Sedert 1895 bleef het onder 4 %
1913 onder 3 %
1954 onder 2 %
1974 onder 1 %

De oorzaken liggen voor de hand:
- Doorgedreven gezinsplanning,
- loswerken van kerkelijke invloed,
- moderne voorbehoedsmiddelen,
- verouderde bevolking met vermindering van de groep in vruchtbare leeftijd.

Nu ligt het percentage geboortes en sterftes quasi gelijk (1%). De bevolking stagneert of neemt zelfs af.

DEMOGRAFISCHE EVOLUTIE:

1. Een zekere verschuiving door huwelijken met personen van andere gemeentes is er steeds geweest, doch men kan aannemen dat er evenveel inweken als uitweken.
2. Gemiddeld gaan er echter per jaar +- 13 personen meer weg dan er bijkomen.
Over deze periode van ongeveer 100 jaar betekent dit een emigratie van 13 x 100 = 1300 personen.
Men kan aannemen dat Hombeek een gemeente van omtrent 5000 onwoners zou geweest zijn zonder deze forse uitwijking. Het spreekt vanzelf dat er in deze 100 jaar sterftes zouden geweest zijn bij deze groep, maar anderzijds zijn het ook de nog jonge en vruchtbare mensen die elders verzoeken te leven. Dat betekent dan ook verlies aan geboortes.
3. De sterkste uitwijking is er geweest in de periode van de Zennewerken, 1895-1900, (opkomende industrialisatie) en in de jaren 1920-1930 (crisisjaren en stadstoename). Ook na de tweede W.O. 1945-1946 en 1948 tot 1953 verlieten gemiddeld 24 personen per jaar onze gemeente.
4. De sterkste toenames zijn zeer recent, sedert de wijkenbouw.
in de jaren 1960-1961 = +277 pers.
in de jaren 1974-1975 = +371 pers

36. HOMBEEKSE FIGUREN

ONDERPASTOOR NOBELS

door Stan BEHETS
Ward DE KEMPENEER
Angèle SELLESLAGH

In de nazomer van 1937, vijftig jaar geleden, werd E.H. Adolf NOBELS onderpastoor te Hombeek. Op 25 mei 1977, 10 jaar geleden stierf hij te Antwerpen. Dit eerste artikel over Hombeekse figuren wordt daarom aan hem gewijd. Zijn pastoraal werk in de parochie duurde amper zes jaar. Hij engageerde zich zo sterk voor zijn land dat enkel nog in de vlucht redding kon gevonden worden. Volledigheidshalve zullen we niet anders kunnen dan ook deze oorlogsperiode te belichten. Niet allen te Hombeek maar waar dan ook bleef hij zieleherder, verpleger, en vooral een gul, liefdevol en grootmoedig mens.

Adolf Pierre Frans
N O B E L S

*Mechelen 29 mei 1905
+ Berchem 25 mei 1977

Foto genomen tijdens het feestmaal ter gelegenheid van het huwelijk van onze leden

Ward VERBERGT -
Lieselotte GOOVAERTS

Hoofdaalmoezenier NOBELS en meester Eugeen GOOVAERTS

De onderpastoor stamde uit de voorname mechelse patriciërsfamilie NOBELS, verwant met andere bekende families BRUSSELMANS, MERTENS de Wilmers, VAN IN, DE VISSCHER en DUBOIS.

Hoe een vriendelijk persoon hij ook was, deze hoge afstamming deed in Hombeek menig wenkbrouw fronsen toen zijn overplaatsing van onderpastoor van Borsbeek naar Hombeek bekend werd.

1937 was het laatste jaar van pastoor De Ridder te Hombeek. Met hem werd de parochie bestuurd door de zeer populaire en volkse onderpastoor: E.H. Jozef VAN DEN HEUVEL. Toen deze door het Bisdom verplaatst werd ging de bevolking hiertegen zelfs betogen bij het bisschoppelijk paleis in Mechelen. Nu bovendien een aristocraat ter vervanging werd aangeduid van de gemoedelijke boerenzoon viel dat Hombeek te zwaar.

In Augustus 1937 kwam de jonge priester in dit bevooroordeeld dorp. Zijn aanpassingsvermogen, vriendelijkheid en grote jovialiteit veroverde in geen tijd alle harten. Hij fietste met zijn oude damesfiets doorheen de hele parochie en had steeds voor iedereen een opgewekt woord en een gulle glimlach met de hem eigen kuiltjes in zijn bolle wangen. Hijzelf had in England een gemengde opvoeding genoten. Jongens en meisjes trachtte hij met mekaar ongedwongen te laten omgaan.

Mijnheer NOBELS was een geboren organisator. Hij richtte het jongenspatronaat op, voorloper van de Chirobeweging. Hij legde verantwoordelijkheid bij jonge leiders. Nieuwe uniformen werden ingevoerd: groen hemd, oranje das en bootpetje. Zo paradeerde het Martinuspatronaat dat toen een hoge bloei bereikte. Ook de eerste "Vlaamse Kermis" richtte hij in, in de hovingen van de villa "Windsor",bij Henri STROOBANTS.
Het was een nooit gezien volksfeest waaruit na de oorlog de "Pallieterkermissen" zijn gegroeid. Hij was een bezielende en modererende proost van talloze plaatselijke verenigingen. Zijn kanselredes waren steeds "af";*"den onderpastoor, die kon toch schoon preken!"*

Ook tijdens zijn militaire dienstplicht wist hij zijn aangeboren leiderstalenten zinvol te gebruiken. Op 1 april 1928 ging hij als milicien-korporaal onder de wapens. In 1933 werd hij reserve-aalmoezenier 2de klasse. Op 30 october 1939 werd hij gemobiliseerd en werd aalmoezenier bij het 5e Linie. Op 17-18 mei 1940 was hij in deze hoedanigheid met zijn manschappen betrokken in een onevenwichtige strijd te Humbeek. "Zijn" soldaten leden zware verliezen, wat te Hombeek in die dagen met pijnlijke verslagenheid druk besproken werd.
OP 28 mei 1940 wordt hij te Eksaarde krijgsgevangene en komt naar Hombeek terug in zijn oude functie als onderpastoor.

Mijnheer NOBELS was terug. En toch was het diezelfde gulle zielezorger niet meer. Hij had te veel meegemaakt. Een opgekropt rechtvaardigheidsgevoel werd sterker dan hemzelf. Er kwam iets mysterieus rond deze persoon. Iedereen voelde het aan, iedereen fluistertde het, iedereen wist het; " de onderpastoor is in het verzet, de onderpastoor werkt voor de inlichtingsdienst". Vooral in zijn functie van parochiale medeverantwoordelijke was deze onweerstaanbare wil naar vrede en bevrijding hem zeer zwaar gaan wegen. Hij hielp zovelen,ook hombekenaren en toch liep hij gevaar bij anderen. Pastoor Nijs, een eerder streng en ascetisch priester, heeft met zijn onderpastoor deze zorgwekkende toestand menigmaal hard bepraat.

Sommige mensen dierf hij in vertrouwen te nemen om hem behulpzaam te zijn bij zijn ongewone taak. Hij zat vaak in tekort van brood en andere levensmiddelen. *"Het is voor een goed doel, die mensen hebben geen rantsoeneringszegels en kunnen nu niet betalen. Schrijf het zelf maar op. Wees gerust, alles zal U later vergoed worden."*
Zo bedelde hij bij deze mensen allerhande voedingsmiddelen. De beloofde vergoeding liet hij inderdaad na de oorlog uitbetalen.
(Alleszins is dit gebeurd aan de bakkerij van Emiel De Kempeneer.)

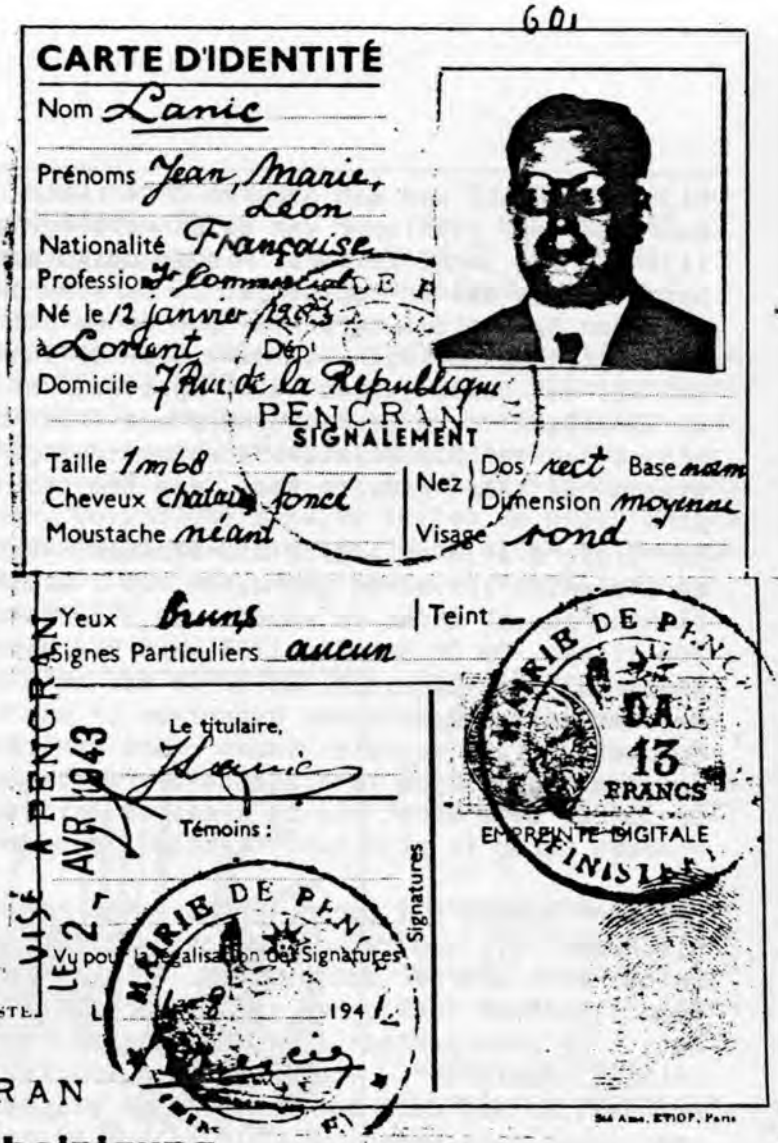
Op O.L.Vrouwhemelvaartsdag in de maand september '43 verdween plots de Hombeekse onderpastoor uit de parochie. Het onvermijdelijke moest gebeuren. Hij was overgedragen bij de duitse bezetter. Maar de contraspionnage had hem een tip gegeven dat de gestapo hem zocht.
Te Brussel zaten ze hem op de hielen. Hij pakte één van zijn achtervolgers tamelijk hardhandig aan en wist op het nippertje te ontkomen dank zij de hulp van een goeddunkend trambestuurder. De weerstand bezorgde hem een vals paspoort onder de naam van <u>Jean Marie Léon LANIC,</u> handelsingenieur, geboren op 12 januari 1903 te Loriant in Frankrijk.
Hij vluchtte via Zwitserland, over Frankrijk, door de Pyrenèen naar Spanje. In Barcelona logeerde hij nog bij een hem bekende priester, afkomstig van Bornem, E.H.Emiel MANNAERT. (*) zie nota bij paspoort.

601

(*) Zoals gezegd, verbleef E.H.Nobels een poos bij E.H. Emiel MANNAERT die destijds te Barcelona woonde bij de familie Frederico WYNN - Laura MANNAERT, beiden overleden.

Deze was er toeziemde voogd over de twee minderjarige kinderen van zijn overleden zuster.

De onderpastoor van Hombeek, nu op veilige bodem, had geen nood meer aan zijn vals paspoort en aan de andere papieren, o.m. de "Verklaring voor toegangspermissie in de kustzone", en liet deze daar achter.

CARTE D'IDENTITÉ

Nom Lanic

Prénoms Jean, Marie, Léon

Nationalité Française

Profession Ingénieur Commercial

Né le 12 janvier 1903

à Lorient Dép.

Domicile 7 Rue de la République

PENCRAN

SIGNALEMENT

Taille 1m68 | Nez | Dos rect Base nam

Cheveux châtain foncé | Dimension moyenne

Moustache néant | Visage rond

Yeux bruns | Teint —

Signes Particuliers aucun

Le titulaire,

Lanic

Témoins :

Vu pour la légalisation des Signatures

MAIRIE DE PENCRAN

Signatures

VISÉ A PENCRAN LE 2 AVR 1943

MAIRIE DE PENCRAN

DA 13 FRANCS

EMPREINTE DIGITALE

FINISTÈRE

Imp. Artis. ETIOP, Paris

DÉPARTEMENT DU FINISTÈRE

COMMUNE DE PENCRAN
Gemeinde

Attestation -- Bescheinigung

Je soussigné, Maire de PENCRAN
Der Unterzeichnete, Bürgermeister von

certifie — afin de pouvoir se rendre en zone interdite de la région côtière —
bescheinigt zum Zwecke der Einreise in die Küstensperrzone

que M Lanic, Jean, Marie, Léon
das (nom et prénoms) (Name u. Vorname)

ingénieur Commercial né le 12 janvier 1903 à Pencran
(profession) (Beruf) (date et lieu de naissance) (Geburstag u. Ort)

domicilié à PENCRAN
wohnhaft in

a son domicile légal (2) sa résidence habituelle (2)
seinen ihren Wohnsitz seinen ihren gewöhnlichen Aufenthalt

cepuis le
ei[illegible] in PENCRAN hat,

Le Maire,
(An Bürgermeister)

(Cachet de la Mairie)

MAIRIE DE PENCRAN FINISTÈRE

AVIS IMPORTANT. — *Cette attestation n'est valable, pour passer en zone interdite de la région côtière, que si la personne en question est en possession d'une carte d'identité officielle munie d'une photographie.*

ZUR BEACHTUNG. — *Diese Rescheinigung berechtigt nur in Verbindung mit einem amtlichen Lichibildausweis zur Einreise in die Kustensperrzone.*

(1) Monsieur, Madame ou Mademoiselle.
Herr, Frau, Fraulein.
(2) Rayer la mention inutile.
Unnotige Angaben sind zu streichen.

IMP. CORNOUAILLAISE, QUIMPER

Priester MANNAERT bracht na de oorlog deze dokumenten naar België terug en liet ze bij zijn nicht, mvr. BOON-MANNAERT, te Bornem.

Ze bewaarde ze meerdere jaren en in het jaar 1977, bij het vernemen van het overlijden van E.H.NOBELS werden ze bovengehaald.

Mevrouw BOON gaf ze aan haar schoonzoon, Ward DE KEMPENEER.

Zo zijn ze thans deel gaan uitmaken van het archief van Hoembeka.

Vandaar gaat hij naar Portugal. In december 1943 werd hij in Lissabon om 1 uur 's nachts opgepikt door een Engels vliegtuig en overgevlogen naar Bristol (England). De dag nadien berichtte de B.B.C.-geheime zender :" *De zon beschijnt de kamelen...* ". Dat was het codewoord dat zijn veilige aankomst bevestigde. Velen herademden!

OP 31 december 1943 werd hij bij de Belgische Brigade gevoegd. Hij maakte in 1944 de veldtocht mee van Normandië naar België, over Nederland naar Duitsland. In Thorn (Nederland) werd hij op 27-10-1944 bij een aanval van een duitse gevechtspatrouille door een kogel in de borst gewond. Hij maakte de bezetting van Duitsland mee. In december 1945 werd in het militair hospitaal in Wimbledon (England) de kogel operatief verwijderd.

Na de oorlog bleef hij in militaire dienst; In juli 1946 bij het hoofd kwartier van de 1ste Brigade Bevrijding. (Kol.PIRON), Later bij het 5de Linie. (kol.CARION). Van 1952 was hij de Hoofdaalmoezenier van het 2de militair gebied. tot hij in 1970 gepensioneerd werd.

Sommige hombekenaren zijn steeds met hem in kontakt gebleven. Hij had te Hombeek vele vrienden. Bij de familie van meester GOOVAERTS kwam hij vaak op bezoek. Het was maar door weinigen geweten dat hij te Antwerpen ook vaak leden van het Hof ontving, Koningin Fabiola en Koning Leopold III, wiens geestelijke raadgever hij incognito is geweest.

37. HOMBEEKSE 50 JARIGEN — Fl.Louis LAUWERS.

Als een heemkundekring de banden met het verleden strak aanhoudt voor alle gebeurtenissen in ons dorp, dan kan hij niet anders dan de band met de personen eveneens op te nemen. Dat gebeurt in 1987 ook weer, nu voor de derde maal met hen die hun 50 ste geboortejaar vieren.

Waar voor de kleine hombeekse gemeenschap het plaatselijk bestuur is weggevallen door de fusie, is het Hoembeka die het geestelijk vaderschap op zich is gaan nemen. We worden ervoor ruimschoots gewaardeerd.

We vermelden de namen van de " half-eeuw-feestelingen ". Wie kent ze allen nog ? Bij diegenen die te Hombeek geboren zijn en er lagere school hebben gelopen zetten we een (*) !

*	Leonie	ABSILLIS	Zemstseweg 84	2930 Hombeek
	Jeanne	APSILLIS	Dolle Kervellaan 2	1970 Wezenbeek-Ophem
	Jan	BEUKELAERS	Pikkeriestraat 2	2930 Hombeek
	Roza	BEULLENS	St. Jansplein 2	2668 Tisselt
*	Suzanne	BEURMS		
*	Ferdinand	BOSMANS	Arendonkstraat 88	2800 Mechelen
	Victor	CARRE	Schoorstraat 6	2930 Hombeek
	Anna	CAUWENBERGH	Kattestraat 10	2930 Hombeek
	Hendrik	CEUPPENS	Humbeekseweg 46	2930 Hombeek
*	Ivonne	CEUPPENS	Leliëendaalstr.32	2930 Hombeek
*	Gaetan	COENE		
*	Marie-J.	CHRISTIAENS	Grimbergsestw.33	1840 Eppegem
	Daniel	COTTIJN	Leliëndaalstr.22	2930 Hombeek
*	Marcel	DE HOEF	Houtestraat 5	2930 Hombeek
*	Maria	DE HOEF	St,Martinusstr.10	2930 Hombeek
*	Hilda	DE NEYS	Leliëndaalstr.26	2930 Hombeek
*	Josée	DE NEYS	Kouter 118	2931 Leest

*	Jan	DE SMEDT	Walestraat 8	2930 Hombeek
*	Frans	DE VALCK	Leliëndaalstr.15	2930 Hombeek
	Paul	D'HAESE	Zemstseweg 80	2930 Hombeek
	Jan	EERDEKENS	Meistraat 8	2930 Hombeek
	Paula	GEYNS	Pikkeriestraat 7	2930 Hombeek
*	Lena	GOOVAERTS	Kamboslaan 38	2920 Kapelle o/d Bos
*	Louis	GOOVAERTS	Mechelseweg 25	2930 Hombeek
*	Roger	GOOVAERTS	Battelse stw.297	2800 Mechelen
	Gerda	HEREMANS	Loquetstraat 10	2930 Hombeek
*	Roger	HUYBRECHTS	Kattestraat 52	2930 Hombeek
	Louis	JACOBS	Hombekerkouter 8	2930 Hombeek
*	Jaqueline	JANSSEN	Vekestraat 7	2800 Mechelen
	Jozef	JASPERS	Bankstraat 80	2930 Hombeek
*	Louis	JULIENS	Capoenenweg 11	2800 Mechelen
*	Josée	KERREMANS	Peter Benoitln 22	2930 Hombeek
*	Elza	KERSSEBEECK	Kerkhofstr 108A	2900 Londerzeel
*	Lea	KEULEERS	Humbeeksebaan 16	2940 Zemst
*	Jozef	MANDELINGS	Stuivenbergbaan 37	2800 Mechelen
	Karel	MERTENS	Boomkensstraat	2930 Hombeek
*	Maria	MONSIEUR	Bethaniënstr. 67	2800 MECHELEN
*	Roza	NAGELS	Kerselaarstr.22	2920 Kapelle o/d Bos
*	Bertha	PARIJS	Leuvense stw. 231	2800 Mechelen
*	Jan	PAULUS	Hoogstraat 249	2940 Zemst
	Willy	RAGAERT	Bankstraat 136	2930 Hombeek
*	Frans	REYDAMS	Kattestraat 10	2930 Hombeek
*	Emiel	SARENS	Battelse stw. 310	2800 Mechelen
*	Maria	SELLESLAGH	Leireke 25	2910 Steenhuffel
*	Gaby	SMETS	Leliëndaalstr.20	2930 Hombeek
	Mariette	SOLIE	Carmosteynstr.1	2930 Hombeek
*	Jozef	SPOELDERS	Boomkesstr.3	2930 Hombeek
*	Gisela	SPRUYT	Oxdonkstraat 105	2930 Hombeek
	Jan	STERK	Driesstraat 4	2930 Hombeek
	Alena	STEVENS	Dukestraat 4	2930 Hombeek
*	Godelieve	SYMONS	Wolvenstraat 28	2860 O.L.V.Waver
*	Geert	THYSVANDENAUDENAERDE	Leireke 38	2922 Ramsdonk
	Bertha	UREEL	Sparrenstraat 6	2930 Hombeek
	Jozef	VAN BELLE	Bankstraat 89	2930 Hombeek
*	Leopold	VAN BOXEM		2930 Hombeek
*	Marie-L	VAN CAMPENHOUT	Driesstraat 6	2930 Hombeek
*	Hilaire	VAN CROMBRUGGEN	Kerselaarln 62	2920 Kapelle o/d Bos
*	Alfons	VAN DEN ENDE	Larestraat 2	2930 Hombeek
	Yvan	VAN DER HAEGEN	Sparrestraat 11	2930 Hombeek
	Magda	VAN DER PLAS	Hombekerkouter 95	2930 Hombeek
	Denise	VAN DE WIELE	Zemstseweg 39	2930 Hombeek
*	Klara	VAN ERP	Stationsstr. 198	2190 Essenek
	Paula	VAN GEYT	Pikkeriestraat 2	2930 Hombeek
	Anna	VAN HEMELRIJCK	Kriekerijveld 12	2930 Hombeek
*	Octavia	VAN MUYLDER	Middenveld 3	2930 Hombeek
	Victoire	VAN NUFFEL	Kustlaan 166	8380 Zeebrugge
*	Pieter	VAN ROMPAY	Bonenveldstr.55	2920 Kapelle o/d Bos
*	Jacqueline	VAN SAN	Sparestraat 2	2930 Hombeek
*	Mariette	VAN SAN	Carmosteynstr.13	2930 Hombeek
	Hilda	VAN STEEN	Bergenstraat 1	2930 Hombeek
	Jeanine	VERBERGT	Kruisveldstraat 21	2800 Mechelen
*	Roza	VERBIST	Leiweg 46	2920 Kapelle o/d Bos
	Willy	VERMEYLEN	Vlierbesstraat 20	2930 Hombeek
	Matheus	VOETS	Gemeentestraat 10/4	2930 Hombeek
	Pierre	WOUTERS	Leliëndaalstr. 36	2930 Hombeek

DE VROEDE VADEREN VAN HOMBEEK

Stan BEHETS

Alhoewel het vast staat dat er reeds ten tijde van de Romeinen vestigingen waren en woonsten in het gebied dat later Hombeek zou heten , toch is de gemeente zoals we ze nu kennen nog niet zo oud. Ze bestaat van 1795, of toch bijna 200 jaar, maar dat is voor een gemeente toch nog relatief jong. In dat jaar immers werd door het Frans bewind Hombeek, dat opgedeeld was in Mechels- en Branbands-Hombeek, samengevoegd tot één geheel. We zullen onze "vroede-vaderen-geschiedenis" voorlopig beperkt houden tot deze laatste periode, gaande van 1795 tot de fusie met Mechelen in 1976. (wet 30.12.1975)

DE GEMEENTE

Hoe zag Hombeek van toen er zoal uit ?
Hombeek had een oppervlakte van 975 Ha., wat nadien onveranderd is gebleven. De gemeente werd ingedeeld in vier gehuchten of wijken : Dorp, Dries, Regulaar en Boschkant. De Dries was misschien wel de eerste meest-bevolkte wijk. Later zijn het zeven gehuchten geworden door toevoeging van Heike, Plein en Pikkerie.

Het uitzicht, en dan vooral in en rond het dorp, is grondig veranderd. Een paar honderd huizen van toen zijn er uiteindelijk negenhonderd en zoveel geworden. De bevolking groeide gestadig aan en is omzeggens verviervoudigd.

Het aanleggen van de Spoorlijn in 1836 was een eerste grote ingreep. Meer en meer kwam de bevolking in kontakt met de grootsteden. Dit beinvloedde zeer sterk de aard van de beroepsbevolking van de gemeente. Er vestigden zich nu meer stielmannen en arbeiders.

Het verleggen van de Zenne stelde in 1891-1892 een einde aan de herhaalde overstromingen van deze rivier, die vooral de dorpskom regelmatig onder water zette. Het was een groots werk met verregaande gevolgen niet allen voor het dorpsbeeld maar ook voor de bevolking zelf.

Ook het wegennet moest regelmatig worden aangepast en uitgebreid. Het onderhoud gebeurde aanvankelijk op een zeer eenvoudige wijze. De wegen werden gedurende lange tijd verhard met "houilli-cingels" of koolcingels. Regelmatig, na de winter of soms ook nog ervoor, als 't een rotte zomer was geweest, moesten de wegen hersteld worden. Ieder mannelijke volwassene moest, naargelang hij belasting betaalde of niet, één of meerdere dagen per jaar arbeid presteren en gebeurlijk ook hierbij paard en wagen ter beschikking stellen. De eerste kasseiweg lag in het dorp tussen de oude en de nieuwe Zenne en in de Kapellebaan. De eerste makadam lag bijna in de pikkerie in 1899!!!

In de zestiger jaren kwam een derde ingreep.Deze beoogde een vlotter verkeer en een groots er dorpscentrum. Niets is triestiger uitgevallen. De spontane dorpsopbouw van pastorij en huizen rond de dorpskerk met kerkhof eromheen, moest eraangeloven. De kerkpaden werden grote wegen, de pastorij met eeuwenoude bomen verdween voor een groots gemeentehuis. Een brutale ingreep,weliswaar met goede bedoelingen, maar die Hombeek het hart heeft uitgehaald.

DE MENSEN

In 1795 was Hombeek nog een rustige landbouwersgemeente. De grootste bloei ten tijde van Leliëndael en Carmosteyn was wel lang voorbij. Deze verwoestingen hebben de historische grootsheid van Hombeek voor immer geschonden. En toch was de sinds eeuwen bewerkte grond zeer vruchtbaar. De landbouwers labeurden hard maar plukten de vruchten en kwamen behoorlijk aan de kost.

De bevolking bestond voornamelijk uit landbouwers maar ook enkele ambachtslieden: smid, schrijnwerker, wagenmaker, ketellapper, metser bakker en later ook de beenhouwer. Ze zorgden voor de levensnoodwendigheden voor het inrichten van hun woningen, voor hun beroep en voor de voeding.

Grote beroemde figuren heeft Hombeek sedert 1795 niet voortgebracht.Waren de hombekenaren bescheiden ? Ze hebben alleszins steeds meer gezag en achting kunnen opbrengen voor personen van buiten de gemeente en die er om een of andere reden verzeild geraakten. Burgemeesters, schepenen en ook heel wat raadsleden en voorzitters van organisaties, de "vooraanstaanden" waren zeer zelden een autochtoon.

We gaan ons niet bezighouden met de plusminus hevige wrijvingen tussen de plusminus liberale burgemeester en de plusminus katholieke pastoor; ruzies tussen gehuchten. We gaan ons ook niet gewagen aan de kleine kanten, naijver en jalouzie waaruit de nodige kwaadsprekerij en laster.
We houden ons aan de nuchtere feiten en gebeurtenissen. We zullen spreken over diegenen die ons bestuurden of.... deden alsof!

We weten best dat van de twee- a driehonderd personen die officieel de gemeente bestuurden, er hoop en al 30 zijn geweest die noemenswaardig hebben gepresteerd. Volledigheidshalve moet ook wat gezegd worden over de knikkers, over diegenen die er nodig waren om het aantal te bereiken. Die zijn er altijd geweest en zullen er altijd blijven. Politiek decorum of folklore ?

Er zijn bepaalde periodes geweest in de geschiedenis dat veel gepresteerd werd op korte tijd. Er zijn ook lange "dode" periodes geweest, waarin veel werd gepraat en "gefoefeld" en toch niets gebeurde. De geschiedenis herhaald zich. Daarom is het wellicht ook nuttig eens oude verslagen te raadplegen. Vele dingen zouden zo anders kunnen zijn, zoveel beter en toch.....dikwijls zoveel eenvoudiger!

DE VROEDE VADEREN

We kunnen onze gemeentegeschiedenis indelen volgens de achtereenvolgende burgemeesters die bestuurden:

1795 - 1800	Jacobus HORCKMANS (sr.)	1885 - 1903	Jan Jozef DE SAEGHER
1800 - 1825	Jan Frans CEULEMANS	1904 - 1915	Louis PEETERS
1825 - 1832	Jacobus HORCKMANS (jr.)	1917 - 1921	Frans COOLS
1832 - 1836	Pieter Antoon VOET	1921 - 1939	Edward LAUWERS
1836 - 1847	Pierre Jean DE MEESTER	1939 - 1944	Louis KEULEERS
1847 - 1867	Hendrik Frans CEULEMANS	1945 - 1958	Albert CHRISTIAENS
1867 - 1885	Jan Vincent CEULEMANS	1958 - 1976	Bernard DE MEESTER

In een paar korte tussenperiodes hebben eerste schepenen het burgemeesterschap waargenomen.

Gedurende tientallen jaren bleef de macht in handen van de machtigen. Daarvoor zorgde het meervoudig stemrecht. Onze eerste burgemeesters waren dan ook de meestvermogende inwoners, meestal rijke pachters. Het burgemeesterschap bleef dikwijl ook in de familie. Hombeek is gedurende 63 jaar bestuurd geweest door drie familieleden CEULEMANS, op hun beurt verwant aan de familie HORCKMANS. Lange mandaten hebben anderzijds voor grotere stabiliteit gezorgd.

1795-1800 Jacobus HORCKMANS.

Burgemeester: Jacobus HORCKMANS, gehuwd met Catharina DE LAET.
Hij wordt Hombeeks' eerste burgemeester. Hij zal maar 5 jaar in dienst blijven daar hij in 1800 reeds overleed.

Schepenen: Jan SPRUYT (°22-9-1751) (schepen tot 1822 ontslagnemend)
Jacob Emm. CAUWENBERGH (schepen tot 1825)
°Zemst 25-9-1750 x Cornelia WAUTERS,
zoon van Michaël en Anna Maria DE KEYSER

Raadsleden: Engelbert VAN DOORSLAER
Jacob SCHELKENS
Pieter BEULENS

Secretaris: Jan Baptist FREMIE van Mechelen (gedurende 30 jaar)

Veldwachter: Jacobus POPULEU (tot + 15-1-1826)
Hij was gehuwd met Elisabeth LAUWENS,zoon van Jacob POPLEU en van Petronella VAN BUGGENHOUT. Hij woonde in de Moststraat.

Over de eerste jaren van Hombeek onder frans bewind zijn geen raadsverslagen bekend. Het was een zeer moeilijke periode. De overheerser stelde de wet en bracht hopenvol vernieuwingen aan. Volkstellingen zijn er wel en lijsten die dienden voor de requisities zoals dat bij elke oorlogsperiode gebruikelijk is. De staat werd omgevormd in departementen. De oude structuur die Hombeek tot dan toe onder twee besturen hield werd vernietigd. Hombeek was één gemeente onder het "Département des deux Nèthes"

In de herberg "Het Bergske" in de Lijkstraat (later Diepestraat) dat in 1784 gebouwd was, vergaderde vroeger reeds de raad van Hombeek-Brabant. Tot later een "echt" gemeentehuis zou gebouwd worden bleven de raadslieden daar vergaderen. De eerste raad werd samengesteld uit notabelen die eerder reeds deel uitmaakten van het bestuur van Neer- en Ophombeek.

In 1798 werden de klokken uit de toren geroofd en het kruis van de kerktoren afgenomen.De processie mocht niet meer uitgeen. De kerk werd gesloten. De toestand werd steeds hachlijker. Op 30 juli 1798 werd pastoor DE BACKER, net als zovele andere priesters tot ballingschap veroordeeld. Hij vluchtte naar Brussel waar hij één jaar later stierf.

Zo goed het ging werd hij vervangen door pastoor MILIS. De wet van September 1898 betreffende recrutering voor het franse leger verplichtte de jongelingen tussen 20 en 25 jaar zich " ter beschikking te stellen van de natie"! Er werd een aanvang genomen met de jongste lichting. De onrust nam toe. Daarop volgde de Boerenkrijg, onderduiking, aanhoudingen van gijselaars, geweld en repressie. Honderd jaar later werd in de kerk een gedenkplaat geplaatst ter nagedachtenis van pastoor DE BACKER en de 4 hombekenaren die op het St Rombautskerkhof te Mechelen op 23 october 1798 door de fransen gefusilleerd werden ;
M.VAN DE SYPE, W.MEULDERMANS, P.J.TEUGHELS, J.B.SELLESLAGHS.

1800-1825 Jan Frans CEULEMANS.

Schepenen: Jan SPRUYT (tot 1822)
Jacob Emm. CAUWENBERGH (tot einde 1825)
Jacob HORCKMANS (van 1822 tot 1825) Hij wordt dan burgemeester

Raadsleden: Jacob HORCKMANS (tot 1822) wordt dan schepen.
Henri VEKEMANS (van 1822)

Veldwachter: Jacob POPLEU (tot 1826)

Jan Frans CEULEMANS ('Zemst 2-6-1749, overleden te Hombeek op 21-3-1825 na 4 maand ziekte). Hij was de zoon van Henri CEULEMANS en van Maria VAN STEENWINCKEL. Hij huwde met Maria Francisca VAN DER MAELEN en hadden o.a. volgende kinderen: Franciscus Henri CEULEMANS, wordt in 1847 burgemeester, Philip Franciscus, ('1798, + 5-6-1825,ongehuwd), Carolus Franciscus,(+ 12-7-1825) x Anna Maria VAN ASCH . Op eenpaar maand tijd stierven vader en beide zonen.

In de Raad van 1 juli 1819 wordt een uitgebreid politiereglement goedgekeurd waarin we ondermeer volgende lezen:

- *De schouwen en de ovens moeten alle jaren gekuist worden. De burgemeester en de Schepenen zullen een jaarlijkseronde doen. De schouwen in rieten-of stooien daken moeten minstens 1 meter hoger zijn. De buitenmuren der huizen moeten in steen zijn en niet meer in leem. Asse moet ver genoeg van de huizen gestort worden.*
- *Schieten met vuurwerk of met vuurwapens is verboden zonder toelating.*
- *Bij brand moet iedereen helpen.*
- *Bornputten moeten minstens 1 meter boven de rond uitsteken.*
- *Huizen in slechte staat moeten hersteld of afgebroken worden.*
- *Honden die loslopen zullen worden neergeschoten.*
- *Een nachtwacht zal de ronde doen van november tot maart.*
- *Hiervoor zullen alle burgers tussen 18 en 60 jaar kunnen opgeroepen worden die behoorlijk aangeschreven staan.*
- *Geen vlas of hennep mag geroot worden tenzij in wateren door de overheid hiervoor bestemd.*
- *Wie bedorven waren verkoopt wordt vervolgd.*
- *Dode beesten moeten dezelfde dag begraven worden door de eigenaar op vier voet (1,20 m.) diepte. Zo ze aan een besmettelijke ziekte gestorven zijn op 8 voet diepte en op minimum 50 meter van de woning.*
- *Geen W.C. op minder dan 10 meter van de banen.*
- *Het is verboden liederen of schriften tegen de goede zeden te zingen of te verkopen in openbare plaatsen.*
- *Het is verboden te arbeiden op Zon- en Feestdagen. Moest het toch dringend nodig zijn, dan moet schriftelijke toelating gevraagd worden aan de burgemeester die onmiddellijk aan de pastoor moet overhandigd worden.*
- *Geen vermakelijkheden tijdens de godsdienstoefeningen (missen en lof).*
- *Herbergen moeten sluiten om 22 uur (van 1 april tot 30 september)*
  om 21 uur (van 1 october tot 31 maart)
  De klok zal op deze uren geluid worden.
- *Geen "vrolijkheden" of "spel" buiten de kermisdagen (juni en november).*
- *Logistgasten in de herbergen moeten ingeschreven worden.*
- *Vreemdelingen zonder paspoort worden aangehouden.*
- *Huizen moeten genummerd zijn.*
- *Nachtlawijt is verboden.*
- *Wie wil bouwen moet toelating en opmeting vragen.*
- *Het is verboden op andermans bezaaid land te lopen of beesten te stouwen.*
- *Voor het wegenonderhoud moet iedereen dagen arbeid, paarden en wagens leveren, in verhouding tot de belasting die hij betaalt.*

- Wanneer men met een voertuig op de baan is en men komt een ander tegen, dan moet de helft van de baan vrijgegeven worden.
- plakaten van notarissen en derzelve mogen niet worden afgescheurd.

Nog heel wat punten zijn vermeld. We maakten slechts een bloemlezing van de bijzonderste die toch een goed beeld geven van de sfeer in die jaren.
Stemrecht hadden alleen diegenen die voldoende belasting betaalden.
Enkele voorbeelden vanstemgerechtigden met hun aantal stemmen:

Jacobus	HORCKMANS	39 stemmen
Filip	VANASCH	37 stemmen
N.A.	DIERCKSSENS	29 stemmen
Pierre	DE MEESTER	27 stemmen
n.	DE MEESTER	26 stemmen
O.	VAN NIEUWENHUYZEN	24 stemmen
Gaspard	DE MEESTER	21 stemmen
Willem	DE KEERSMAECKER	19 stemmen
François	DE MEESTER	17 stemmen

In 1822 verzocht de arrondissementskommissaris de raad om de steenweg op Leest op 6 ellen (ong. 4.50 m.) breedte te brengen. De weg lopende van het huist ten Halve, Befferstraat, Schoorstraat, Moststraat, Winkelstraat, enz. De raad protesteert eerst want (1) Het werk is nodeloos. (2) Er is te weinig verkeer. (3) Er zijn nog andere wegen om naar Leest te gaan. (4) Het is niet waar dat de gemeente geld genoeg heeft om de nodige grond te kopen, daar deze zeer goede landbouwgrond ook zeer duur zal zijn. Tenslotte wordt de weg toch verruimd op 16 voeten breedte. (ong. 4.50 m.)
In 1822 heeft Hombeek één steenweg; de Mechelsesteenweg tot en rond de Zennebrug. Dat zou lange tijd zo blijven.

In 1823 worden plannen gemaakt om een nieuwe zennebrug. Ook in dat jaar nog komt de eerste onderpastoor in de parochie.

In 1824 wordt een uitgebreid brandbeveiligingsreglement opgesteld. De voornaamste punten;
- *De nieuwe huizen moeten gedekt zijn met pannen of schalen en de buitenmuren moeten worden opgericht in steen.*
- *Wie eerst een brand signaleert krijgt een premie van 2 gulden*
- *Bij nachtelijke brand zullen alle straatbewoners een "brandend"licht voor hunne ramen stellen, of een lantaarn met een brandende kaars uithangen om de straat te verlichten.*
- *De nachtwacht moet " brand " roepen en de plaats vermelden van de brand en de klok zal geluid worden.*
- *Het is verboden met een niet gedekte brandende pijp over straat te gaan.*
- *Brandende sigaren mogen niet weggeworpen worden voor ze uit zijn.*(sic!)
- *In elk gehucht is blusmateriaal te voorzien; emmers, haken en ladders, en wordt een brandmeester en een onderbrandmeester benoemd;*
  (1) dorp : Francis GOOSSENS, metselaar / Pieter VERDEYEN, timmerman.
  (2) dries : Hendrik VEKEMANS, landbouwer / Willem VAN FRAECEM,herbergier
  (3) regulaar : François SPOELDERS, timmerman / Jozef TEUGHELS,herberdier
  (4) boskant : Jozef VAN ASCH, landbouwer / Willem EMMERECHTS, landb.
  Deze brandmeesters zijn verantwoordelijk voor de goede staat van het materiaal en over voldoende voorraad van water. Ze hebben met de Schepen de sleutel van het brandlokaal.

Een eerste brand brak uit bij François Spoelders. zelf brandmeester. Het politieverslag meldtdat dat zijn woning gans vernield werd...

In 1824 werden plannen gemaakt voor het oprichten van een nieuwe school.

Herberg "Het Bergsken" waar eertijds de vroede vaderen vergaderden.

39. OVERZICHTSTABEL 2 JAAR " HOEMBEKA-INFO "

We willen de lezers van Info hiermee een bondig overzichtstaatje geven van alle artikels van universeel belang (hoofdzakelijk Hombeeks-gericht), met aanduiding waar ze terug te vinden zijn. Algemene berichtgeving en de verslagen van vergaderingen, projectgroepen en manifestaties werden er niet bij opgenomen.

INDEX VAN HET ARCHIEFBESTAND. Deel 1		Info 1987. Nr.28
Uit oude kranten	Fl.L.LAUWERS	Info 1986. Nr. 9
Genesinge van eenen naesemont	Ward DE KEMPENEER	Info 1986. Nr.22
Tussen Brabantse omwenteling en Boerenkrijg	Roger VAN KERCKHOVEN	Info 1986. Nr.27
150 jaar geleden	FL.L.LAUWERS	Info 1986. Nr.28
Armenzorg ten tijde van de Brabantse omwenteling	Ward DE KEMPENEER	Info 1986. Nr.40
De ontwikkeling van Smal Brabant	Paul BEMETS	Info 1986. Nr.42
250 jaar "de Meester" te Hombeek	Ward DE KEMPENEER	Info 1986. Nr.52
Een 85 jarige over "Bos van AA"	Marie-Louise LAMMAR-MIES	Info 1986. Nr.56
Kinderliedjes uit de vergeetnoek	Mit BUELENS, Angèle SELLESLAGH	Info 1986. Nr.59
De vrijheidsboom	Ward DE KEMPENEER	Info 1986. Nr.68
Wolven in de streek van Mechelen	Fl.L.LAUWERS	Info 1987. Nr. 3
Het bolspel bij onze grootouders	Fl.L.LAUWERS	Info 1987. Nr. 9
De vervuiling van de Zenne	Ilse VERTENTEN	Info 1987. Nr.10
Vlasoutten te Hombeek	Paul BEMETS	Info 1987. Nr.12
Aat hoembeiks	Angèle SELLESLAGH	Info 1987. Nr.16
Een greepje natuur	Marie Louise LAMMAR-MIES	Info 1987. Nr.17
Een demografisch klusje	Ward DE KEMPENEER	Info 1987. Nr.18
De vlier	Angèle SELLESLAGH	Info 1987. Nr.22
Brieven van het front 14-18	Ward DE KEMPENEER, Angèle SELLESLAGH	Info 1987. Nr.29
Een jachtproces	Paul BEMETS	Info 1987. Nr.30
Hombeekse figuren: "Onderpastoor NOBELS"	Stan BEMETS, Ward DE KEMPENEER	Info 1987. Nr.36
De vroede vaderen	Stan BEMETS	Info 1987. Nr.38
Demografie te Hombeek (deel 2)	Ward DE KEMPENEER	Info 1987. Nr.35

Ward DE KEMPENEER.
secretaris.

Fl.LOUIS LAUWERS,
voorzitter.